

Aitatasun positiboak:
aldaketak eta erronkak aitek
haurren hazkuntzan eta
erantzunkidetasunean duten
inplikazioan

EMAITZEN TXOSTENA
2016ko maiatza

IKERKETA-TALDEA:

Deustuko Unibertsitateko taldea.

Ikertzaile nagusia: Leire Gartzia Fernández.

Leire.gartzia@deusto.es

Laguntza teknikoa: Jon Paul Laka Mugarza

Ikerketarako laguntza: Amaia Larrazabal Martín, Elena García Nazábal.

Koordinazioa:

Ritxar Bacete González. ritxar.bacete@gmail.com

Bilbo, 2016

Edukien aurkibidea

Laburpen betearazlea	4
Testuingurua - emaitzen txosten honi buruz	5
1.- Sarrera / esparru teorikoa	6
a. Generoa eta erantzunkidetasuna	7
b. Gizonak etxean.	9
c. Aldaketaren faktore psikosozialak	12
d. Ikerketaren helburuak	17
2.- Diseinua eta metodologia	19
a. Ikerketaren diseinua	20
b. Laginaren neurria eta ordezkagaitasuna	21
c. Laginaren deskripzioa	23
d. Aldagaien deskripzioa	26
3.- Emaitzak	39
a. Datuen matrizea eta erantzunen azterketa	40
b. Azterketa deskribatzaileak eta elkartze-neurriak	42
4.- Ondorioak eta lanerako lan-arloak	60
a. Ikerketaren ondorio nagusiak	61
b. Lan- eta esku hartze-arloak	65
Bibliografia	71
Esker ona	73
Eranskinak	74

Egikaritze-laburpena

Txosten honetan *Aitatasun positiboak* ikerketa-ekintza proiektuan egindako jarduerak daude. Proiektu hau nazioarteko hainbat unibertsitaterekin egindako lankidetzaproiektu baten barruan dago eta aitek eta hauen bikoteek etxeko eta zaintzako funtzioetan duten inplikazioari buruzko alderdiak aztertzen ditu; funtzio horiei lotutako aldagai psikosozialak, egiturazkoak eta sozio-demografikoak sakonago aztertzea da xedea. Galde-sorta batean oinarritzen da azterketa, eta datu binakatuak galdetu zaizkie 0 eta 16 urte arteko seme-alabak dituzten 118 bikote heterosexuali. Ispilu-ikuspegi hau sartzearen ondorioz, bikoteko bi kideen pertzepzioetan dauden aldeak berariaz ikusi daitezke eta esku-hartzeko balizko arloak identifikatu ere bai. Proiektu honen helburu nagusiak hauek izan dira: (1) bikotean bizi diren amek eta aitek balioetan, emozioetan eta pertzepzioetan dituzten desberdintasunak aztertu, (2) gizonek etxeko eta zaintza lanak berdinean egitea garatzen edo galarazten duten aldagai psiko-sozial funtsezko batzuk identifikatu, eta (3) parte hartu duten bikoteei diagnostikorako eta hausnarketarako tresna bat eskaini, hobetu beharreko arloak identifikatzeko lagungarri izan ditzaten eta jarraibideak eman.

FUNTSEZKO HITZAK: gizarte-aldaketa, erantzunkidetasuna, emozioak, estereotipoak, feminismoa, generoa, nortasuna, maskulinitateak, amatasuna, aitatasuna eta etxeko lanak.

Testuinguruan kokatzea

Gizonek etxeko erantzukizun gehiago hartzen laguntzeko faktoreak identifikatzeko behar handia dago nahiz ikuspegi akademikotik nahiz ezarritako eremutik. Eusko Jaurlaritzak, Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailaren bidez, urteak daramatza erantzunkidetasunaren eta bizitza pertsonala, familiarra eta profesionala uztartzeko alorrean programak eta proiektuak garatuaz, baita aitatasun estilo erantzulegoak garatzen ere, gure gizarteko erronka berrien arabekoak. Esparru honetan, eta aurrez planteatutako ekintzen ahaleginak jaso ondoren, Eusko Jaurlaritzak 2015ean beste lan ildo bat jarri zuen abian Deustuko Unibertsitatearekin lankidetzan eta nazioarteko beste unibertsitate batzuekin eta generoan eta maskulinitatean espezializatutako talde batekin duen lankidetzaren proiektu baten markoan. Lanerako ildo honen ardatzak dira hauek dira: aitekin lantzeko berriazko erronkak eta gizonak ugalketa eta zaintza lanetan inplikatzeko.

Txosten honetan lankidetzaren proiektu honen markoan orain arte abiatutako ekintzak daude. Lanaren lehenengo fase honetan egin diren ekintzekin kudeaketarako eta esku hartzeko giltzarriak identifikatu dira; horiei esker, erakunde publikoek gizarte berdinagoa sustatzeko erronkari heldu ahal izango diote, familia eredu erantzunkideagoak sustatu ahal izango dituzte, gizonen funtzioa gero eta berdinagoa dena izan duen ohiko funtzioarekin alderatuz gero. Horretarako jarri zen abian *Aitatasun positiboak* ikerketa-ekintza proiektua. Gaira lehenengo gerturatzea egin zen bikotean bizi diren eta 16 urtez azpiko seme-alabak dituzten euskal gizon eta emakumeekin eta funtsezko hiru helburu zituen: (1) bikotean bizi diren amek eta aitek balioetan, emozioetan eta pertzepzioetan dituzten desberdintasunak aztertu, (2) gizonek etxeko eta zaintza lanak berdinean egitea garatzen edo galarazten duten aldagai psiko-sozial funtsezko batzuk identifikatu, eta (3) parte hartu duten bikoteei diagnostikorako eta hausnarketarako tresna bat eskaini, hobetu beharreko arloak identifikatzeko lagungarri izan ditzaten eta jarraibideak eman.

Txosten honetan orain arte abian jarritako ekintzak jaso dira eta orain arteko emaitza nagusiak aztertu dira. Gainera, ondorioz garrantzitsuenak planteatu dira eta gaien ikuspegi psiko-sozialetik lanean jarraitzeko balizko esku hartze lerroak adierazten dira, horrela, erantzunkidetasunaren eta zaintzaren arloan emakume eta gizonen berdintasun eraginkorrari lagunduko litzaioke.

Sarrera / esparru teorikoa

1. Sarrera / esparru teorikoa

Azken hamarkadetako gizarte-aurrerapenei esker genero-erolek nolabaiteko malgutasuna duten arren eta gizarteko eremu askotan gizonen eta emakumeen funtzioak aldatzeko mesedegarriak izan diren arren, emakumeak eta gizonak laneko sexu-zatiketaren arabera sozializatzen jarraitzen dira, arau eta igurikimen desberdinak izaten dituzte rol profesionalei eta etxeko lanetako parte hartzeari dagokionez (Eustat, 2012; Emakunde, 2014). Desberdintasun hauen ondorioz, gaur egun etxeko lanetan banaketak argi jarraitzen du eta emakumeek egiten dute ugalketa eta zaintza lanik gehien (Europako Batzordea, 2015). Gizonek eta emakumeek kultura-testuinguru desberdinetan etxeko eta laneko zereginetan igarotzen duten denbora aztertzeko egindako denbora-erabileren azterketak oraindik ere argi uzten du gizonen esku hartzea, oro har, ez dela nahikoa eta, bereziki aiten esku hartzea ez dela nahikoa ugalketa eta zainketa lanetan (Europako Batzordea, 2015; Emakunde, 2014). Desberdintasun hauek betikotzen ari dira belaunaldi berrietan bete beharreko rolen inguruan igurikimen desberdinak sortzen direlako eta igurikimen horiek indarrean jarraitzen dute kualifikazio handieneko gizon eta emakume gazteetan ere (Gartzia eta Fetterolf, 2016).

Gure gizarteak testuinguru honetan duen lehenengo ezaugarrietako bat da erakunde publikoen gehieneko borondatea emakume eta gizonen arteko berdintasunezko espazioak lortzea dela, dela giza garapenaren ikur bezala dela banakako eta taldeko gaitasunak eta kompetentziak indartzeko. EAEn botere publikoetatik jarduera asko jarri dira abian helburu hau lortzeko eta emakume eta gizonen artean berdintasun handiagoa sustatzeko. Ahalegin horien ondorioz, azken urteotan aurrerapen handiak egin dira arlo honetan, batez ere emakumea espazio publikoan eta profesionalean sartzeari dagokionez. Baina gizonak etxeko eta ugalketa lanetan sartzeari ez da paraleloan joan. Hori dela eta, Emakundek esaten duen bezala (Emakunde, 2014), berdintasuna lortzeko uztartze erantzunkideko ekintzak eta politikak garatu behar dira nahitaez ekoizpen eta ugalketa lanetan aukera-berdintasun handiagoa sustatu dezaten, gizonak hartu beharreko nahitaezko aldaketak barne.

Behar horien ondorioz planteatzen da proiektu honean azterketa-ildo hori sakontzea eta emakume eta gizonen artean dauden aldeak aztertzea etxeko eta zaintzako lanei lotutako dimentsio psiko-sozial desberdinei dagokienez. Alde horiek betikotzeari lotutako balio, emozio eta pertzepzioetan sakondu da bereziki. Horrela, ekintzarako eta esku hartzeko tresnak aurkitu nahi dira, gai honetan ikuspegi psiko-sozialetik aurrera egiten jarraitu ahal izateko. Jarraian ikerketa honetako oinarri teoriko nagusiak daude.

1a. Generoa eta erantzunkidetasuna

Zalantzarik ez dago azken hamarkadetan eraldaketa handiak egon direla maskulinitateari eta aitatasunari dagokionez. Aldaketa hauek eredu ekonomikoak, sozialak eta familiakoak eboluzionatzen eta aldatzen ari diren testuinguruan gertatu dira eta aldaketa hauetan genero-rolak oso zalantzen jartzen ari dira.

Era berean, eraldaketa hauek eta aitek belaunaldi arteko hazkuntza lanetan sartzean izandako eraginek lotura estua dute azken hamarkadetan kulturaren, ekonomian eta politikan egondako aldaketekin, emakume eta gizonen egiazko berdintasuna lortzeko lehentasuna izaten jarraitu baitu politika publiko eta sozialetan.

Eraldaketa hauetan bada funtsezko elementu bat eta zuzeneko lotura du gizonen ugalketa eta zaintza lanetan inplikatzearekin: emakumeek lan eta ekoizpen munduarekin duten harremanean egon den belaunaldi arteko aldaketa esanguratsuz ari gara. Eurostateko datuen arabera (Eurostat, 2014), 25 eta 29 urte arteko emakumeen enplegu-tasa 1986an % 31koa izatetik 2012an % 62koa izatera igaro da. Egiturazko aldaketa hauei lotuta, faktore ideologikoak eta jarrerazko faktoreak ere pixkanaka aldatzen ari dira. 2012ko CISen inkestako datuen arabera, belaunaldi berriek iritzi-inkestetan adierazten dituzten jarrerak familiaren barruko berdintasunaren aldekoak dira argi eta garbi, eta horrelakorik ez zen pentsatu ere egiten duela bi hamarkada. Inkestatutako 25 eta 34 urte arteko pertsonen % 79ren ustez familia ideala da *bikoteko bi kideek antzeko dedikazioarekiko soldatapeko lana dutena eta biek etxeko lanak eta seme-alabak zaintzekoak banatzen dituztena* (CIS, 2012).

Aldaketa hauek Lege mailako beste aldaketa batzuei lotuta joan dira eta lagungarriak izan dira zaintzen arloan behar ziren eraldaketetarako. Adibidez, gizonen hazkundean duten inplikazioan azkenaldian egondako aldaketa azaltzeko eta belaunaldi batetik bestera egondako aldaketa nabarmenerako elementu garrantzitsua da 2007az geroztik lana egiten duten aitek aitatasunagatik 13 eguneko baimena izatea eta besteren kontura ari direnek 2 egun gehigarri izatea. 2 eguneko aldea, hau da 13 egunetik 15era igarotzea, ez da bereziki esanguratsua hazkuntzako inplikazioari dagokionez, baina joera bat markatzen du rolen eta erantzukizunen arloan, aiten inplikazioari dagokionez.

Baina aitek beren seme-alaben hazkundean eta sozializazioan parte hartze aktiboagoa izateko eskariak ez dira berriak, jakina. Olavarríak Men at home (Olavarría, 2003) lanean gizon gazteen aitatasunean azkenaldian egondako aldaketak laburtu ditu eta hazkuntzan gizonen inplikazio handiagoa izateko eskari hauek areagotu egin dira azken urteetan, gizarteko sektore guztien bidez. Baina, egile horrek berak azaltzen duen bezala, aita gazteak oro har seme-alaben hazkuntzan amari laguntzera mugatzen dira, bereziki lehenengo hilabete eta urteetan (Olavarría, 2003, *in* Lewis y Lamb, 2007). Hori dela eta, desberdintasunek irauten egiten dutela argi dago oraindik, nahiz eta aitaren rola aldatzen ari dela eta eredu berdintzaileagoetara doala oro har onartzen den arren, eraldaketa ekonomiko eta sozialen ondorioz.

Arlo honetan egiten ari den aurrerapen txikiaren elementu garrantzitsu bat amek eta aitek beren amatasunari eta aitatasunari buruz dituzten bizipen subjektiboei buruzkoa da, baita inplizituki erantzun beharreko gizarte eta kultura arloko igurikimenez duten pertzepzioei buruzkoa ere. Oro har, eta genero-estereotipoen agindu gogorren eraginez, amek beren seme-alabek arduratu behar dutela "sentitzen" dute, eta askotan errudun sentitzen dira hori egiterik ez badute. Bestalde, aitek "sentitzen dute" familiaren egonkortasunaz eta ekonomiaz arduratu behar direla garapena bermatzeko, eta askotan errudun sentitzen dira zeregin horiei behar bezala erantzuterik ez badute. Elementu psikologiko, emozional eta subjektibo hauek erabakigarriak dira pertsonen banako jokaeran eta, ondorioz, behar bezala aztertu eta tratatu behar dira, egiturazko beste elementu batzuekin batera.

Aitatasun konprometitua amei etxeko eta zaintza lanetan "laguntzetik" harantzago doa; zaintzen hornitzaile gisa gizonari lotutako hainbat zeregin sartzen dira, eusteko ideologia izan behar da eta garatzeko erlazio-testuingurua ere bai. Aitatasun eredu berri honen garapenak aldaketa sakonak ditu berekin egitura eta nortasun mailan, prozesu honetan hainbat faktore eta elementu sozial eta psikologikok dute zerikusia eta horietan guztietan sakondu beharra dago. Dena dela, aitatasunen azterketa, jarduera eta gizonak duten esanahi subjektiboa oraindik ere oso mugatuta dagoen azterketa eremua da. Historiagrafia sozial feministatik erakutsi duen legez (Aresti, 2010), maskulinitate eta feminitate eredu nagusia, eta ondorioz, aitatasun eta amatasun eredu nagusia, aldatuz joan da historian zehar eredu hegemonikoen eta alternatiboen arteko erlazio dinamikoan. Baina eraldaketa horien bizipen subjektiboari buruzko berriazko ikerketa eta gizonak etxeko lanetan duten inplikazioa mugatuak dira; galdera asko dago gizonen, eta zehatz esateko aiten, jarreran, nortasunetan eta bizipenetan elkarrekintza sozial, ekonomiko, harremanezko eta kultural multzo konplexuak nola eragiten dutenari buruz.

1b. Gizonak etxean

Aitatasun eredu berriak sortzen parte hartzen duten mekanismoak identifikatzeko diziplina berriak eraikitze bidean, gero eta azterketa gehiago oinarritzen da gizonak etxeko eta zaintza lanetan inplikatzen balizko onurak identifikatzen; onura horiek ez liriteke soilik emakumeentzat, baizik eta gizonentzat eta berak ibiltzen diren sistemarentzat ere bai. Gero eta ikerketa gehiagok azpimarratzen dute aitatasunaren eredu alternatiboek maila desberdinetan duten eragin positiboa, familiarentzat dituen balizko onurak barne. Adibidez, *MenCare*, *Promundo*, *SaveTheChildren* eta NBE Emakumeek lan bat egin zuten aitatasunaren egungo egoeraz eta 2015eko ekainaren 16an aurkeztu zuten NBEren New Yorkeko egoitzan; lan horretan adierazten da gizonak inplikazio handiagoa duten aitatasun estiloa izanez gero zer eragin izango lituzkeen berdintasunean eta familia barruko ongizatean. Txosten hau erreferentzia da gaian eta aitek beren seme-alaben hazkuntzan eta bizitzan presentzia eta inplikazioa izateak epe luzerako zer garrantzi ea eragin duen azpimarratu da (hainbat egile-MenCare, 2015).

Azterketa longitudinaletan badira ebidentziak (Sarkadi, Kristiansson, Oberklaid eta Bremberg, 2008) eta argi utzi dute aitaren parte hartze aktiboa onuragarria dela haurren garapenerako. Ildo honetan, Txileko osasun-sistema publikoan aitek duten parte hartzeari buruzko txosten batek (Aguayo, Correa eta Kimelman, 2012), ondorioztatu du parte hartu zuen aita izan zuten haurrek hainbat alorretan garapen hobea izateko aukera handiagoak dituztela, hala nola, eskolako errendimenduan, garapen kognitiboko eskaletako emaitzetan, estres txikiagoa helduaroan edo jokabide-arazo gutxiago. Azterketa hau justifikatzeko, hainbat ikerketa aipatzen diren eta iradokitzen zen aiten presentzia esanguratsua eta kalitatezkoa izan bada seme-alaben bizitzan, hainbat arlotan garapen hobea izaten dutela, hala nola, beren garapen fisiko eta psikikoan, ikasketetarako motibazioan, gizarte-trebezietan, autoestimua handiagoan eta jokabide-arazo txikiagoak (Allen eta Daly, 2007; Barker, 2003; Nock eta Einolf, 2008; Sarkadi, 2008).

Michael Lamb Cambridgeko Unibertsitateko Gizarte Psikologia eta Psikologia Ebolutibo saileko irakaslea da eta ikerketa lan garrantzitsua egin du

aitek haurren garapenean dituzten roletan eta aiten inplikazio positiboaren garrantzia abalatu du, atxikimendu seguruko harremanak sortzeko elementu giltzarritzat. Lamben esanetan (Lamb, 2004), aitatasun eredu berrien ezaugarria da maskulinitate eta aitatasun eredu hegemonikoekin distantzia markatzea, eredu hori hornitzailea eta emozionalki urruna baita; horren ordez, hazkuntzan inplikazio aktiboa du, enpatia erakusten du, ugalketa lanetan parte hartzen du eta seme-alabei lehentasuna ematen die, eredu tradizionalarekiko oposizioan definitzen da, batez ere.

Kanadako University of British Columbiak (azterketa honetan parte hartzen ari denak) duela gutxi egindako azterketa baten arabera berdintasuna nagusi den etxeetan, aitek eta amek etxeko lanak berdin banatzen dituztenetan, seme-alabek berdintasunaren aldeko helduak izateko aukera handiagoa dute. *Psychological Science* aldizkarian argitaratutako azterketa batek elementu interesgarri eta itxaropentsu bat du: 7 eta 13 urte arteko 326 haurri jasotako datuetan oinarritzen da eta horren arabera, etxeko lanen banaketan oreka handiagoa egonez gero gurasoen artean, datozen belaunaldietako lan-indarrean berdintasun handiagoa sustatu daiteke (Croft, 2014).

Aiten ikuspegitik ere badira beste ebidentzia batzuk eta horien arabera, beren aitatasunean parte hartzen duten gizonak beren bizitzarekin gustura egoteko aukera handiagoa dute eta osasun-adierazle hobeak izatekoa ere bai, hala nola, luzeago bizi eta gutxiagotan gaixotu, alkohol eta droga gutxiago kontsumitu, estres txikiagoa edo istripu gutxiago izan (Aguayo, Correa eta Kimelman, 2012). Aitaren presentzia aktiboa eta erantzunkidea positiboa izaten da amentzat ere, zaintza eta etxeko lanetan gainkarga txikiagoa izaten baitute eta beren osasun fisikoa eta psikikoa hazi egiten da (Barker, 2003).

Gizonak etxeko eta zaintza lanetan gehiago sartzeak balizko abantailak dituen arren, datuen arabera etxeko lanen banaketan desberdintasun nabarmena dago. Eustaten datuen arabera (Eustat, 2012), EAEn lanean dabiltzan biztanleen kasuan, aldeak daude gizonen eta emakumeen artean. Hori dela eta, emakumeek gizonak baino hein handiagoan berregituratzen, berrantolatzen eta baldintzatzen duten lan-merkatuan izan dezaketean parte hartzea, beste pertsona batzuen arreta eta zaintza beharrekin bateragarriago egiteko. EUSTATEN Lana, familia eta norberaren bizitza uztartzeari buruzko inkestak (2012) Euskadiko biztanle landunen informazioa ematen du etxeko lanei eskainitako denboraren arabera. Emakumeek gizonak baino denbora askoz gehiago ematen dizkiote ugalketa jardueri, batez beste 9,4 ordu; gizonak, aldiz, 6 ordu ematen dizkiote. Generoen arteko aldea seme-alaba adingabeen zaintzan antzematen da batez ere (1,8 ordu). Etxeko lanen eta mendekotasuna duten adinekoen zaintzaren kasuan, aldiz, alde hau txikiagoa da (0,8 ordu) kasu bakoitzean.

Etxeko lanen barruan egiten diren jardueretan arreta jarrita (otorduak prestatu, arropa garbitu eta lisatu, erosketak egin...) argi ikusten da emakumeek gizonak baino askoz ere denbora gehiago ematen dizkietela astean zehar (8 ordu emakumeek, 7 ordu gizonak). Emakunderen Zifrak txostenaren arabera (Emakunde, 2014) eta Biztanleria Jardueraren arabera sailkatzeko Inkestako datuek adierazten dute etxeko lanak emakumeek egiten dituztela batez ere. Etxeko lanak egin ohi dituzten biztanle aktiboen % 54,4 emakumeak dira, eta portzentaje hori handiagoa da biztanle ez aktiboen kasuan (% 72,0). Emakumeentzat, nahiz aktiboentzat (% 87,7) nahiz ez aktiboentzat (% 75,5), etxeko lanak egitea ohikoa da

eta gehiengoak egiten du. Gizonetan nagusi dira biztanleria aktiboan (% 63,1), baina ez aktiboan % 42,2 bainok ez ditu egiten etxeko lanak.

Datuen konparatiba dinamikoagoa eginez gero eta denboran zehar datuek izandako eboluzioa aztertu, azkeneko 15 urtean gizonen zeregin hauetan parte hartzeko joera hazi egin da (ordubetetik 7 ordura). Familiakoak zaintzeari buruz Emakunde egindako txostenaren arabera (Emakunde, 2014), horrelako lan-utzialdia duten gizonen ehunekoa duela urte batzuk baino apur bat handiagoa da, 2013ko lan-utzialdien % 17,5 izan ziren. Baina genero arloan arraila handia dago eta gizonen oraindik ere emakumeek baino denbora gehiago igarotzen dute aisiako jardueretan, aldeak apur bat txikitu egin dira erosketak eta kudeaketak egiteari dagokionez (Emakunde, 2014) eta azken urteetan gizartean aldaketak egon diren arren, emakumeek gizonen baino denbora gehiago igarotzen dute etxeko lanak egiten. Emakumeek gizonen baino bi ordu gehiago ematen dute batez beste egunean etxeko lanetan. Bestalde, Emakunderen txosten horren arabera, bizitza sozialari eskainitako denboran galera egon da, batez ere gizonen kasuan, izan ere arlo honi 31 minutu gutxiago eskaintzen dizkiote; emakumeek, aldiz, 20 minutu gutxiago. Eustaten datuen arabera (Eustat, 2012). Mendeko familiakoak zaindu beharra dagoenean, lana egiten duten emakumeen % 40,1 egunean 3 ordu edo gehiago aritzen da zeregin horretan, eta gizonen kasuan % 16,9ra jaisten da ehuneko hori.

Gizonen eta emakumeen ugalketa eta zaintza lanetan parte hartzeko desberdintasunetan eragina izan dezakeen beste alderdi garrantzitsu bat legedi mailan dago, alde handiak baitaude guraso-baimenen kasuan. Guraso-baimenen espainiar sistemaren arabera, amek 16 asteko amatasun-baimena dute eta horietatik 10 aitari eman dakizkioke. Aitek legez 15 eguneko aitatasun-baimena izan dezakete besteren kontura ari badira eta 13 eguneko autonomoak badira. Legez nahiz aitak nahiz amak dute seme-alabak zaintzeko lan-utzialdia edo ordaindu gabeko baimenak hartzeko eskubidea (autonomoek izan ezik), gehienez ere hiru urtez. Kontuan izanda azterketa zenbaitek bikotearen berdintasunezko harremanetan lehenengo semearen edo alabaren jaiotzari zer garrantzi ematen dioten (Seidler, 2015; Abril, Amigot, Botía, Domínguez-Folgueras, González, Jurado-Guerrero, Lapuerta, Martín-García, Monferrer, eta Seiz, 2015), aldi hauek areagotu egin ditzakete familiaren barruko joera ez berdintzaileak, eta horiek eremu publikoko desberdintasun bihurtzen dira.

Aurrerapenak lortu ordez, amatasunagatiko prestazioen datuek argi uzten dute EAEn uztartzeko neurriak batez ere emakumeek erabiltzen dituztela. Gizon gutxik baliatzen dituzte laneko bizitza eta familiako uztartzeko neurriak: 2013an, prestazio horiek jaso zituztenen % 4,4 izan ziren. Oso kopuru baxuak badira ere, Euskadiko datuek Estatukoek baino errealitate apur bat positiboagoa erakusten dute, bertan gizonen % 1,7k baino ez baitute hartzen prestazioa. (Emakunde, 2014). Familia (seme-alabak edo familiako beste kide batzuk) zaintzeko lan-utzialdia dela eta, datuek argi uzten dute lan-utzialdiak emakumeek hartzen dituztela batez ere, % 90 hain zuzen ere, seme-alabak zaintzeko denean (Emakunde, 2014). Seme-alabak edo familiakoak zaintzeko lan-utzialdiengatik edo lanaldia murrizteagatik emandako laguntzei buruz Eusko Jaurlaritzak emandako datuak ere ildo beretik doaz, zaintzarako lan-utzialdia edo lanaldi murrizketa hartzen duten gizonen ehunekoa 7,12 da, aldiz,

emakumeak % 92,88 dira (2012ko datuak) (Iturria: Eusko Jaurlaritzako pentsa-oharra, 2016ko urtarrilak 20).

Beraz, oro har, gure gizartean azken hamarkadetan aldaketak egon diren arren, denboraren erabilera eta ugalketa eta zaintza lanak batez ere emakumeek egiten dituzte. María Ángeles Duránek denborari eta zaintzari dagokionez dio zaintzak "denbora irentsi egiten duela" eta orain arte gizarteko talde batzuetan kontzentratu dela, emakumeetan (Durán, 2007). Aitek eta amek zaintza lanetan duten inplikazio desberdina esanguratsua da oraindik ere, lanaren etxeko banaketa argia ageri da eta emakumeak dira etxeko lanik gehienak egiten dituztenak. Datu horiek egiaztatzen dute bizitza errealean gizonak ez dutela emakumeen parte-hartze berdina seme-alaben zaintzan, eta, bestalde, ez direla zaintzaile nagusiak mendekotasun-egoeran daudenei dagokionean edo etxeko lanak egitean. Beraz, beharrezkoa da alde horiek betikotzen dituzten aldagaiak identifikatzea, zuzentzeko eta gune berdinagoak lortzeko. Hurrengo atalean txosten honetarako azterketako aldagai psikosozialen eta hautatutako esku hartzeen deskribapen zehatzagoa dago.

1c. Aldaketaren faktore psikosozialak

Aurreko ateletan esan bezala, emakumeek eta gizonak etxekoari eta zaintzari buruz duten jokaera ulertzerakoan funtsezko elementua da errealitate horien bizipen subjektiboa, baita jokabide horiez gizarte eta erlazio arloko testuinguruak duen eragina ere. Duela hamarkada batzuetatik psikologiak, zehatz esateko psikologia sozialak, ikuspegi zientifikotik ulertu eta auresan nahi izan ditu pertsonen jokaerak, pentsamenduak eta emozioak. Erlazio horien markoan azterketa eta teoria garrantzitsuak garatu dira gure gizarteko estereotipoek eta genero-rolak pertsonen -emakumeen eta gizonen- jokabidean eragin erabakigarriak dituztela ikusteko, nortasunari, jarrerari eta emozioei lotutako oinarritzko prozesu psikologikoen bidez (adib., Eagly, 1987; ikus Gartzia eta López-Zafra, 2015; 2016, psikologia eta generoaren diziplinari buruzko Espainiako berriazko gogoetarako). Harreman hauetan genero ikuspegiarekin sakontzeko eta etxeko esparrua gune bezala hartzeko, azterketa honetan faktore psikosozial horiek sartu dira gizonak etxeko eta zaintza lanetan erantzukidetasun eta inplikazio handiagoa izateko elementu garrantzitsu gisa. Zehatz esateko, hauekin zerikusia duten elementuak hartu ditugu kontuan: a) genero-ideologia, b) zaintza-jarduerei buruzko emozioak, eta c) adierazkortasunari (ezaugarri estereotipiko femeninoak, esaterako, enpatio edo besteenganako orientazioa) vs. instrumentalitateari (ezaugarri estereotipiko maskulinoak, esaterako, anbizioa edo banako lorpenetarako orientazioa) lotutako ezaugarri eta helburu pertsonalen identifikazioa. Jarraian horietako bakoitzari buruzko marko teorikoa jarri dugu.

1c.a. Genero-ideologia/feminismoa

Mugimendu feministak zalantzan jarri du hamarkadetan zehar lanaren banaketa sexualaren legezkotasuna eta estereotipoak eta genero-rolak malgutzeko beharra planteatu du

gizarte berdinagoak lortzeko, gizonak eta emakumeak eskubide eta aukera berdina izan behar dituztela oinarri hartuta. Celia Amorós eta Ana de Miguelek diote gizartearen teoria kritikoa dela feminismoa, sexu-genero sistema da bere premisetako bat eta artikulatzen dituen mekanismoen bidez gizarte-errealitatea modu sinboliko eta esperientzian antolatzen da (Amorós eta de Miguel, 2007). Mugimendu ideologiko honekin emakumeak identifikatu izan diren arren, gero eta gizon gehiago identifikatzen dira genero-berdintasunarekin eta feminismoarekin berarekin ere bai; gero eta gizonen mugimendu gehiago dago berdintasunaren alde tokiko, nazio eta nazioarte mailan (adibidez, <http://www.ahige.org/>, <http://www.redhombresigualdad.org/web/>, edo <http://www.heforshe.org/>).

Gizonak pentsamendu feministarekin identifikatzea eta inplikatzeko eta genero-berdintasuna lortzeko kezka izatea lagungarriak izan daitezke gauza batzuei balazta jartzeko edo joera berdintzaileagoak garatzeko, baita etxean rola malguagoak izateko ere. Duela gutxi ikerketa bat egin du gizarte-ikerketako diziplina anitzeko talde batek (Abril eta Cols. _2015) aita eta ama bikoteekin eta argi geratu da bikotearen barruko faktorerik garrantzitsuenetako bat faktore ideologikoa dela, baliabide ekonomikoekin batera, eta horren bidez azaltzen eta ulertzen direla lehenengo haurra jaiotzen denetik bikotean hartzen diren dinamikak, erabakiak eta praktika berdintzaileak (Abril eta Cols, 2015). Jarrera berdintzaileek pisu handia dute beren ereduak ohiko amatasun eta aitatasun ereduetatik urrun dauden bikoteetan. Horrelakoetan gizonik gehienek beren nortasuna ez dute eraikitzen, batez ere, beren lana oinarri hartuta, emakumeak genero-arauek hausnartzen dute eta, oro har, banakoek balio bat eransten dute biek erantzukizunak berdina hartu ditzaten eta haurarekin harreman handia izan dezaten (Abril, 2015).

Beste azterketa batzuek ere azpimarratu dute berdintasunezko kokapen horren zeregina eta gizonak emakumeak ahalduzaren alde agertu dira kokapen eta praktika berdintzaileagoen aldeko aldaketak sustatzeko (Segal, 2015). Maskulinitateen azterketan eta gizonekin lana egiten duten adituek, Víctor Seidlerrek adibidez, genero-ideologian eta feminismoan sakondu dute eta behin eta berriro adierazi dute zeinen garrantzitsuak diren gizonen bizitzetan azken urteetan gertatutako aldaketak eta emakume eta gizonen harremanetan gertatutakoak ugalketa eta zainketa lanak egitean eta horren esanahian. Seidlerren esanetan, azken urteetako, eta bereziki ama eta aita azken belaunaldiko, gizartearen ezaugarria da genero-rolak zalantzan jarri direla eta forma desberdinak hartu dituztela kultura-inguruaren arabera. Feminismoak gizonen bizitzan izan duen eragina identifikatu du Seidlerrek: gizon gazteagoen belaunaldia da, feminismoak eragina izan du beraiengan eta genero-berdintasunaren inguruko ideiek ere bai; horren ondorioz, seme-alabekin harreman parekideagoak izaten saiatu dira (Seidler, 2006). Seidlerrek beste gai garrantzitsu bat ere aipatzen du, hau da, genero-ideologiak eta feminismoak zer eragin esanguratsu izan duten bikoteen bizitza intimoko negoziazioetan eta familiako sistemetan.

Hausnarketa ildo horretan bertan, Carabik eta Armengolek (Carabí eta Armengol, 2015) balioa ematen diote feminismoari lotutako hausnarketa prozesu subjektiboei eta posizionamendu ideologikoei, azken hamarkadetan egondako emakumeen ahalduzaren prozesuen eta aldaketen motortzat. Egile hauen iritziz, emakumeak izan dira gizarteko aldaketa honen eragile nagusiak feminismoaren hausnarketari eta ekintzari esker, eta hori dela eta, askoz prestatuago dauden beren buruak berriro pentsatzeko eta gizartearen duten zeregina zehazteko. Gizonak, aldiz, ez dituzte hain markatutako bizi izan emakumeen hausnarketa sakonak

eta orain harrituta daude bizitza tokatu zaien errealitate honetan. Ohiko kode maskulinoak zaharkituta geratu dira eta berriak egiteko daude (Carabí eta Armengol, 2015). Hausnarketa eta ebidentzia hauek kontuan izanda, aitek kokapen berdintzailea edota feminista hartuz gero etxeko eta zaintzako jarrera areagotu egin beharko luketela uste izatea egokia da.

1c.c. Zaintzei buruzko emozioak

Historikoki emozioen eta konpetentzia emozionalen azterketa ikustezina izan den arren eta garrantzirik eman ez zaion arren giza psikologiaren beste dimentsio batzuekin alderatuz gero, azterketa-eremu hau oinarrizkoa da pertsonen jarrera ulertzeko eta, ondorioz, berdintasunerantzako gizarte eraldaketa aztertu eta sustatzeko ere bai. Batetik, konpetentzia emozionalak oso lotuta daude emakumeek eta gizonek beren eguneroko bizitzan hartzen dituzten erabakiekin eta ezartzen dituzten prozesu eta loturekin eta eragin zuzena duten eguneroko bizitza horren garapenean. Bestetik, azken hamarkadetan egindako azterketa askok argi utzi dute emozioak eta hauek arautu eta modu burutsuan erabiltzeko gaitasuna lotuta daudela arrakasta pertsonal eta profesionaleko hainbat faktoreekin, oso desberdinak diren eremuak barne, hala nola, osasun fisikoa eta psikikoa, ongizatea, pertsonen arteko harreman osasuntsuak, laneko estres txikiagoa edo nagusi izateko lanpostuetarako sarbidea (Mayer, Salovey eta Caruso, 2004).

Bizitzako eta gizarteko eremu desberdinetan arrakasta izateko, konpetentzia emozionalak oso garrantzitsuak diren arren, harreman zuzena dute genero-rolekin. Dinamika hauetan funtsezko elementua da feminitate/maskulinitate dikotomiak emozionalitate/arraizionalitate dikotomiarekin duen erlazioa, eta historikoki presente dago nahiz teoria zientifikoan nahiz herri-kulturan. Erlazio honen arabera emakumeak onak dira lan emozionalean eta berez dituzten zenbait ezaugarriren ondorioz emozionalari eta zaintzei lotuta daude nahitaez. Aldiz, gizonek berez dituzten ezaugarrien ondorioz, arrazoitari eta emozioen errepresioari lotuago daude (Shields, 1995).

“Desberdintasunaren paradigma” honek emakumeen kasuan harreman zuzena eta positiboa ezartzen du harremanekin zerikusia duten konpetentzia sozioemozional jakin batzuen garapen handiagorekin, aldiz, gizonen kasuan raziozinio gaitasunekiko eta emozioen kontrolarekiko ezartzen da harremana (Shields, 1995). Emozioen bizipen bereizle hau generoaren sozializazioari lotuta dago eta emakumeek emozio negatiboen bizipen handiagoa dute, hala nola, errua, lotsa edo beldurra, neurotizismoa, porrot eta tristura sentimenduak eta emozio negatiboetan hausnartzea (Brody eta Hall, 2000). Era berean, genero-estereotipoek emakumeei etxeko funtzioak agintzen dizkietenez, koherentea da pentsatzea emozio negatibo horien bizipena handiagoa izango dela emakumeentzat hauek funtzio horiei erantzuten ez direla ari sentitzen dutenean (adibidez, gaixo dagoen haur txikia zaindu ordez, lanean ari direnean).

Gizonetan, aldiz, eragina desberdina litzateke. Batetik, genero-estereotipoek gizonei garapen emozional oso mugatua ematen die eta horrek zaildu egiten du beste pertsonari begira jartzeko konpetentzia emozionalen garapena (Brody eta Hall, 2000; Shields, 1995). Emozio hauek funtsezkoak baitira aita konprometituago baten profila garatzeko,

hala nola, adierazpen emozionala, norbere eta besteen emozioak ulertzea eta femeninotzat hartzen diren zaintzako dimentsio emozionalak onartzea; aitek beren zaintza jardueren arabera emozio hauen formak nola bizitzen diren identifikatzea funtsezkoa da, etxean inplikazio handiagorako aldaketak sustatzen jarraitzeko.

Berariazko emozioei buruzko ikerketetan ikusi denez, emakumeek emozio positiboak adierazteko joera handiagoa dute gizonek baino (Brody eta Hall, 2000). Planteamendu honekin koherentzian, emakumeek emozio positiboak modu intentsuagoan eta sarriago adierazten dituztela ikusi da, poza, zoriona, maitasuna, afektua, goxotasuna eta ongizate sentimenduak barne. Baina zaintzarekin berariaz lotutako emozioen presentziari buruzko ebidentziarik ez dago. Errua edo lotsa bezalako emozio negatiboei dagokienez ere, emakumeen puntuazioak gizonenak baino handiagoak dira (Brody, 1999; Allen eta Haccoun, 1976). Era berean, azterketa batzuen arabera alde horien ondorioz emakumeek gehiago adierazten dituzte emozio negatibo batzuk, hala nola, larritasuna eta tristura (Simon eta Nath, 2004)._ Baina kasu honetan ere ez dakigu alde hauek berariaz nola gertatzen diren emakumeek eta gizonek hurren zaintzan duten inplikazioaren inguruan.

Azterketa honetan gai hauek aztertu dira eta, zehatz esateko, emakumeek eta gizonek beren seme-alabekin igarotzen duten denborarekiko esperimintatzen dituzten emozioak aztertu dira hiru egoeratan: seme-alabekin igarotzen den denboran, seme-alabarik gabe igarotzen den denboran eta seme-alabarik gabe egon baina bikotea funtzio hori betetzen ari den egoeratan.

1c.d. Identitatea eta balio pertsonalak

Gizonak berdintasunera joateko gizarte eraldaketa aztertu eta sustatzean bada azterketarako beste funtseko esparru bat ere, adierazkortasunari eta besteen zaintzari lotutako estereotipikoki femeninoak diren balio eta ezaugarriekin identifikatzea.

Diziplina psikologikoan nortasunaren kontzeptua konstruktua giltzarria da, pertsona bakoitzak norbere buruz duen ustea atzeman baitaiteke, baita gizarteko talde desberdinetako kide izateaz duen ustea ere. Nortasunaren eta auto-kontzeptuaren elementuetako bat da identitatea (eta zehatz esateko genero-identitatea), jokabidean eraginik handiena duen faktoreetako bat da eta pertsonen erantzun emozional eta ideologikoak modu garrantzitsuan zehazten ditu (Tajfely eta Turner, 1986).

Generoaren gizarte eraikuntzak eragin nabarmena du beste pertsonen zaintzarekin zerikusia duen guztian eta emakumeen eta gizonen identitatearen esparruak ere erlazio hauen eragin handia du. Oro har, genero-identitatea sexuaren arabera desberdindutako gizarte esperientzia hauen emaitza dela esan daiteke eta horiek eratzen duten banakoaren nortasuna pertsonaren gizarte testuinguruan maskulinitateak eta feminitateak duten esanahitik abiatuta. Sexuak pizgarri aldagai bezala duen eragin esparruak asko eta anitzak dira (emakume edo gizon izateak testuinguru batean duen eraginaz ari gara, eta horren arabera sineste sexual estereotipikoen araberrako erantzunak egoteaz) eta sozializazio prozesua desberdina izaten da jaiotzen denetik izan ere une horretatik bertatik neskatoak goxoak, txikiak, delikatuak edo distraituak eta mutikoak

indartsuagoak, gogorragoak, sendoagoak edo zakarragoak direla esaten baita (Rubin, Provenzano eta Luria, 1974). Eragin hauek gero eta indar handiagoa hartzen dute bizitzan zehar eta genero-identitatearen bidez nazioartekotzen dira.

Literatura zientifikoa hainbat eredu zientifiko dago genero-identitatea aztertzeko. Eredurik hedatuenetako baten arabera, identitate hau funtzio adierazkor eta instrumentalen arabera definitzen da (Bem, 1974; Spence eta Helmreich, 1978). Hori dela eta, oro har eta genero-estereotipoak daudelako, gizonak estereotipikoki maskulinoak diren identitate-ezaugarriak garatzeko joera dute (instrumentalak edo agentikoak ere esaten zaienak garatzekoa), hala nola, anbizioa, lehiakortasuna edo asertibitatea. Aldiz, emakumeek estereotipikoki femeninoak diren identitate-ezaugarriak garatzeko joera handiagoa dute (adierazkorak edo komunalak ere esaten zaienak garatzekoa), hala nola, enpatia, sentsibilitatea edo besteren beharreganak orientazioa.

Oro har gizonak identitateko ezaugarri adierazkorak - eta zaintza jardueri zuzen lotutakoak- garatzeko joera txikiagoa duten arren, ezaugarri horien identifikazioa ez du inondik ere pertsonaren sexu biologikoak zehazten, baizik eta faktore pertsonal, sozial eta esperientzial ugariaren elkarrekintza konplexu baten mende dago. Errealitate horren zuzeneko inplikazioa da eta argi dago nahiz gizonak nahiz emakumeak modu oso "maskulinoan" edo modu oso "femeninoan" ibili daitezkeela aritzen diren testuinguru ezaugarri horien arabera definituta badago. Adibidez, lan eremua batez ere gizonen mende dagoenez eta maskulinitatea hein oso handian berresten denez eremu horretan (Connell, 2005; Collinson eta Hearn, 1996), nahiz gizonak nahiz emakumeak identitate-ezaugarri instrumentalak eta buruzagitza-estilo estereotipikoki maskulinoak hartzeko joera izaten dute (Schein, Ruediger, Lituchy eta Jiang, 1996).

Etxeko eta zaintza lanei dagokienez, bereziki beharrezkoa da gizonak beren identitateko ezaugarri adierazkorak sartzea, jokabidean garrantzi oso handia duen elementu psikologikoa baita eta zaintzarekin lotutako funtzioak errazago hartzen baitira horrela (beste pertsona batzuk fisikoki eta emozionalki zaindu, maitasuna adierazi, laztandu afektua adierazteko, etab.). Honi lotuta, badirudi estereotipikoki maskulinoa den identitate maskulino mota batekin bat egiten badute gizonak, joera sexual handiagoari lotuta dago (Spence eta Buckner, 2000), beste pertsona batzuk zaintzeko joera txikiagoa dute (Blazina, 2001), norbere eta besteren emozioak adierazteko konplexutasun txikiagoa (Gartzia, Aritzeta, Balluerka eta Barberá, 2012), eta emakumen eta gizonen arteko berdintasuna hein txikiagoan onartzen dute (Morgan, 2006).

Hauek horrela, azterketa honetan aita eta ama parte hartzaileen identitateen azterketa aztertu beharreko elementu nagusizat planteatzen dugu. Era berean, bikoteko bi kideek adierazkortasuna (adibidez, seme-alabei kalitatezko denbora eskaintzea) vs. instrumentala (adibidez, norbere helburu profesionalak lortzea) gaiari lotutako faktoreei buruz bikoteko bi kideek zer lehentasun adierazten dituzten sakon ikusi nahi dugu, baita adierazkortasunari (besteei lagundu, esaterako) vs. instrumentalitateari (lorpen pertsonalak izan, esaterako) lotutako helburu orokorragoen inguruan zer lehentasun adierazten dituzten ere.

1d. Ikerketaren helburuak

Aurrez esan bezala, aurkeztu dugun proiektu hau erantzunkidetasunaren eta gizonak etxeko eta zaintza lanetan inplikatzearen errealitatean sakontzeko beharragatik sortu zen, batez. Zehatz esateko, pertsonen jokabidean dimentsio sozialaren eta psikologikoen arteko elkarrekintza kontuan izango zuen azterketa integratzailearen ikuspegitik abiatu eta azterketa honen xedea izan da bikotean bizi diren emakume eta gizonen pertzepzio subjektiboetan eta erantzunkidetasunaren zaintzan sakontzea, baita bizipen horiei lotutako balizko faktoreak identifikatzea ere, aitek gaur egungoa baino erantzunkidetasun eta inplikazio handiagoa izateko lanerako bideak eta esku hartzeoak identifikatu ahal izateko.

Helburu horiek lortzeko, azterketa hau genero-estereotipoen eta bikoteko harremanen ikuspegi dinamikotik abiatzen da eta aitek etxeko lanetan duten esku hartze mugatuaren atzean dauden faktore sozial eta psikologikoen azterketan sakontzen du, hobetzeko balizko eremuak identifikatu asmoz. Bestalde, gaiaz dugun egungo ezagutzari ekarpenak egiteko, errealitate konplexu honen azterketan pertzepzioen eta elementu psikosozial hainbaten azterketa sartzea planteatu da, elementu hauekiko bikoteko bi kideetan alderik handiena non dagoen identifikatzeko: balioak, emozioak eta pertzepzioak. Bestalde, dimentsio psikosozial hauek dimentsio *estruturalekin* nola lotuta dauden aztertu nahi da (adibidez, lanerako orria, heziketa-maila, lanpostua, soldata, etab.).

Hau da, gizonak jokoera berdintzaileagoak garatzeko zer elementu sozial, ideologiko edota emozional (faktore psikosozialak) diren mesedegarriak ikusi nahi da. Jarraian berriazko edukien laburpena dago:

1. HELBURUA - *bikotean bizi diren amen eta aiten balio, emozio eta pertzepzioetan dauden aldeak aztertu*

2. HELBURUA - *Gizonek etxeko eta zaintza lanak egiteko garapenarekin edo oztopoarekin lotutako aldagai psikosozial giltzarri batzuk identifikatu*

3. HELBURUA - *Bikote parte-hartzaileei diagnostikorako eta hausnarketarako tresna bat eskaini, hobetzeko arloak eta ekiteko jarraibideak identifikatzeko*

Diseinua eta metodologia

2.- Diseinua eta metodologia

2a. Ikerketaren diseinua

Gai psikosozialetan, eta zehatz esateko diziplina psikologikoan, erabiltzen den azterketarako ohiko metodologiari jarraituaz, azterketa honetan metodologia kuantitatiboaren erabilera ezarri zen nagusiki datuak aztertu eta interpretatzeko; horretarako galdesortu sozio-demografikoak eta iritzizkoak pasa ziren. Ikerketaren diseinuan ezarri zen xedea izan zen 150-200 bikote heterosexualen datuak jasotzea; bikote horiek guztiak EAEkoak izan behar ziren eta 16 urtez azpiko seme-alabak izan behar zituzten. Kontrastezko galdetegia zenez, bikote bat berean emakumearen eta gizonaren bizipen subjektiboen arteko alderaketa egin nahi zenez, galdetegi-ispiluak diseinatu ziren. Datuak jasotzeko eredu bera erabili zen bikote partaideko bi kideen -gizonaren eta emakumearen- erantzunak jasotzeko eta horrela bakoitzak emandako datuak kontrastatzeko aukera egoteaz gain, norberak eta bikoteak zaintzan zuten inplikazioari buruzko ikuspegi subjektiboetan egon zitezkeen balizko aldeak aztertu zitezkeen.

Gizarte zientzietako ikerketa askotan izaera kualitatiboko metodologiak erabiltzen dituztenez eta ikuspegi hau osagai egokia izan daitekeenez ikerketarako metodologia kuantitatiboagoarentzat, informazioa jasotzeko teknika kuantitatibo horiek eta teknika kualitatiboak konbinatu ziren (metodoen triangulazioa). Hori dela eta, aztertu nahi den gaiari buruzko datuak azterketako ardatz hauek konbinatuaz bildu dira: (1) Ardatz kuantitatiboa (galdetegiak erabiltzea) eta (2) Ardatz kualitatiboa (talde fokalak eta elkarrizketa erdigituratuak erabiltzea). Triangulazio prozesu honi esker, datuen ustiaketa xumeagoetan ezkutuan gera daitezkeen datuak eta informazioak kontrastatzeaz gain, parte hartu dutenen artean hausnarketa ezartzeko ere baliagarria izan da, eta hausnarketa horien ondoriozko aldaketa-prozesuak errazteaz gain, prozesu horietan hitza emanarazi diegu.

LAGINAREN ARDATZ KUANTITATIBOAREN FITXA TEKNIKOA

Unibertsoa	EAEEn bizi diren aitak/amak, beren kargu dituzten 16 urtez azpiko seme-alabekin .
Laginaren tamaina	118 inkesta bikoteei, guztira 236 lagun (118 emakume eta 118 gizon). Era berean galderak erantzun ez zituzten 16 lagun bikoiteek bete zuten galdesorta.
Laginketa-prozedura	Laginketa ez probabilitistikoa, elur-bola teknika nagusi dena.
Biltzeko metodoa	Inkestatutakoek beraiek betetako galdetegia . Paperean (itxita itzuli behar zuten gutun azal batean eman zitzaizkien bikoteei) edo on-line banata da. On-line formatua PDF bat izan da eta bete ondoren erantzunak kodetzeko ezarritako helbide elektronikoa batera bidali behar zuten). Jasotako galdetegietaik 88 paperean egindakoak izan ziren eta 30 online egindakoak.

Lagin-akatsa	Laginketaren emaitza ausazko laginketa soil baten parekoa dela kontuan izanez gero, % 95.5 inguruko konfiantza-maila baterako balizko kasurik okerrena (aldakortasun handiena) hau litzateke: proporzioen estimaziorako ($p=q=0.5$) $\pm\%$ 9.2 para escalas de Likert de 5 puntos ($n=2$) ± 0.37 puntos para escalas de Likert de 7 puntos ($n=3$) ± 0.55 puntos para escalas de acuerdo de 10 puntos ($n=4.5$) ± 0.83 puntos puntuak *Aurreko balioak balizko handienenak dira, baina litekeena da akatsak txikiagoak izatea laginaren egiazko baldintzetan. Dena dela, txostenean zehar aldagai garrantzitsu batzuen errore estandarrak (e.e.) adierazi dira, beraz, laginketaren akatsa lortzeko, akats estandarra bider bi egiten da, beti % 95.5 inguruko konfiantza maila
Egindako data	Azterlana 2013ko azarotik eta 2016ko urtarrilera bitartean egin zen.

Isilpekotasunean egiten denez, komunikazio irekia dagoenez eta hausnarketa partekatua denez, dimentsio kualitatiboa sartzeari baliagarria izan da partaideen etorkizuneko ekintzen oinarrian egongo den gaiari buruzko hausnarketako eta intereseko giroa sortzeko. Zehatz esateko, azterketa kualitatiborako hiru eztabaida-talde antolatu ziren hiru lurraldetan banatuta, bata mistoa, bestea soilik aitena eta hirugarrena soilik amena eta 27 lagunek hartu zuten parte (14 gizon eta 13 emakumek). Partaideen generoa kontuan izanda, osadera desberdina izango zuten taldean egiteko proposamena planteatu zen hausnarketa gertatzen den inguruarekiko egon zitekeen aldakortasuna eta horrek espazioen osaderan izan dezakeen eragina aztertzeko. Partaideek gaiari sakontzeko aukera izateko eta, aldi berean, galdetegien eta eztabaida taldeen bidez lortutako datuen kontrastean sakondu ahal izateko, elkarrizketa erdi-egituratuak egin zaizkie aitei (4), amei (3) eta bikoteei (2).

Jendeak talde-fokaletan parte hartzeaz eskertu, ikerketa ezagutzen dutela eta eragile aktiboak direla sentitzen dute eta hori positiboa da gero proiektuak jarraitu ahal izateko. Hori dela eta, dimentsio kualitatiboa sartzeari baliagarria izan da proiektu honetan planteatutako hirugarren helburuari behar bezala erantzuteko, hau da, bikote partaideei erantzunkidetasunaren alorrean hausnartzeko eta autoazterketa egiteko behar adina tresna eskaintzea. Fase honetako emaitzak ez dira lan honetan aztertu, eskariaren arabera galdetegien bidez jasotako datuen azterketa kuantitatiboan oinarritzeko. Oro har, 296 lagunek hartu dute parte ikerketan, dela galdetegiari erantzunez dela sakontzeko eskaintutako eztabaida taldeetan eta elkarrizketetan.

2b. Laginaren neurria eta ordezkagaitasuna

Hasteko, gogoan izan behar da ikerketa hau beste ikerketa-testuinguru zabalago batean sartzeari dela eta datuak jaso eta aztertzeko fasea oraindik ez dela amaitu. Txosten hau prestatzeko, 100 bikote estimatu ziren, orain arteko ekintzarik ea emaitzarik nabarmenenak islatu ahal izateko moduko lagina izate, eta lanerako eta esku hartzeko lerroak ezartzen jarraitu ahal izateko, gero horiek oinarri hartu eta lanean jarraitzeko.

Behar adina bikote kopururen parte hartzea lortzeko, datuak biltzeko estrategia desberdinak erabili ziren. Batetik "Haurreskolen Patzuergoaren" lankidetzak izan genuen; galdetegiak banatu eta ekimenaren berri eman baitzuen EAEko hiru lurraldeetako 10 "Haurreskoletan", gizarteko sektore desberdinek sartzeko aukera izan zezaten eta EAEko geografiko puntu desberdinetara iritsi ahal izateko. Era berean EHNE, CCOO eta ERNE sindikatuen lankidetzak izan genuen, baita UPV-EHUREna ere Ikasketak Feministak eta Generokoak Masterreko irakasleen bidez, Eusko Jaurlaritzako berdintasun teknikariena, Biltzen, Inteligentzia Emozionalaren Partzuergoa eta Gasteizko U-Lab. Bestalde, Gasteizko Landaberde Haurreskolaren lankidetzak berezia izan genuen; ahalegin berezia egin zuen aitek eta amek ikerketan parte hartu ahal izateko. Gasteizko Ibaiondo Ikastolaren parte hartze berezia ere nabarmendu behar da, guraso elkartearen bidez galdetegiak jasotzen parte hartu baitzuen.

Erakunde hauen bidez 500 familia ingururekin kontaktatu zen, eta familia hauei nahiz paperean nahiz online PDF baten bidez erantzuteko aukera eskaini zitzaizkien. Amaitzeko, eta galdetegiak beteaz denbora eta dedikazio nahiko handia eskatzen zitzaizkien familiei, "elur bola" teknika erabili zen prozesuan parte hartu eta galdetegiak osorik erantzuteko prest zeudenengana iristeko. Teknika honek badu alde txar bat ere, hau da, datuak jasotzeko ausazkotzea mugatu egiten du, baina hala ere, ikerketako fase guztietan parte hartzeko prest zegoen bikote gehiagorengana iritsi ahal izan ginen.

Azterketan parte hartzeko ezinbesteko baldintza zen 16 urtez azpiko seme-alabekiko bikote aita eta ama izatea eta ikerketan parte hartu aurretik elkarrekin bizitzea. Haurra jai ondorengo lehenengo urteak funtsezkoak direnez genero-rolak eta erantzunkidetasun dinamikak ezartzeko bikotearen barruan, lehentasuna eman zitzaion hazkuntzako lehenengo urteetan zeuden bikoteen parte hartzeari (haur txikiak zituztenei). Galdetegi ispilua zenez, parte hartzeko beste baldintza bat ere jarri zen, ikerketan parte hartu zutenean elkarrekin bizitzen jarraitzen zuten bikoteak izatea hain zuzen ere. Baldintza hau ez zen ezarri eztabaida taldeetan parte hartzeko.

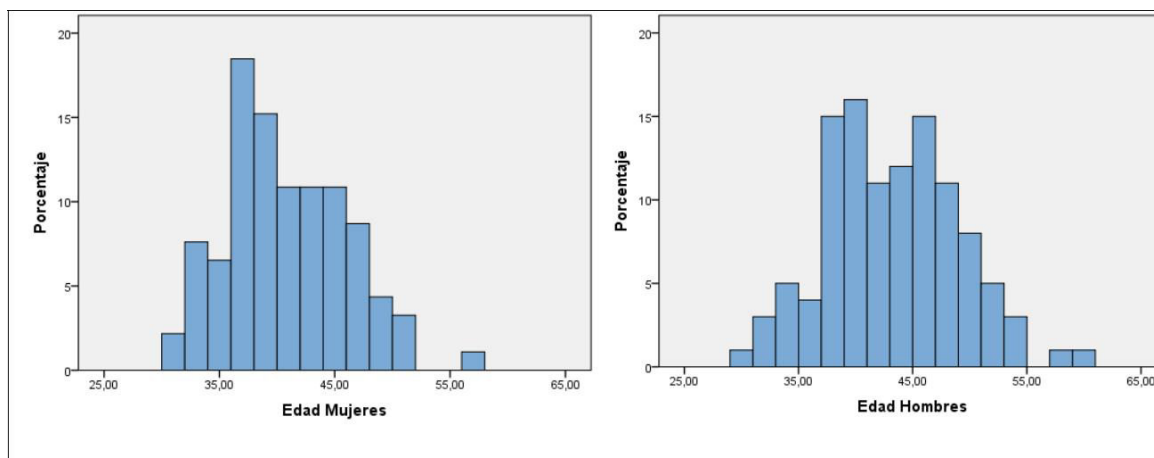
Hasieran galdetegi erantzuteko ezarri ziren 100 bikoteetatik azkenean 118ren datuak jaso eta kodetu ziren, galdetegiak jasotzeko ezarri zen epean. Jaso ziren 82 galdetegi paperean erantzundakoak ziren eta 36 online bidez egindakoak. Era berean, bikotekideak parte hartu e ez zuen 16 galdetegi jaso ziren online bidez. Ikerketaren oinarriko funtsa bikote bereko bi kideen arteko pertzepzioak, balioak eta emozioak jasotzea eta kontrastatzea zeke kontuan izanez gero, "bikoterik gabeko" galdetegi horiek datuen azterketatik kanpo utzi ziren.

Hori dela eta, gure amaierako laginean 236 lagun zeuden: 118 gizon eta 118 emakume. Txosten honen xedeak korrelazionalak zirenez eta bikotean bizi ziren emakume eta gizonen dimentsio psikosozialetako balizko aldeak identifikatze zenez xedea -gutxienez haur batekin familia-unitate batean elkarrekin bizi diren bikote heterosexualak oinarri hartutako biztanleriaren ezaugarri sozioekonomikoen eta lan-ezaugarrien gainerako proiektzio interferentzialak ezarri baino gehiago- laginaren neurri hau onargarria da (ikus Cohen, 1988; Morales, 2012). Bikotearen profil sozioekonomikoaren eta lan mundukoaren datuei esker, aldagai hauek sartu daitezke erlazio erduetan eta horren bidez intereseko aldagaian duten eragina kontrolatu.

2c. Laginaren deskripzioa

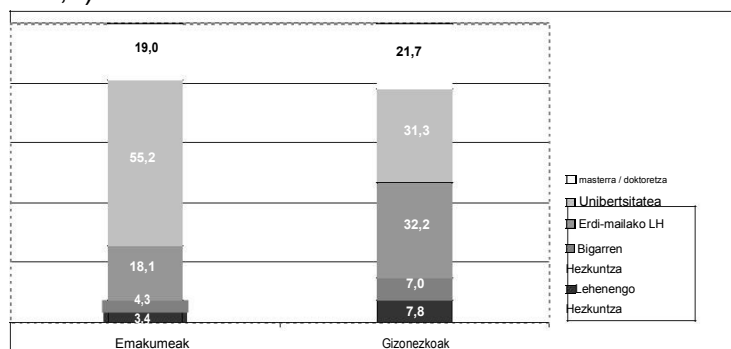
2.3.1 Adina eta ikasketa-maila

Lagina seme-alabak dituzten 118 bikote heterosexualek osatu dute, beraz, laginaren % 50 emakumeak dira eta beste % 50 gizonak. Adin-tarteari dagokionez, hasi 30 urtetik eta 59 urtera artekoak daude, eta batez besteko adina 40,26 urte da emakumeen kasuan eta 42,74 urte gizonen kasuan. Kasu bietan adinaren banaketan nolabaiteko asimetria dago eskuin aldera apur bat nabarmenduagoa emakumeen kasuan, 2.3.1.1. grafikoko histogrametan ikusi daitekeen bezala.

2.3.1.1 grafikoa. Adin-histogramak

Ikasketa-mailari dagokionez, emakumeek maila handiagoko ikasketak dituzte batez beste, ehunko handi batek unibertsitateko ikasketak ditu (% 55,2) eta gizonen kasuan % 31,3 dira; Lanbide Heziketan, ordez, gizonak gehiago dira (% 32,2) emakumeak baino (% 18,1).

2.3.1.2 grafikoa. Ikasketa mailaren banaketa

2.3.2 Enplegua eta diru-sarreraren maila

Emakumeen artean langabezia tasa nabarmen handiagoa da eta denbora partzialeko lanak ere bai; aldiz, gizonen % 90 lanaldi osoan dabil eta emakumeen % 48,98 ere bai (2.3.2.1 taula).

2.3.2.1 taula. Egungo lan-egoera, talde bakoitzaren barruko ehunekoak

	Emakumeen n %	Gizonezkoen %
Langabezia	% 14,29	% 2,80
Denbora partzialeko lana	% 36,73	% 4,67
Lanean, lanaldi osoz	% 48,98	% 92,52
	% 100,00	% 100,00

Egungoaren aurreko lanari buruzko informazioa ere badugunez, egungo lanera igarotzean lanari eskainitako denbora txikitu, mantendu edo hazi duten emakume eta gizonen ehunekoa kontatu da. Lanean igarotzen duten denbora murriztu duten emakumeen ehunekoa -lanaldi osotik partzialera edo langabeziara, lanaldi partzialetik langabeziara- gizonena baino handiagoa da eta, era berean, beren laneko dedikazioa mantendu duten gizonena handiagoa (2.3.2.2 taula).

2.3.2.2 taula. Aurreko lanalditik egondako aldaketa, talde bakoitzeko ehunekoak

	Emakumeen n %	Gizonezkoen %
Dedikazioa txikitu	% 35,71	% 5,61
Mantendu	% 51,02	% 77,57
Dedikazioa hazi	% 13,27	% 16,82
	% 100,00	% 100,00

Eguneko lanaldia luzeagoa da gizonentzat emakumeentzat baino, baita lantokian igarotzen duten denbora ere. Kasu bietan aldea esanguratsua da (2.3.2.3 taula).

2.3.2.3 taula. Asteko laneko orduen batez bestekoak eta egungo lanpostuko denbora

	Emakumeak		Gizonezkoak		Batez bestekoen aldea	
	Ertaina	e.e.	Ertaina	e.e.	l	p
Egunero lanean sartzen diren orduak	6,06	0,20	9,71	0,99	-3,75	<0,01
Egungo lanpostuan daraman denbora (hilabeteak)	92,26	7,78	118,07	8,40	-2,35	0,02

Lanean ari direla esaten duten haien lanpostuaren kategoriaren banaketari dagokionez, zuzendaritza postuetan gizon gehiago dago (% 21,24) emakumeetan baino (% 12,84) (2.3.2.4 taula).

Asteburuetan lana egiten duten emakumeen % 24,3k eta gizonen % 32,5ek.

Bikoteko kide bakoitzan adierazten du galdetegian bere diru-sarreraren maila, bost mailako eskala baten bidez, 2.3.2.5. taulan adierazten den bezala. Emakumeenak dira bi mailarik baxuenetako erantzunen % 62 eta gizonenak

aipatutako bi maila horietako % 53. Egoera bestelakoa da mailarik altuenetan, izan ere, gizonen % 23 bi mailarik altuenetan daude eta emakumeen kasuan % 12 dira. Bakoitzaren diru-sarreraren osoko banaketa aztertuz gero, bikoteen % 41ean emakumearen beraren diru-sarrerak gizonenak baino txikiagoak dira (grisez) eta alderantzizko egoeran % 21a da, hau da, emakumeak baino diru-sarrera txikiagoekiko gizonak dauden bikoteak (datuak grisez).

2.3.2.4 taula. Laneko kategoriaren banaketa sexuaren arabera

	Emakumeak	Gizonezkoak
Enpresa zuzendaritza/administrazioa	3,67	8,85
Erdi mailako zuzendaritza	9,17	12,39
Ataleko/txandako burua	11,01	9,73
Administrazio-teknikaria	38,53	30,97
Langilea	7,34	19,47
Besterik	30,28	18,58
Guztizkoa	100,00	100,00

2.3.2.5 taula. Bikoteko emakume eta gizonen diru-sarrera propioen osoko banaketa eta marjinalak

	Urteko diru-sarrera propioak (milaka eurotan) Gizonak					Guztizkoa emakumeak	
	<14	14 eta 28 bitartean	28 eta 38 bitartean	38 eta 50 bitartean	> 50		
	% 6	% 9	% 3	% 4	% 2		
Emakumeak	<14	% 2	% 19	% 12	% 5	% 0	% 24
Urteko Diru-sarrerak propioak (milaka eurotan)	14 eta 28 bitartean	% 1	% 12	% 8	% 4	% 1	% 26
	28 eta 38 bitartean	% 0	% 3	% 0	% 2	% 1	% 6
	38 eta 50 bitartean	% 0	% 1	% 1	% 1	% 3	% 6
	> 50						
	Guztira Gizonak	% 9	% 44	% 24	% 16	% 7	% 100

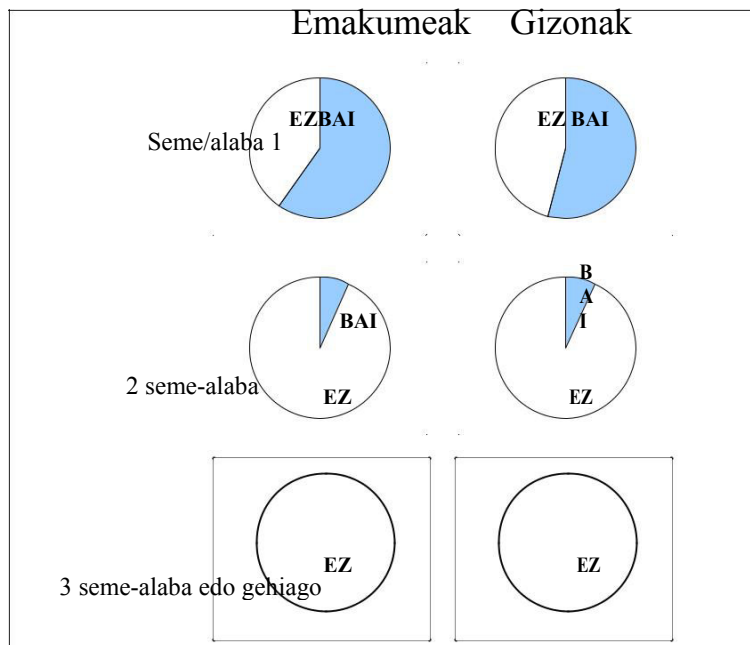
2.3.3 Familia-unitatearen osaera

Bikoteen erdiak baino gehiagok bi seme-alaba ditu eta % 15 eskas dira hiru edo gehiago dituztenak (2.3.3.1 taula).

2.3.3.1 taula. Bikoteen banaketa ehunekotan, seme-alaba kopuruaren arabera

	Alabak+semeak	Alabak	Semeak
0	0,00	22,88	30,51
1	30,51	59,32	52,54
2	54,24	14,41	16,10
3	14,41	3,39	0,85
4	0,85	0,00	0,00
GUZTIRA	100,0	100,0	100,0

Familia bakoitzak 1,85 seme-alaba ditu (e.e. = 0,062) eta zifra hau ezin da alderatu estatistika orokorretako bikoteko edo emakume bakoitzeko seme-alaba kopuruarekin, lagin honetan gutxienez seme-alaba bat duten bikoteak baino ez baitaude. Seme-alaben batez besteko adina 7,34 urte da (e.e. = 0,36), semeek gehienez 23 urte dituzte eta alabek 19.

2.3.3.1 grafikoa. Beste seme-alaba bat izateko asmoa, egungo seme-alaba kopuruaren eta sexuaren arabera

Emakumeen % 21,5ek eta gizonen % 19,2k etorkizunean seme-alaba gehiago izateko asmoa duten arren, ehuneko hau oso aldatzen da bikotearen seme-alaba kopurua kontuan hartuz gero. Seme-alaba bat duten bikoteetan, seme-alaba gehiago izateko asmoa igo egiten da eta emakumeen % 60k eta gizonen % 54,29k asmoa dute. Bikoteak bi seme-alaba baldin baditu, gehiago izateko asmoa txikitu egiten da eta emakumeen % 6,56k eta gizonen % 6,67k izaten dute gehiago izateko asmoa. Baina hiru seme-alaba edo gehiago dituzten bikoteetan seme-alaba gehiago izateko asmorik ez dago (2.3.3.1 grafikoa).

Emakumeen % 85,21en esanetan, amatasun baja hartu zuten eta batez beste 6,56 hilabetekoa izan zen ($e.e. = 0,55$) gizonen % 40,71k ere hartu du aitatasun baja, baina iraupena 2,70 hilabetekoa izan da ($e.e. = 0,77$) batez beste. Bi bikotekideek amatasun/aitatasun baja hartu duten berrogei bikoteetan, baja horren iraupenaren aldea 3,61 hilabetekoa da emakumeen alde eta laginak adierazten du alde hori esanguratsua dela ($t=3,22$; $g.l.=39$; $p<0,01$).

2d. Aldagaien deskribapena

Partaideen bidez informazio psikosozial funtsezkoa jasotzeko xedea oinarri hartuta, gizarte eta genero psikologiaren literaturan aurrez balidatutako datu-bilketarako tresnak erabiltzea planteatu zen, edo azterketan parte hartzen ari den nazioarteko ekipoa (Deustuko Unibertsitatea, Leuveneko Unibertsitatea eta British Columbia Unibertsitatea) balidatzen ari dena.

2d.1 Familia-testuingurua / belaunaldi faktorea

Hasteko, eta partaideen familia-testuinguari buruzko ideia orokor bat izateko eta beren haurtzaroan lanaren banaketa sexuala zenbat esperimentatu zuten ikusteko asmoz, Toni Schmaderrek (ikerketa honetako laguntzaileak) garatutako galdera sortu bat sartu zen eta partaideen beren aitek eta amek egindako soldatapeko lanaz eta etxeko lanaz galdetu zitzaizen. Galdera honen bidez jakin nahi zen partaideen ustez beren gurasoetako zeinek egin zuen ordaindu gabeko lanik gehien eta zeinek soldatapeko gehien; erantzunen eskala 1etik ("amak dena egiten zuen") 7ra ("aitak dena egiten zuen") zihoan.

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

A continuación, indica por favor con la mayor certeza que puedas qué tareas fueron realizadas por tu madre o padre cuando eras pequeño/a. Aunque tu situación puede haber variado a lo largo de tu infancia, por favor trata de pensar en lo que ha sido más característico la mayoría del tiempo.

-¿Qué parte del trabajo doméstico no remunerado dentro de casa hicieron tu madre y /o padre, respectivamente? "Rodea la mejor opción con un círculo"

1 - mi madre hacía todo, 2 - mi madre hacía la mayor parte, 3 - mi madre hacía un poco más, 4 - se repartía a partes iguales, 5 - mi padre hacía un poco más, 6 - mi padre hacía la mayor parte, 7 - mi padre hacía todo, NA - ninguna de las anteriores

-¿Qué parte del cuidado de los hijos/as (cuidar los niños/as, pasar tiempo con ellos y satisfacer sus necesidades físicas y psicológicas) hicieron tu madre y /o padre, respectivamente?

1 - mi madre hacía todo, 2 - mi madre hacía la mayor parte, 3 - mi madre hacía un poco más, 4 - se repartía a partes iguales, 5 - mi padre hacía un poco más, 6 - mi padre hacía la mayor parte, 7 - mi padre hacía todo, NA - ninguna de las anteriores

-¿Qué parte del trabajo remunerado hicieron tu madre y /o padre, respectivamente?

1 - todo mi madre, 2 - la mayor parte mi madre, 3 - mi madre un poco más, 4 - se repartía a partes iguales, 5 - mi padre un poco más, 6 - la mayor parte mi padre, 7 - todo mi padre, NA - ninguna de las anteriores

Por favor, calcula cuántas horas a la semana tu padre trabajaba en un trabajo remunerado durante tu infancia (de los 0 a 18 años) horas

Por favor, calcula cuántas horas a la semana tu madre trabajaba en un trabajo remunerado durante tu infancia (de los 0 a 18 años) horas

Máximo nivel educativo alcanzado por tu padre:

Máximo nivel educativo alcanzado por tu madre:

Por favor, especifica el trabajo que tenía tu padre? (si tuvo varios, indica el que tuvo durante más tiempo):

Por favor, especifica el trabajo que tenía tu madre? (si tuvo varios, indica el que tuvo durante más tiempo):

2d.2 Genero-identitatea

Partaideen genero-identitatearen ezaugarrietan sakontzeko, Personal Attributes Questionnaire neurria erabili zen (PAQ; Spence eta Helmreich, 1978). Eskala hau da genero-identitatea neurtzeko sarrien erabiltzen denetakoa eta propietate psikometriko hoberenak dituen ere bai (Beere, 1990). 24 itim ditu eta identifikazio-maila adierazi behar da ezaugarri instrumental, adierazkor eta instrumental-adierazkorrekiko. Lan honetan adierazkortasun faktoreak (8 item) eta instrumentalitatekoak (8 item) erabili ziren. Item hauen bidez, "kontrako" ezaugarri hauei buruzko autopertzepzioa ebaluatzen da eta

persona hori non kokatzen den ikusten da dimentsio estereotipikoki maskulinoan (instrumentala) vs. estereotipikoki femeninoan (adierazkorra).

Ezaugarri deskriptiboak hauek izan ziren:

- Neure burua besteei eskaintzeko gaitasunik ez vs. gaitasun handia
- Ez lehiakorra vs. Oso lehiakorra
- Ez atsegina vs. Atsegina
- Beste pertsonen sentimenduen kontziente ez vs. Oso kontziente
- Erraz errenditzen naiz vs. Inoiz ez naiz errenditzen
- Neure buruaz seguru ez vs. Neure buruaz oso seguru
- Besteen aurretan txikiago sentitzen naiz vs. Handiago sentitzen naiz
- Beste pertsonekin ez ulerkorra vs. Oso ulerkorra

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

Por favor indica cómo te describirías a ti en las siguientes parejas de rasgos, seleccionando la casilla más cercana al rasgo que mejor te describa:

Ninguna capacidad de dedicarme a los otros	☐	☐	☐	☐	☐	Mucha capacidad de dedicarme a los otros
Nada competitivo/a	☐	☐	☐	☐	☐	Muy competitivo/a
Nada amable	☐	☐	☐	☐	☐	Muy amable
Nada consciente de los sentimientos de las demás personas	☐	☐	☐	☐	☐	Muy consciente de los sentimientos de las demás personas
Me rindo fácilmente	☐	☐	☐	☐	☐	Nunca me rindo
Nada seguro de mí mismo/a	☐	☐	☐	☐	☐	Muy seguro de mí mismo/a
Me siento inferior a los otros/as	☐	☐	☐	☐	☐	Me siento superior a los otros/as
Nada comprensivo/a con las demás personas	☐	☐	☐	☐	☐	Muy comprensivo/a con las demás personas

Eskala hau bera erabili zen bikote erreferentearekin ere eta partaideei galdetu zitzairen beren ustez zein neurritan zen nortasunaren ezaugarri hauetako bakoitza bere bikotearen ezaugarria, erantzunen eskala berdinean.

A continuación, nos gustaría conocer tu opinión sobre la forma de ser/comportarse de tu pareja. Por favor, indica cómo describirías a tu pareja en las siguientes parejas de rasgos, seleccionando la casilla más cercana al rasgo que mejor le describa:

Ninguna capacidad de dedicarse a los otros	☐	☐	☐	☐	☐	Mucha capacidad de dedicarse a los otros
Nada competitivo/a	☐	☐	☐	☐	☐	Muy competitivo/a
Nada amable	☐	☐	☐	☐	☐	Muy amable
Nada consciente de los sentimientos de las demás personas	☐	☐	☐	☐	☐	Muy consciente de los sentimientos de las demás personas
Se rinde fácilmente	☐	☐	☐	☐	☐	Nunca se rinde
Nada seguro de sí mismo/a	☐	☐	☐	☐	☐	Muy seguro de sí mismo/a
Se siente inferior a los otros/as	☐	☐	☐	☐	☐	Se siente superior a los otros/as
Nada comprensivo/a con las demás personas	☐	☐	☐	☐	☐	Muy comprensivo/a con las demás personas

2d.3 Balio komunalei emandako lehentasuna vs. instrumentalei emandakoa

Pertsonen profil adierazkorra vs. instrumentalean sakontzeko (genero-estereotipoei dagokienez oinarrizko dimentsioa), genero-identitatea osatzeko neurri bat sartu zen, *balioei* dagozkien dimentsioan hautemateko Eskala hau ad hoc sortu zen aurrez Toni Schmader eta Colette van Laarrek (ikerketa honetako laguntzaileek) antzeko azterketa batean erabilitako item multzo bat oinarri hartuta. Kasu honetan jarraian adierazten diren helburuei/balioei pertsona bakoitzak beren bizitzan zer lehentasun ematen dien galdetu zen 1etik 7rako eskalan.

Helburu adierazkorrak:

- Besteez kezkatzearen garrantzia
- Besteez arduratzearen garrantzia
- Besteei laguntzearen garrantzia

Helburu instrumentalak:

- Lehiatzearen garrantzia
- Boterea lortzearen garrantzia
- Lorpenak izatearen garrantzia
- Independentea izatearen garrantzia
- Statusa izatearen garrantzia

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

Por favor indica la importancia que das en tu vida a cada uno de los siguientes objetivos.

	Poco importante				Muy importante		
	1	2	3	4	5	6	7
Ayudar a los/las demás	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tener estatus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ser independiente	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Obtener logros	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ocuparse de los/las demás	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lograr poder	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Preocuparse por los/las demás	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Competir	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2d.4 Lana vs. familiari emandako lehentasuna

Aurreko galdera osatu asmoz familiari vs. lanari ematen zaion lehentasuna are modu zuzenagoan ikusteko, lehentasunen eskala bat ere sartu zen. Inkestan hiru item zeuden eta bizitzako lehentasunen bikote zenbait jarri ziren bederatzi puntuko eskala batean; 1 ezkerrean zegoen lehentasunetik gertuen zegoena zen eta 9 eskuinean zegoen lehentasunetik gertuen zegoena.

Lehentasunen bikote hauek zeuden:

1. Familia izan s. lanbide bat izan
2. Nire seme-alabei kalitatezko denbora eskaini vs. Betetzen nauen lana izan
3. Nire xede profesionalak lortu vs. Familia zoriontsu eta konpenetratua izan

Ikusten denez, hirugarren itemeko lehentasunak beste bien alderantzizkoak dira nahita.

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

Piensa en las prioridades en tu vida. En este momento ¿dónde crees que residen tus prioridades?

(Marca con una X la que consideres la opción más cercana)

Tener una familia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Tener una profesión
Dedicar tiempo de calidad a mis hijos e hijas.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Tener un trabajo que me satisfaga
Alcanzar mis metas profesionales	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Tener una familia feliz y compenetrada

Galdera hauek errepikatu egin ziren gero ere galdetegian, bikoteari buruz. Parte hartzailearen autopertzepzioa eta bere bikotearekiko heteropertzepzioa definitu genituen horrela.

Jarraian heteropertzepzioari buruzko galdera dago, galdetegian agertzen zen bezala:

A continuación, piensa en las prioridades en la vida de tu pareja. En este momento ¿dónde crees que residen sus prioridades?

(Marca con una X la que consideres la opción más cercana)

Tener una familia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Tener una profesión
Dedicar tiempo de calidad a sus hijos e hijas.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Tener un trabajo que le satisfaga
Alcanzar sus metas profesionales	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Tener una familia feliz y compenetrada

2d.5 Zaintzei buruzko emozioak

Haurren zaintzari lotutako egoera desberdinetan izandako emozioak neurtzeko, espainiar laginekin balidatutako ongizate afektiboko eskala erabili zen, gure xedeari oso lotutako bi dimentsio afektibo hautematen baititu: tentsioa-baretasuna vs optimismoa-pesimismoa. Jatorrizko eskalan 12 item daude (dimentsio bakoitzeko 6). Erantzunetan nekearen faktorea saihesteko eta galderak behin baino gehiagotan agertzen zirenez galdetegian, azterketa honetarako dimentsio bakoitzeko 3 emoziorik adierazkorrenak erabili ziren lasai vs. urduri eta zoriontsu vs. Goibel dikotomia hautemateko.

Sei emozio aukeratu ziren, positiboak eta negatiboak, eta neurtzeko eskala 1etik 5erakoa zen. Emozio positiboetan item hauek zeuden: Aske, alai eta lasai. Emozio negatiboetan item hauek zeuden: Goibel, errudun eta urduri.

Emozio horiek egoeren arabera aldatu egiten ote ziren aztertzeko, azterketarako hiru kategoria nagusi ezarri ziren, eta horien arabera aztertu ziren izandako emozioak:

- 1) Hurrekin denbora igarotzean: seme-alabekin igaro den denboraz ari zen, beraiekin egotea emozio jakin batzuei zenbat lotu zaien hautemateko.

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

A continuación, piensa sólo en el tiempo que SÍ has pasado con tus hijos/as en los últimos meses. ¿En qué medida estar con ellos/as ha hecho que te sientas de cada una de las siguientes formas?

	Nada			Totalm.			Nada			Totalm.	
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
1 Tenso/a	☐	☐	☐	☐	☐	4 Triste	☐	☐	☐	☐	☐
2 Relajado/a	☐	☐	☐	☐	☐	5 Alegre	☐	☐	☐	☐	☐
3 Culpable	☐	☐	☐	☐	☐	6 Liberado/a	☐	☐	☐	☐	☐

- 2) Seme-alabekin ez dagoenean: seme-alabekin egon ez den egoerez ari zen, beraiekin ez egotea emozio jakin batzuei zenbat lotu zaien hautemateko.

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

Ahora, piensa sólo en el tiempo que NO has pasado con tus hijos/as en los últimos meses. ¿En qué medida NO estar con ellos/as ha hecho que te sientas de cada una de las siguientes formas?

	Nada			Totalm.			Nada			Totalm.	
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
1 Tenso/a	☐	☐	☐	☐	☐	4 Triste	☐	☐	☐	☐	☐
2 Relajado/a	☐	☐	☐	☐	☐	5 Alegre	☐	☐	☐	☐	☐
3 Culpable	☐	☐	☐	☐	☐	6 Liberado/a	☐	☐	☐	☐	☐

- 3) Bikotearekin daudenean: azkeneko dimentsio honek hurrekin egon dena bikotea izan den egoerak hautematen zituen, lotutako emozioak identifikatzeko eta emakume eta gizonek emozio desberdinak ote zituzten ikusteko.

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

A continuación, piensa sólo en los momentos en los que TU PAREJA ha estado con tus hijos. ¿En qué medida que tu pareja esté con ellos ha hecho que te sientas de cada una de las siguientes formas?

	Nada			Totalm.			Nada			Totalm.	
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
1 Tenso/a	☐	☐	☐	☐	☐	4 Triste	☐	☐	☐	☐	☐
2 Relajado/a	☐	☐	☐	☐	☐	5 Alegre	☐	☐	☐	☐	☐
3 Culpable	☐	☐	☐	☐	☐	6 Liberado/a	☐	☐	☐	☐	☐

2d.6 Genero-ideologia/feminismoa

Inkestatutakoek genero-berdintasunaz kontzeptu orokor gisa zer kokapen duten jakiteko, genero-berdintasunaz bakoitzak duen kokapenari buruzko galdera bat sartu zen 1etik 10erako eskalan.

Inkestatuen kokapenean sakontzeko, feminismoari buruzko kokapenez galdetu zen 1etik 10erako eskalan.

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

En cuestiones relacionadas con la igualdad de mujeres y hombres ¿Cómo te posicionarias? (1 poco implicado/de acuerdo. 10 muy implicada/de acuerdo)

Nada	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totalmente
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Respecto al feminismo, ¿Cómo te posicionas? (1 muy poco identificado/a, 10 muy identificada/de acuerdo)

Nada	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totalmente
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Pertsonaren kokapen ideologikoari buruzko ezagutza areagotzeko, gai politikoetako kokapenari buruzko galdera bat ere sartu zen 1etik (ezkerra) 10erako (eskuina) eskalan.

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

En cuestiones políticas, se habla de "la izquierda" y "la derecha". ¿Dónde situarías tu opinión en esta escala, en general?

Izquierda	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Derecha
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

2d.7 Denboraren erabilerak

Inkestatuek duten pertzepzioa neurtu eta aztertu ahal izateko, ugalketa eta zaintza lanetako denboraren erabilerari buruz, eta azken hilabeteetan lan horiek egiten dituen bakoitzak ehuneko zenbatekoan egin dituen ikusteko, galdera sorta bat sortu zen. Planteatutako gaietan,

galderak erantzuten ari zenaren ustez bere bikoteak, aitonak, amonak edo kontratatuko pertsonak ugalketa eta zaintza lanetan igarotako denboraz hautemandako ehunekoa jakin nahi zen.

Galderetan bereizi egiten dira ugalketa lan orokorrakoak eta seme-alaben hazkuntzari, heziketari edo babes emozionalari berariaz lotutakoak.

Dedikazioa neurtzeko alderdiei dagokienez, hauek hautatu ziren:

- Etxeko lanak oro har.
- Arropa garbitzea.
- Bazkaldu edo afaldu ondoren ontziak garbitzea.
- Janaria prestatzea
- Etxebizitza garbitzea.
- Erosketak egitea.
- Haurrak zaintzea.
- Seme-alabei maitasuna eta babes emozionala ematea.
- Seme-alabei etxeko lanak egiten edo jolas hezitzaileetan laguntzea.
- Arropa erosi eta etxean antolatzea.
- Haurrentzako bazkaria eta afaria prestatzea.
- Haurrak jantzi eta bainatzea.
- Sendagilearengana eramatea.
- Parkera eramatea.
- Eskolaz kanpoko jardueretara eramatea.
- Etxean diziplina mantentzea.
- Hurrekin broman eta jolasean aritzea.

Zeregin hauetako bakoitzerako partaide bakoitzari galdetzen zitzaion beren ustez beraiek zenbat denbora igarotzen zuten gauza horiek egiten eta bikoteak edo besteek (aitona-amonek edo kontratatutakoek) zenbat igarotzen zuten.

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

Durante los últimos meses, ¿en qué medida cada una de las siguientes personas...

...Se ha encargado de hacer los trabajos domésticos (por ejemplo, limpieza de la casa, lavar la ropa, fregar, cocinar...)?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

...limpiar la ropa?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

... fregar después de comer/cenar?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

... cocinar?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

...limpiar la casa?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

...hacer la compra?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

...cuidar a los niños/as?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

.... darles amor y apoyo emocional?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

.... ayudar a los niños/as con sus deberes/juegos educativos?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

... ir a comprar ropa para los niños/s y ordenarla en casa?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

.... preparar la comida y la cena para los niños/as?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

.... bañar y vestir a los niños/as?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

.... llevar a los niños/as al médico?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

....llevar a los niños/as al parque?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

.... llevar a los niños/as a las actividades extraescolares (idiomas, deportes, clubs ...)?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

.... mantener la disciplina en casa?

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

....Bromear y jugar con nuestros/as hijos/as.

Yo % + Mi pareja % + Otras personas (Abuelo Abuela Persona contratada) % = 100%

Datu hauek eta bikotearen barruko denboren erabilerari eta zeregin eta erantzukizunei buruzko pertzepzio orokorragoareki kontrastatu ahal izateko, seme-alaben zaintzako lanei (jantzi, jolastu, janaria prestatu, parkera eraman...) eta etxeko lanei (arropa lisatu, garbitu, erosketak egin...) buruzko galdera bat sartu zen, nahiz astelehenetik ostiralerako egoera nahiz asteburuetakoa ikusteko. Bikoteko kide bakoitzak lan desberdinetan zuen parte hartzeari buruzko pertzepzioaz galdetu zen, zeregin hori beste bati eskualdatzeko aukera barne (aitona-amonei edo kontratatutako norbaiti).

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

TRABAJOS DE CUIDADO DE HIJOS/AS (vestirles, jugar, prepararles la comida, llevarles al parque, etc.)	De Lunes a Viernes	Yo ☐ % + Mi pareja ☐ % + Otras personas (Abuelo ☐ Abuela ☐ Persona contratada ☐ ☐ % = 100%
	Durante el fin de semana	Yo ☐ % + Mi pareja ☐ % + Otras personas (Abuelo ☐ Abuela ☐ Persona contratada ☐ ☐ % = 100%
TRABAJOS DOMÉSTICOS (planchar, fregar, hacer las compras, limpiar, etc.)	De Lunes a Viernes	Yo ☐ % + Mi pareja ☐ % + Otras personas (Abuelo ☐ Abuela ☐ Persona contratada ☐ ☐ % = 100%
	Durante el fin de semana	Yo ☐ % + Mi pareja ☐ % + Otras personas (Abuelo ☐ Abuela ☐ Persona contratada ☐ ☐ % = 100%

2d.8 Beldurraren bizipena lan arloan

Lanari eskainitako denboraren gain seme-alabei denbora gehiago eskaintzeak esan nahi du lanpostuan erabaki hori esplizitu bihurtu behar dela. Laneko inguruan erabaki honek izan ditzakeen erreakzioek ondorio negatiboak izan ditzakete eta aukera hau erabakitzen ari den pertsonarengan beldurra sortu. Hori dela eta, inkestan zenbait galdera sartu ziren horrelako erabaki batek eragin ditzakeen bi eszenatoki desberdinen kezkei eta beldurrei buruz: bata egungo lanpostuan eta bestea enpresan erantzukizuneko kargu garrantzitsu bat izanez gero. Aldagai hauetatik eta laginaren emaitzatik ateratako datuak txosten honen xedetik kanpo daude. Ateratako datuetatik ondorioztatu daiteke, gai hau oso garrantzitsua dela eta ondorengo garapenetan alderdi hau garatzea beharrezkoa litzateke.

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

Quando piensas en tu trabajo en tu actual empresa, ¿hasta qué punto consideras que las siguientes afirmaciones pueden ser ciertas si decides coger tiempo de tu trabajo para pasarlo con tu(s) hijo/a(s)?

Nota: Si actualmente no estás trabajando en una empresa o trabajas por cuenta propia, piensa en tu último empleo.

¿En qué medida...

	Poco			Mucho	
	1	2	3	4	5
te preocuparía que tuviesen una opinión negativa sobre ti?	☐	☐	☐	☐	☐
tendrás miedo de que otros pensaran que eres raro/a?	☐	☐	☐	☐	☐
podrían los demás hacer bromas negativas sobre ti?	☐	☐	☐	☐	☐
tendrás miedo de caer mal?	☐	☐	☐	☐	☐
tendrás miedo de perder el respeto de los demás?	☐	☐	☐	☐	☐

Jarraian enpresan balizko erantzukizun postu bat izateari buruzko galdera dago, galdetegian agertzen den bezala:

Si tuvieses un importante puesto de gestión en tu actual empresa, ¿hasta qué punto consideras que las siguientes afirmaciones podrían ser ciertas si decidieses dedicar tiempo del trabajo a estar con tu familia

¿En qué medida...

	Poco			Mucho	
	1	2	3	4	5
te preocuparía que tuviesen una opinión negativa sobre ti?	☐	☐	☐	☐	☐
tendrías miedo de que otros pensaran que eres raro/a?	☐	☐	☐	☐	☐
podrían los demás hacer bromas negativas sobre ti?	☐	☐	☐	☐	☐
tendrías miedo de caer mal?	☐	☐	☐	☐	☐
tendrías miedo de perder el respeto de los demás?	☐	☐	☐	☐	☐

Balizko ondorioei zaien beldurra hauteman zen beste baldera sorta baten bidez ere; kasu honetan ere 1etik (beldurrik ez) 5erako (beldur handia) eskala jarri zen. Galdera hauen bidez partaidea egoera are esplizitu eta muturrekoagoan jarri nahi zen -3 edo 4 hilabeteko baimena hartzearena-, egoera horretan beldurraren bizipena are handiagoa ote zen ikusteko eta emakume eta gizonen arteko balizko aldeak hautemateko. Dimentsioa hain nabarmena ez izateko, enpresaren barruko emaitzei buruzko eskalaren galderak egoera hori bera hurrekiko harremanean lortzeko itemekin tartekatatu ziren.

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

Imagina la siguiente situación en tu actual empresa. Tú y tu pareja vais a tener un hijo/hija y actualmente estáis en el octavo mes de embarazo. Vas a comunicar a tu empresa que, dentro de unas semanas, cogerás un permiso de maternidad/paternidad de entre 3 y 4 meses de duración. ¿En qué medida crees que esta decisión tendría cada una de las siguientes consecuencias?:

Coger un permiso de maternidad/paternidad tendría como consecuencia...

	Muy improbable			Muy probable	
	1	2	3	4	5
Perder sensación de seguridad en el trabajo	☐	☐	☐	☐	☐
Conseguir un ascenso en el trabajo	☐	☐	☐	☐	☐
Recibir un premio especial o reconocimiento en el trabajo	☐	☐	☐	☐	☐
Poder dedicar el tiempo suficiente a tus hijos/as	☐	☐	☐	☐	☐
Tener una buena relación con tus hijos/as	☐	☐	☐	☐	☐
Recibir un aumento de sueldo	☐	☐	☐	☐	☐
Ser respetado/a por las demás trabajadoras	☐	☐	☐	☐	☐
Ser respetado/a por los demás trabajadores	☐	☐	☐	☐	☐
Desarrollar un fuerte vínculo con tus hijos/as	☐	☐	☐	☐	☐
Tener el respeto de tu superior/a	☐	☐	☐	☐	☐
Ser más productivo/a en tu trabajo	☐	☐	☐	☐	☐
Obtener buenos resultados en tu trabajo	☐	☐	☐	☐	☐
Poder estar presente en los eventos extraescolares de tus hijos/as	☐	☐	☐	☐	☐

2d.9 Aisia eta astialdia

Aisian eta astialdian balizko aldeak hautemateko, galdetegiaren amaieran zenbait galdera jarri ziren aisiari eskainitako ordu kopuruari buruz, aldea ezarri zen lanegunetan aisian zenbat ordu igarotzen direla uste den eta asteburuetan zenbat igarotzen direla uste den ikusteko eta 1etik 5erako eskala jarri zen kasu honetan ere, ordu kopuruari buruz.

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

Señala el número de horas que dedicas a actividades de ocio personal (deporte, cine, hobbies...):

Durante la semana:

Nada De 0 a 1 hora De 1 a 2 horas De 2 a 5 horas 5 horas o más

Los fines de semana:

Nada De 0 a 1 hora De 1 a 2 horas De 2 a 5 horas 5 horas o más

Asialdiari eskainitako ordu kopuruaren eta emakume eta gizonen asebetetze mailaren arteko azterketa konparatiboa egin ahal izateko, dimentsio horri buruzko ongizate subjektiboko neurri bat sartzea planteatu zen, eta aisian igarotako denboraz partaideek duten asebetetzeaz galdetu zen 1etik 10erako eskalan.

Jarraian dago galdera galdetegian agertzen zen bezala:

Indica el nivel de satisfacción respecto al tiempo que empleas/dispones para el ocio personal (deporte, cine, hobbies...):

Nada satisfecho/a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totalmente satisfecho/a
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Emaitzak

3.- Emaitzak

3.a Datuen matrizea eta erantzunen azterketa

Datuak eskuz sartu ziren inprimatutako inkestetan adierazitako erantzunak oinarri hartuta. Datu-basea azterketa estatistikoaren SPSS programan irakurtzen da eta honen egituraren ondorioz, ohar bakoitza ez da inkestatuarekin lotzen, baizik eta bere bikotearekin. Horren ondorioz, datuen matrizeak inkestatutako bikoteak adina lerro ditu, ehun eta hemezortzi, eta inkestan diseinatutako alorren bidez erregistratutako aldagaiak adina zutabe, hau da, bostehun eta laurogeita hemezortzi. Datu-baseak ispilu eran duplikatzen ditu zutabeetan jasotako aldagaiak, non emakumeak jasotako aldagai bakoitzak bere parekoa duen gizonari dagokion lerroan. Datu-basearen diseinu hau ezinbestekoa da emakume eta gizonen batez bestekoen arteko alderaketak ezartzeko metodologia egokiarekin; metodologia horren arabera, emakumeen eta gizonen laginak ez dira independenteak, baizik eta lotuta daudenak. Datuak parekatuta egoten dira, bikote bat berarenak direlako.

Analisia hasi eta estudioan erabiltzen diren adierazle agregatu bezalako aldagai deribatuak sortu aurretik, beharrezkoa da datu-baseari kalitate-kontrola egitea, hau da, galdutako balioak kontrolatu, balioen heinak aztertu, erantzunetan akatsak hauteman eta muturreko balioak edo *outlier* delakoak hauteman

3.1 Galdutako balioak

Inkestako prozesu orotan agertzen dira galdutako balioak aldagairen batean. Galdutako balio horren jatorria bi arrazoigatik izaten da, batez ere:

a-) Galdutako balioa alternatiba esplizitua da erantzunen aukeren artean, adibidez, *ez daki edo ez du erantzun* aukera bezala. Datu-basean balio hau adierazteko berariazko kode bat egoten da.

b-) Galdutako balioa erantzunik egon ez zelako edo galdera batzuetan erantzuna zuriz utzi zelako gertatu da; nekeagatik, ohartu gabe edo galdera bat nahita erantzun gabe utzi delako gertatu daiteke hori. Dagokion laukitxoa hutsik geratzen da, jatorrizko datu-basean.

Hemendik kanpo geratzen dira inkestatuak erantzun behar ez zituen aldagai haiek. Adibidez, *Etorkizunean seme-alaba gehiago izateko asmorik baduzu* galderaren erantzuna ez baldin bada, ondorengo galderaren erantzuna (*Hemendik zenbat urtera*) zuriz geratuko da nahitaez.

Bigarren taldeko galdutako balio batzuk datuak eskuz sartzean egondako akatsengatik gertatu izan saihesteko, inkestako lehenengo orrialdean ezaugarri sozioekonomikoak, familiarrak eta lanekoak deskribatzen dituzten hogeita hamaika aldagaian zerrendatu ziren galdutako balioak. Emakume eta gizonetan banatzen direnez, amaieran hirurogeita bi aldagaian galdutako balioak zerrendatu ziren. Denera hirurogeita bost galdutako balio hauteman ziren. Balio hauek inkestekin kontrastatu eta sei kasutan balio zehatz bat egon eta datu-basean zuzendu egin zela ikusi zen. Gainerako bostehun aldagai baino gehiagoren kasuan, kalitate-kontrolerako ohiko prozedura erabiltzen da, hau da, % 10 inguruko ausazko taldea hautatzen da, berrogeita zortzi aldagai, eta guztira ehun eta berrogeita hemezortzi balio galdu eman zituzten.

Balio horiek banaka kontrastatu ondoren, inkestak balio zehatz bat jaso zuen kasu bakarra aurkitu zen (aztertutako balioetatik % 0,63), beraz, datuen sarrera-kalitatea lanak aurrera jarraitzeko egokia zela erabaki zen.

3.2 Balioen mailak

Aldagairik gehienek balizok erantzunen berariazko maila bat dute. Erabilitako eskala bakoitzaren edo aldagaiaren berezko izaeraren arabera, baliorik txikiena eta handiena mugatu daitezke eta horien artean egon daitezke datu-baseko balioak. Adibidez, 1etik 7rako Likert eskalak edo negatiboak izan ezin diren edo % 100 gainditu ezin duten ehunekoen balioak.

Datu-baseko aldagai guztien zerrenda egiten da eta bakoitzeko baliorik txikienak eta handienak egiaztatzen dira. Bostehun eta laurogeita hemezortzi aldagaitatik hamaseik aldagaien mailatik kanpo zeuden hemezortzi balio islatzen zituzten eta datuak sartzean egondako akatsen batengatik ziren, zalantzarik gabe. Denak zegokien inkestekin kontrastatu ziren eta behar bezala zuzendu ere bai.

3.3 Akatsak erantzunetan

Inkesta honetan portzentajearen arabera banatzeko eskatzen ziren inkeskatuak, bere bikoteak, aitonak, amonak eta kontratatutako pertsonak egiten zituen zereginak. Kasu bakoitzean ehuneko hauen batura ezin zen % 100 baino handiagoa izan, jakina. Aldagai bat sortu zen ehuneko hauen batura baldintza honetara egokitzen zela egiaztatzeko eta akatsa erantzunean bertan edo datuen sarreran zegoen ikusteko. Osora, kontratatutako 4,102 balioetatik hogeitaurkitu zituzten (% 0,5) ehunekoen batura % 100 baino handiagoa zena. Inkestekin inkestatu eta hiru kasutan baino ez zen datuak sartzerakoan egondako akatsagatik izan, eta jatorrizko erantzunen arabera zuzendu ziren. Beste hamazazpi kasuetan erantzunetako akatsak izan ziren eta jatorrizko banaketaren arabera ehunekoa egokituta zuzendu ziren. Adibidez, jatorrizko erantzunen arabera zeregin baten erantzuna *nik egiten dut* % 70 baldin bazen eta *nire bikoteak egiten du* % 40, ehuneko horiek egokitu eta horrela uzten ziren, hurrenez hurren: % 63,64 eta % 36,36.

3.4 Muturreko balioak / outliers

Inkesta honetan kasu gutxitan eman dezake inkestatutako batek, aldagai batean balio numeriko librea. Dena dela, aldagai hauek aurrez analisi deskriptiboa behar dute, balio hauekoren bat beheko edo goiko muturrean aurkitu ote daitekeen ikusteko, gainerako datuetatik oso urrunduta, hori horrela izanez gero, berak bakarrik sartu baitezake datu hauek distortsio efektua. Analistak kontuz epaitu behar du, erantzuneko balizko akatsa den edo egiaz bakandutako kaso heterogeneoa den ikusteko. Muturreko balio hauek hautemateko, aldagaien banaketak neurri estatistikoen bidez aztertzen dira (batez bestekoan egoten diren bariazioak bezala, 5 pertzentilaren azpitik edo 95aren gainetik dauden datuak kendutakoan) edo tresna grafikoak erabiltzen dira, hala nola, *box plot* edo kaxa-diagrama. Muturreko balioen hiru kasu baino ez ziren aurkitu hiru aldagaitan:

- Inkestatutako batek 10 seme-alaba zituela esan zuen. Jatorrizko inkestan ikusi zenez, datuak sartzerakoan egon zen akatsa, zuzeneko balioa zero baitzen.
- Inkestatutako batek esan zuen bere aitak astean 180 orduz baino gehiagoz egiten zuela lana, eta horrek esan nahi du egunean 24 orduz baino gehiagoz egiten zuela. Inkestan ere balio hori agertzen zenez,

zuzentzea edo taldearen batez besteko balioa gehi gizonen taldeko ohiko desbideratzea bi aldiz jartzea erabaki zen.

- Inkestatutako batek dio bere aitak astean 120 orduz egiten duela lana eta inkestan ere hala zeukan jarrita. Ohiko desbideratzetik sei aldiz baino gehiago dago urrunduta balioa eta berriro ere zuzentzea edo emakumeen taldeko ohiko desbideratzea gehi bi aldiz jartzea erabaki zen.

3.5 Aldagai deribatuak

Datu basean kalitateko kontrolaren prozesua amaitutakoan, aurrekoen eraldaketak hartu eta aldagai berriak sortu ziren gehitutako adierazleak edo estudio honetan gero aztertuko diren balioen arteko aldeak eraikitzeko, dauden aldagaiak birkodetzeko, analistari analisiaren alderdi osagarriak kontuan hartzen lagunduko dion ponderazio-irizpide alternatiboak sortzeko, datu-baseen erabilerrako iragazi-aldagaiak delako eskura izateko eta txosten honen geroko analisisian justifikatutako balizko beste motibazio batzuk. Amaierako datu-baseak zortzirehun aldagai inguru ditu azkeneko bertsioan, ehun eta hemezortzi oharrentzat.

3b. Analisi deskriptiboak eta elkartze-neurriak

Atal honetan analisi deskriptiboak eta aztertutako aldagai bakoitzarentzako asoziazio-neurriak garrantzitsuenak daude atal hauetan banatuta: 1) familiako testuingurua, 2) genero-ideologia/feminismoa, 3) zaintzei buruzko emozioak, 4) nortasuna eta balio pertsonalak, eta 5) denboraren erabilerei buruzko pertzepzio subjektiboa. Amaitzeko, aisiari eta denbora pertsonalari buruzko azkeneko atal bat dago, eta alde interesgarri zenbait ikusi dugu.

3.1 Familiako testuingurua

Laginak testuingurua izateko eta bikote partaideen familiako testuinguruko elementu batzuk jasotzeko, emaitza batzuk hobeto interpretatzeko lagungarria izan baitaiteke, lehenengo atal honetan inkestatuaren aitak eta amak bere haurtzaroan izan zuten zeregina aztertu da. Bikoteko kide bakoitza zer familia-testuingurutan hazi zen aztertzea da kontua. 1etik 7rako eskalan (1, amak dena egiten zuela eta 7, aitak dena egiten zuela) bakoitzak eremu desberdinetan zer dedikazio maila zuen neurtzen da, esaterako, *etxeko lanak*, *familia zaindu edo soldatapeko lana*. 4 balioa erdiko puntua da eta biek zeregin hori berdin banatzen zutela esan nahi du. 3.1.1 taulan dagoen emaitza espero den estereotipoaren arabera da, hau da, amek etxeko lanak egiten zituzten batez ere eta seme-alabak zaintzen zituzten, eskalako beheko muturretik gertuko neurriak daude (1,50 eta 2 artekoak) zaintzari buruzko itemetan eta aitek soldatapeko lana zuten eta goiko muturrerantzako joera dago (5,73 eta 5,79 artean).

3.1.1 taula. Inkestatutakoaren amaren eta aitaren zereginen banaketa

	Emakum eak		Gizonezk oak	
	Batez bestekoa	e.e.	Batez bestekoa	e.e.
Etxeko lanaren zer zati egin zuten zure amak edota aitak	1.68	0.08	1.50	0.07
Zaintzaren zer zati egin zuten zure amak edota aitak	2.00	0.08	2.00	0.09
Soldatapeko lanaren zer zati egin zuten zure amak edota aitak	5.73	0.15	5.79	0.13

Hiru eskalak konbinatu ziren adierazle bakar batean eta etxeko lanari eta familiaren zaintzari buruzko balioak alderantzikatu egin ziren, ondorioz, hiru balioek zuzen adieraziko zuten gizarte-estereotipo bat zeinetan amak etxean aritzen ziren eta aitak etxetik kanpoko soldatapeko lanetan. Horrela, behaketa bakoitzerako hiru adierazleen batez bestekoa kalkulatu zen eta 1aren inguruko balioek adierazten dute estereotipo horretatik urruntzen ari garela eta 7tik gertu daudenek, aldiz, estereotipoarekin erabateko identifikazioa dagoela. *Gizarte estereotipoarekiko gertutasuna* adierazlerako lortutako batez bestekoak hauek izan ziren: 6.12 (e.e.= 0.077) emakumeentzat eta 6.02 (e.s.= 0.072) gizonentzat.

Beren amek eta aitek soldatapeko lana zuten kasuetan, *astean lanean igarotzen zuten gutxi gorabeherako ordu kopuruaren* informazioa lortu zen. 3.1.2 taulako emaitzetan ikusten da aitaren soldatapeko lana ohiko lanaldi osoari dagokiola, aldiz, ama etxeko lanetan aritzen da denbora partzalean kasurik gehienetan.

3.1.2 taula. Aitak eta amak astean lana egiten dituzten orduak

	Emakum eak		Gizonezk oak	
	Batez bestekoa	e.e.	Batez bestekoa	e.e.
Aitak astean soldatapeko lanetan igarotzen dituen orduak	43.92	1.29	40.56	1.55
Amak astean soldatapeko lanetan igarotzen dituen orduak	28.83	1.84	25.02	2.05

Atal honetan ez dago alde esanguratsurik aztertutako aldagaietan inkestatutakoaren sexuaren arabera. Binakako laginei dagozkien testak egin ziren eta test hauen esanguratasuna % 10 gaineratik egon zen kasu guztietan, beraz, kasu guztietan onartzen da aztertutako aldagaiaren eta inkestatuaren sexuaren arteko independentziaren hipotesi nulua. Ondorio honek inkesta honetan lortutako datuen irimotasuna adierazten du. Belaunaldi-faktoreek eragin berdina izan behar dute inkestatuetan, antzeko gizarte-ingurutik baitatoz eta beren aiten eta amen rola ez du zerikusirik inkestatuaren sexuarekin.

3.1.3 taula. Amaren eta aitaren ikasketa-maila, sexuaren arabera

	Emakumea k		Gizonezko ak	
	Ama	Aita	Ama	Aita
Ikasketarik gabe / Lehen mailako ikasketak	% 33,05	% 26,27	% 59,32	% 49,15
Bigarren mailako ikasketak	% 38,14	% 32,20	% 15,25	% 16,10
Erdi-mailako LH	% 7,63	% 17,80	% 17,80	% 9,32
Unibertsitatekoak	% 21,19	% 22,03	% 7,63	% 23,73
Masterra / doktoretza	% 0,00	% 1,69	% 0,00	% 1,69
	% 100,00	% 100,00	% 100,00	% 100,00

3.1.4 taula. Amaren eta aitaren laneko kategoaren banaketa, sexuaren arabera

	Emakumeak		Gizonezkoak	
	Ama	Aita	Ama	Aita
Enpresa zuzendaritza/administrazioa	% 5,08	% 5,08	% 2,54	% 7,63
Erdi mailako zuzendaritza	% 0,00	% 1,69	% 0,85	% 0,00
Sekzio-burua	% 13,56	% 5,08	% 0,00	% 5,08
Teknikari/administrariak	% 43,22	% 79,66	% 61,02	% 75,42
Beharginak	% 0,00	% 4,24	% 1,69	% 11,86
Etxeko lanak	% 38,14	% 0,00	% 33,90	% 0,00
Besterik	% 0,00	% 4,24	% 0,00	% 0,00
	% 100,00	% 100,00	% 100,00	% 100,00

3.2 Genero-ideologia / feminismoa

Galdesortako 3 itemek inkestatutakoa ideologiaren alorrean kokatu nahi dute 1etik 10 puntura arteko eskalan:

- a-) *Kokapen politikoaren eskala ezkerrean (1 balioa) eta eskuina (10 balioa) artean.*
 b-) *Emakume eta gizonen berdintasunarekin zerikusia duten gaietan duen inplikazio maila* hasi gutxi inplikaturik edota ados ez egotetik (1 balioa) eta oso inplikaturik edo ados egotera arte (10 balioa) c-) *Feminismoarekiko kokapena*, oso gutxi identifikaturik edo ados ez egotetik (1 balioa) oso identifikaturik edo oso ados egotera arte (10 balioa).

3.2.1. taulan azaldutako emaitzen arabera, emakumeen eta gizonen talde biek ezkererako joera dute eta 3aren inguruko balioak daude. Gizon eta emakumeen arteko berdintasun gaitan inplikazio maila altua dago, bi taldeetan ia balio berdina dago, 8tik gorakoa. Baina feminismoarekiko identifikazioan aldea nabarmena da, emakumeen aldeko aldea puntu bat baino gehiagokoa da. Azkeneko hau da, zehatz esateko, estatistikoki esanguratsua den alde bakarra ($t= 4.052$; $g.l.= 110$; $p< 0.01$).

3.2.1 taula. Inkestatuaren amaren eta aitaren jardueren banaketa.

	Emakumeak		Gizonezkoak	
	Batez bestekoa	e.e.	Batez bestekoa	e.e.
Eskala ezkerretik (1) eskuinera (10)	2.93	0.17	3.03	0.17
Emakume/gizon berdintasunean inplikazio maila	8.43	0.18	8.43	0.19
Identifikazioa feminismoarekin	7.05	0.24	5.77	0.27

Aldagai hauen arteko erlazio maila sakonduz gero, emaitza interesgarriak ikus ditzakegu. Emakumeetan *berdintasuna* eta *feminismoa* korrelazioa positiboa izateaz gain altuenetakoa eta esanguratsuenetakoa da ($r=0.488$; $p<0.01$), baina gizonetan korrelazio hori askoz ahulagoa da eta ez du zero baino asko esangura handiagorik ($r=0.156$; $p=0.10$). Korrelaziorik altuena emakumeen eta gizonen *ezkerre eskuina eskalaren* artekoa ($r=0.493$; $p<0.01$) eta bikotean dagoen bat etortze ideologikoaren maila adierazten du. Beste korrelazio aipagarria eta esanguratsua eta negatiboa da *ezkerre eskuina eta feminismoa eskalaren* artekoa, emakumeen taldean, -0.278 ($p<0.01$) balioa baitu, eta korrelazio bera gizonen artean, antzeko balioa izan arren hain esanguratsua ez dena ($r= -0.231$; $p=0.015$).

3.3 Zaintzei buruzko emozioak

Emakumeek eta gizonek beren seme-alabekin igarotzen duten denborarekiko sentitzen dituzten emozioak neurtzeko, sei emozio mota aurkeztu ziren eta bost puntuko eskalan ebaluatu, dagokion emozioa sentitzen den zentzuan. Aurkeztutako ordenan emozio hauek daude *Urduri*,

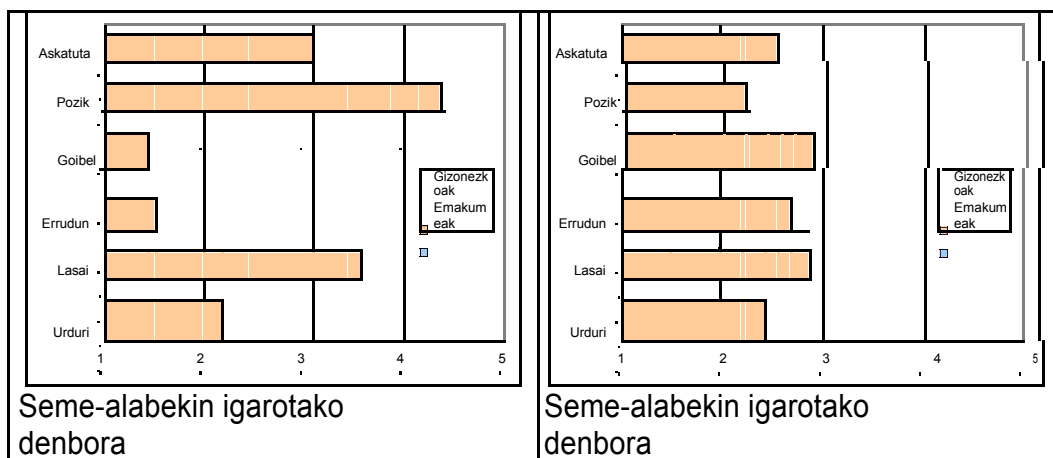
Lasai, *Errudun*, *Goibel*, *Pozik* eta *Askatuta*. Hiru emozioek eduki negatiboa duten eta beste hirurek positiboa. Emozio horiek hiru egoeratan ebaluatu behar ziren: beren seme-alabekin igarotako denboran, seme-alabarik gabe igarotako denboran eta seme-alabekin bikotea egon denean.

3.3.1 taulako emaitzek espero zen emaitza erakusten dute. Sentimendu positiboak hazi egiten dira seme-alabekin egotean eta negatiboak murriztu. Emakumeak eta gizonak beren emozioetan alderatuz gero, ez dago alde esanguratsurik seme-alabekin eta gabe igarotako denborari dagokionez beren emozioak ebaluatzen dituztenean. 3.3.1 grafikoak emakumeen eta gizonen arteko alderaketa hau adierazten du, seme-alabekin eta gabe igarotako denboraren arabera. Bikoteak seme-alabekin igarotako denborari buruzko emozioak ebaluatzean, sentimendu positiboek puntuazioa altuagoa dute, baina hiru emoziotan alde esanguratsuak daude. *Goibel* emozioari dagokionez, emakumeek gizonek baino 0.306 puntu gutxiago lortzen dituzte batez beste ($t= 2.65$; $g.l.= 107$; $p<0.01$); aldiz, batez besteko puntuazioa 0.5 puntu inguru handiagoa da *Pozik* ($t= 4.38$; $g.l.= 106$; $p<0.01$) eta *Askatuta* ($t= 2.96$; $g.l.= 106$; $p<0.01$) emozio positiboetan.

3.3.1 taula. Egoera desberdinetako emozioak

	Emakum eak			Gizonez k		
	<i>Bikotea</i>			<i>Bikotea</i>		
	<i>Seme-alabekin</i>	<i>Seme-alabarik gabe</i>		<i>Seme-alabekin</i>	<i>Seme-alabarik gabe</i>	
Urduri	2.49	2.66	1.62	2.20	2.42	1.59
Lasai	3.48	2.80	4.13	3.58	2.81	3.88
Errudun	1.51	2.87	1.76	1.52	2.71	2.01
Goibel	1.39	2.84	1.40*	1.44	2.88	1.73*
Pozik	4.43	2.23	4.00*	4.38	2.21	3.40*
Askatuta	3.09	2.55	3.61*	3.09	2.54	3.10*

* *Gizonen eta emakumeen arteko alde esanguratsua % 1ean*

3.3.1 taula. Barra-grafikoa. Seme-alabekin eta gabe igarotako denborari buruzko emozioak.

Aurreko emozio horien adierazle sintetikoak sortu ziren eta batetik sentimendu positiboak (*Askatuta*, *Pozik*, *Lasai*) eta bestetik

negatiboak (*Goibel, Errudun, Urduri*) jarri ziren. Inkestatu bako itzak hiru puntuazioetan lortutako batez bestekoa kalkulatu zen eta horrela berriro kalkulatu ziren adierazle hauen batez bestekoak eta 3.3.2. taulan jarri.

3.3.1 taula. Egoera desberdinetako emozioak

	Emakumeak			Gizonezkoak		
	<i>Bikotea</i>			<i>Bikotea</i>		
	<i>Seme-alabekin</i>	<i>Seme-alabarik gabe</i>		<i>Seme-alabekin</i>	<i>Seme-alabarik gabe</i>	
Emozio positiboak	3.65	2.53	3.90*	3.69	2.53	3.47*
Emozio negatiboak	1.80	2.77	1.59	1.71	2.65	1.76

* *Gizonen eta emakumeen arteko alde esanguratsua % 1ean*

Adierazle hauek oinarri hartu eta emakume eta gizonen arteko alderaketa egindakoan, berriro ere alde esanguratsu bakarra dago, bikoteak igarotako denboran hain zuzen ere. Emakumeek gizonek baino puntuazio altuagoa dute emozio positiboetan.

3.4 Identitatea eta balio pertsonalak

3.4.1 Genero-identitatea

Aurrez deskribatutako zortzi itemeko eskalak inkestatuta bere nortasuneko ezaugarri jakin bateko bi muturretan jartzen zuen 1etik 5erako eskalan, erantzuna eskalako muturretatik gertu edo urrun koka dadin. Zortzi itemetatik lau adierazkorak ziren (estereotipikoki femeninoak) eta beste lau instrumentalak (estereotipikoki maskulinoak).

a-) Ezaugarri adierazkorak: *Besteez arduratzeko gaitasunik ez/gaitasun handia; Oso atsegina/Desatsegina; Besteen sentimenduez ohartzen ez dena/oso ohartzen dena; Ez ulerkorra/Oso ulerkorra.*

b-) Ezaugarri instrumentalak: *Besteez arduratzeko gaitasunik ez/gaitasun handia; Ez lehiakorra/oso lehiakorra; Erraz ematen dut amore/Inoiz ez dut ematen amore; Bere buruaz segurtasun txikia/handia; Gutxiago/gehiago sentitzen da.*

3.4.1.1 taulako emaitzek adierazten dute emakumeen batez bestekoa gizonena baino handiagoa dela item adierazkorretan eta egoera alderantzikatu egiten da item instrumentaletan. Aldeak estatistikoki esanguratsuak dira lau itemetatik hirutan. Bi adierazkorak dira, *Besteez arduratzeko gaitasunik ez/gaitasun handia* ($t= 3.98$; $g.l.= 109$; $p<0.01$) eta *Besteen sentimenduez ohartzen ez dena/oso ohartzen dena* ($t= 4.33$; $g.l.= 111$; $p<0.01$), eta bat instrumentala,

Bere
 buruaz segurtasun txikia/handia ($t= -2.49$; $g.l.= 112$;
 $p=0.014$).

Emakumeak		Gizonezkoak	
Batez bestekoa	e.e.	Batez bestekoa	e.e.
4.28**	.067	3.89**	.078
4.16	.062	4.13	.062
4.41**	.056	4.00**	.075
4.18	.061	4.09	.060
3.04	.097	3.20	.109
3.69	.068	3.74	.082
3.63*	.079	3.85*	.072
2.91	.054	3.04	.060

3.4.1.1 taula. Nortasunaren ezaugarriak (1etik 5erako eskala)

	Besteez arduratzeko gaitasunik ez/gaitasun handia
Femeninoa	Desatsegina/Oso atsegina Besteen sentimenduez ohartzen ez dena/oso ohartzen dena
	Ez ulerkorra/Oso ulerkorra
Masculino	~~Ez ulerkorra/Oso ulerkorra~~
Oa	Erraz ematen dut amore/Inoiz ez dut ematen amore
	Bere buruaz segurtasun txikia/handia Gutxiago/gehiago sentitzen da

* Gizonen eta emakumeen arteko alde esanguratsua % 1ean

** Gizonen eta emakumeen arteko alde esanguratsua % 2.5ean

Aurreko zortzi item horiek oinarri hartu eta bi eskala sortu ziren estereotipikoki femeninoak (adierazkorrak) eta maskulinoak (instrumentalak) ziren item talde bakoitzeko puntuazioen batez bestekoetatik abiatuta. Bi eskalek Cronbachen Alfa balio altuagoak eman zituzten alor adierazkorrean (0.75 emakumeentzat eta 0.77 gizonentzat) instrumentalean baino (0.54 emakumeentzat eta 0.62 gizonentzat). 3.4.1.2 taulako emaitzetan ikusten den bezala, emakumeen eta gizonen bi taldeen arteko aldeak espero bezalakoak izan dira, eta alde esanguratsuak dira, dela identitate adierazkorrean adierazlearen kasuan ($t= 3.47$; $g.l.= 107$; $p<0.01$) dela identitate instrumentalean, nahiz eta azkeneko honetan gure muga % 5era igo beharko genukeen baieztapen hori egiteko ($t= -2.03$; $g.l.= 110$; $p=0.044$).

3.4.1.2 taula. Adierazle adierazkorrak eta instrumentalak (1etik 5erako eskala)

	Emakumeak		Gizonezkoak	
	Batez bestekoa	e.e.	Batez bestekoa	e.e.
Ezaugarri adierazkorren adierazlea	4.27*	.046	4.02*	.053
Ezaugarri instrumentalen adierazlea	3.31**	.049	3.46**	.057

* *Gizonen eta emakumeen arteko alde esanguratsua % 1ean*** *Gizonen eta emakumeen arteko alde esanguratsua % 5ean*

3.4.2 Bizitzan garrantzia ematen zaien xedeak

1etik (garrantzi txikia) 7rako (oso garrantzitsua) eskala erabiliaz, beren bizitzan zortzi helburuko zerrenda batek zer garrantzi zuen erantzun behar zuten; horietatik hiru guztien onurarakoak ziren - *Besteei lagundu*, *Besteez arduratu*, *Besteez kezkatu*- eta beste bostak banakoak: *Estatua izan*, *Independentea izan*, *Lorpenak eduki*, *Boterea lortu*, *Lehiatu*. Zortzi xedeak nahastuta zeuden galdesortan, aurrez aipatutako eremua (baterakoa edo banakoa) identifikatu gabe.

3.4.2.1 taulan ikustenenez, emakumeek gizonen baino puntu gehiago dituzte baterako xedeetan eta alde guztiak esanguratsuak dira: *Besteei lagundu* ($t= 3.52$; $g.l.= 113$; $p<0.01$), *Besteez arduratu* ($t= 3.28$; $g.l.= 113$; $p<0.01$), *Besteez kezkatu* ($t= 2.78$; $g.l.= 113$; $p<0.01$). Banako xedeetan, eta talde honetan dauden bi alde esanguratsuei dagokienez, gizonak emakumeen gainetik daude argi eta garbi *Lehiatun* ($t= -3.02$; $g.l.= 111$; $p<0.01$), eta emakumeak gizonen gainetik *Independente izatean*, nahiz eta esanguratasunaren maila % 5era igo behar hala hartu ahal izateko ($t= 2.19$; $g.l.= 112$; $p=0.031$).

3.4.2.1 taula. Bizitzan garrantzia ematen zaien xedeak (1etik 7rako eskala)

	Emakumeak		Gizonak	
	Batez bestekoa	e.e.	Batez bestekoa	e.e.
			<i>Banakoa</i>	<i>Baterakoa</i>
Besteei lagundu	5.72*	.087	5.29*	.102
Besteez arduratu	5.64*	.084	5.15*	.109
Besteez kezkatu	5.87*	.094	5.48*	.102
Statusa izan	3.42	.136	3.43	.135
Independentea izan	5.86**	.106	5.52**	.110
Lorpenak izan	5.28	.100	5.16	.121
Boterea lortu	3.13	.140	3.04	.152
Lehiatu	3.06*	.141	3.58*	.167

* *Gizonen eta emakumeen arteko alde esanguratsua % 1ean*** *Gizonen eta emakumeen arteko alde esanguratsua % 5ean*

Baloratutako xedeen bi alorren laburpen gisa, bi adierazle sortu dira puntuazioen batez bestekoa oinarri hartuta, xedeen talde bakoitzean. Egindako bi adierazle horiek 0.75 baino gehiagoko Cronbachen Alfako balioak eman zituzten kasu guztietan. Baterako xedeen adierazleari dagokionez, emakumeen kasuan 0.79 da eta gizonen kasuan 0.87; banako xedeen adierazleei dagokienez, emakumeena 0.75 da eta gizonena 0.77. 3.4.2.2 taulan ageri da adierazle horiek sortzean aldeak garbi mantendu direla baterako xedeen/adierazkorren kasuan ($t= 3.66$; $g.l.= 113$; $p<0.01$), aldiz, alderik ez dago banako xedeetan.

3.4.2.2 taula. Bizitzan garrantzia ematen zaien xedeak (1etik 7rako eskala)

	Emakumeak		Gizonezkoak	
	Batez bestekoa	e.e.	Batez bestekoa	e.e.
Baterako xedeak	5.75*	.075	5.30*	.093
Banako xedeak	4.14	.089	4.14	.101

* *Gizonen eta emakumeen arteko alde esanguratsua % 1ean*

3.4.3 Lehentasuna: lana edo familia

Galdesortan hiru item zeuden eta bizitzako lehentasunen bikote hauek jarri ziren bederatzitik puntuako eskala batean bi muturrak banatuaz. Lehentasunen bikote hauek zeuden:

1. *Familia izan vs Lanbide bat izan*
2. *Seme-alabei kalitatezko denbora eskaini vs Aseko nauen lana izan*
3. *Nire helburu profesionalak lortu vs Familia zoriontsua eta elkar ulertzen duena izan*

Erantzunak eskalako mutur bakoitzarekiko dagoen gertutasuna edo urruntasuna adierazten du; 1ak ezkerrean dagoenari ematen dio lehentasuna eta 9tik zenbat eta gertuago egon, eskuinekoari ematen zaio lehentasuna. Ikusten denez, hirugarren itemaren lehentasunak aurreko biek alderatuz gero alderantzikatuta daude nahita.

Banako bakoitzak bere burua ebaluatzeaz gain, bere bikotea ere ebaluatu egin zuen. Banakoaren autopertzepzioa eta bikotearekiko heteropertzepzioa definitu genituen horrela. Aurreko ataletan bezala, oraingo honetan ere indize bakarria eraiki zen hiru itemetako erantzunak konbinatuaz hiruetako batez besteko puntuazioak oinarri hartuta eta aurrez hirugarren itemeko puntuazioa alderantzikatu zen, hiru puntuazioak norabide berekoak izateko. Indize honen emaitzetan 0.7tik gorako Cronbachen Alfa balioak daude nahiz autopertzepzioan (0.71 emakumeentzat eta 0.82 gizonentzat) nahiz heteropertzepzioan (0.87 emakumeentzat eta 0.73 gizonentzat).

3.4.3.1 taula. Bizitzan garrantzia ematen dioten helburuak (1etik 9rako eskala)

	Emakumeak		Gizonezkoak	
	Autoper.	Heteroper.	Autoper.	Heteroper.
Familia vs Lanbidea	3.47	3.82*	3.16	3.09*
Seme-alabekin denbora vs Lanak ase nazala	3.14	3.70*	2.99	2.82*
Helmuga profesionalak vs Familia zoriontsua	7.20	6.61*	7.43	7.45*
Lehentasuna Familia vs Lana adierazlea	3.17	3.71*	2.95	2.88*

* *Gizonen eta emakumeen arteko alde esanguratsua % 1ean*

3.4.3.1 taulako emaitzek egoera interesgarri bat erakusten digute. Denek familiaren alde egiten duten arren beti, autopertzepzioan gizonak familiaren lehentasunetik gertuago sailkatzen dira emakumeak baino. Baina alde hauetako bat bera ere ez da esanguratsua estatistikoki. Heteropertzepzioari begiratzuz gero, egoera oso desberdina da. Gizonen erantzunei begiratzuz gero, beren bikoteak familiarekin lotuago ikusten dituzte bikote horiek beren buruak ikusten dituzten baino, eta emakumeen ustez beren bikoteak ez daude familiaren lehentasunetik hain gertu bikote horiek beren buruak familiarik gertuago ikusten dituzten arren. Hiru itemetako batean eta horiek oinarri hartuta egindako adierazlean gertatzen da hau. Are gehiago, heteropertzepzioan dauden alde guztiak estatistikoki esanguratsuak dira: *Familia izan vs Lanbidea izan* ($t= 2.73$; $g.l.= 103$; $p<0.01$), *Nire seme-alabei kalitatezko denbora eskaini vs Aseko nauen lana izan* ($t= 3.53$; $g.l.= 103$; $p<0.01$), *Nire helburu profesionalak lortu vs Familia zorientzua eta elkar hartua izan* ($t= -3.53$; $g.l.= 106$; $p<0.01$) eta konbinatutako adierazlea ($t= 3.71$; $g.l.= 98$; $p<0.01$).

3.5.1 Denbora erabilera

Familiako bizitzako jardueren banaketari esker, erantzunkidetasunari buruzko profil pertsonalaren argazki interesgarria atera daiteke. Horretarako, inkestatutako bakoitzak hamazazpi jarduerari eskaintzen zien denbora portzentajea adierazi behar zuen, baita bere bikoteak eskaintzen diena eta gainerako portzentajea zatitu egin behar zuen aitonaren, amonaren, zeregin horretarako kontratatutakoaren eta beste senitartekoen artean, adibidez, emakumeen ahizpen artean. 3.5.1 taulak bikoteko kide bakoitzak adierazitako portzentajeak ditu, dela norbere buruarentzat dela bere bikotearentzat adierazitakoak. Emaitza hauei esker, bikoteko kide bakoitzak aitortutako balioen portzentajearen dauden aldeak kalkulatu daitezke, baina kide batek bere buruaz dionaren eta bere bikoteak esaten duenaren arteko aldeak ere alderatu daitezke. 3.5.1 taulan azkeneko hiru zutabeetan daude taulari dagozkion ordenan dauden alde hauek:

- 1-) Jarduera bakoitzean emakumeek aitortutako portzentajearen eta gizonek aitortutakoaren arteko aldea. Alde positiboek adieraziko lukete, emakumeek gizonek aitortutakoa baino gehiago egiten dutela aitortzen dutela.
- 2-) Emakumeek aitortutako portzentajearen eta gizonen ustez beren bikoteek egiten dutenaren arteko aldea. Alde positiboek esan nahiko lukete emakumeek beren bikoteek uste dutena baino gehiago egiten dutela.
- 3-) Emakumeen ustez beren bikoteek egiten dutenaren eta gizonak aitortzen duten portzentajearen arteko aldea. Alde negatiboek esan nahiko lukete emakumeek uste dutena baino gehiago aitortzen dutela gizonek.

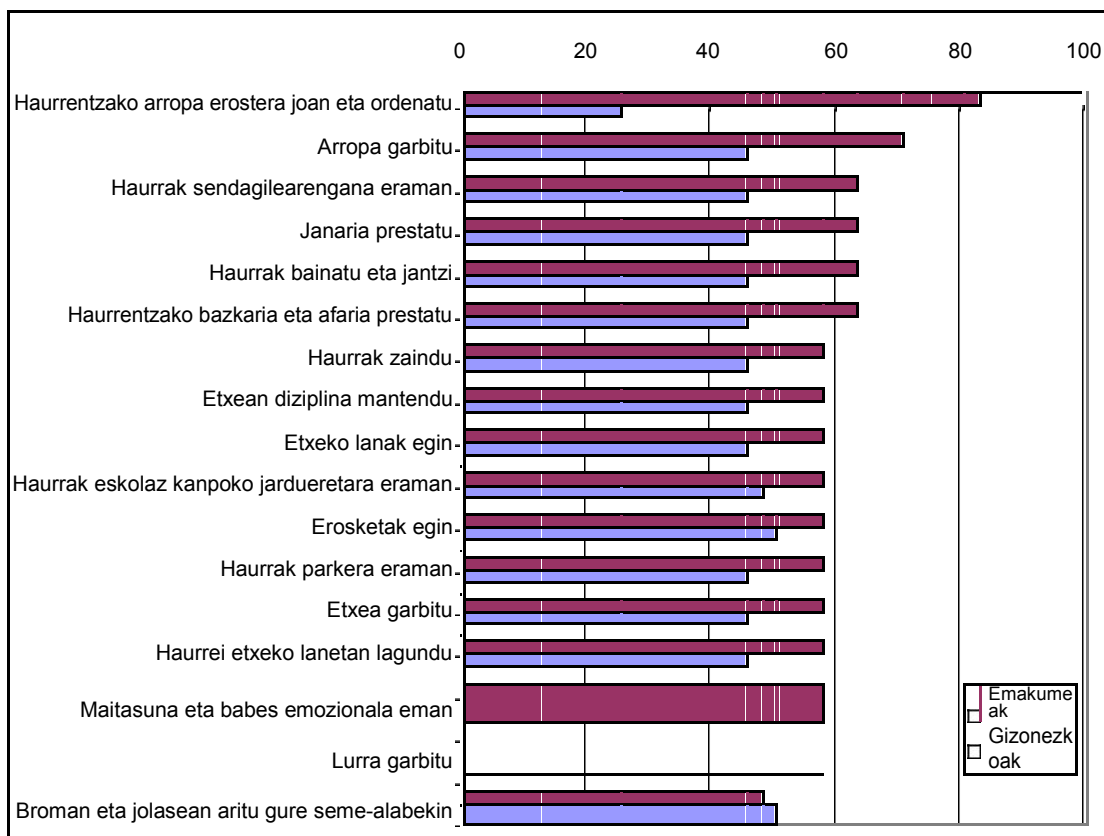
3.5.1 taulan grisez azpimarratu dira estatistikoki % 1ean esanguratsuak diren aldeak.

Emaitzen arabera, emakumeek beren buruei gizonek baino portzentaje handiagoak ematen dizkiete *Zorua garbitu eta Seme-alabekin broman eta jolasean ibili* jardueretan izan ezik, nahiz eta alde biak esanguratsuak ez izan. Gainerako alde guztiak emakumeen aldeko positiboak dira eta bi bakarrik dira esanguratsuak ez direnak: *Erosketak egin eta Haurrak eskolaz kanpoko jardueretara eramanez*. 3.5.1.1 grafikoan portzentajeak ageri dira emakumeek eskaintutako portzentajearen arabera antolatuta. Emakume eta gizonen artean alderik handiena dagoen jarduerari dagokienez, hauek nabarmentzen dira: *Haurrentzat arropa erostera joan, Arropa garbitu, Sukaldean egin eta Haurrak sendagilearengana eramanez*.

3.5.1.1 taula. Hainbat jarduerari eskainitako portzentajea

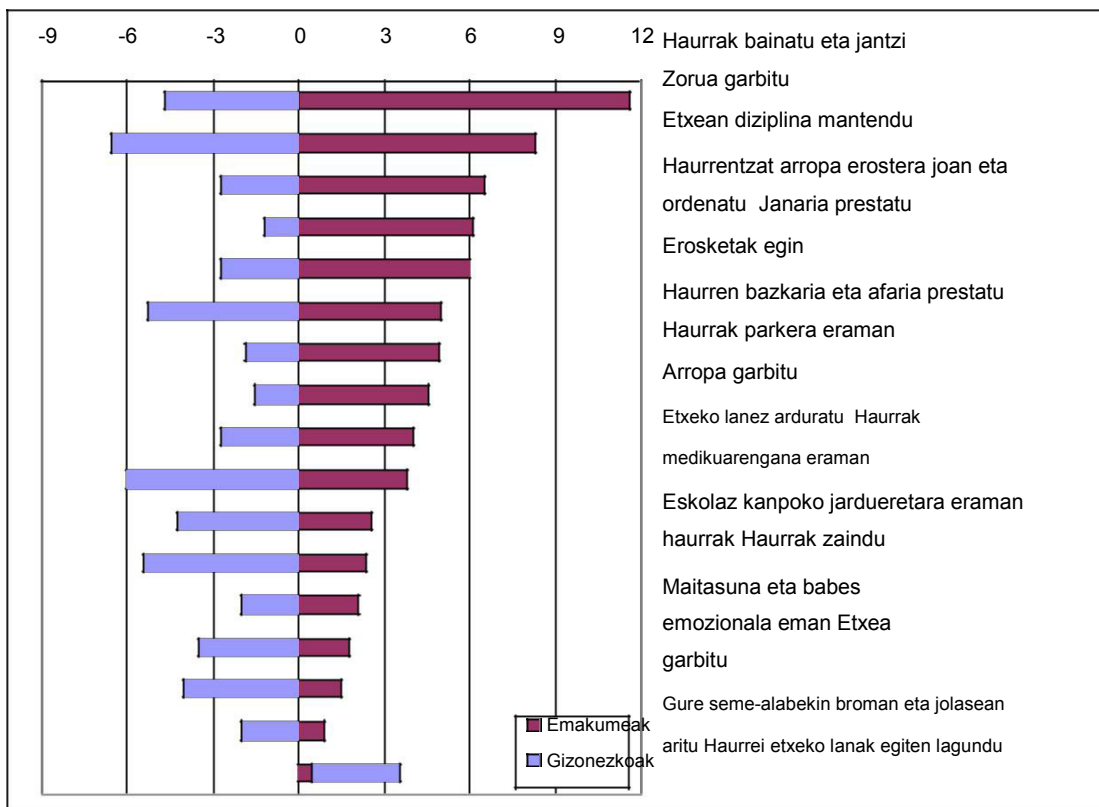
	Emakumeak		Gizonezkoak		Aldeak		
	Neu	Bikotea	Neu	Bikotea	Emakumek Gizonezkoak		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)-(3)	(1)-(4)	(2)-(3)
Etxeko lanak egin	56.64	31.15	37.14	52.81	19.50	3.84	-6.00
Arropa garbitzea	70.66	32.70	35.44	66.67	35.22	3.99	-2.75
Zorua garbitu	51.04	50.36	56.89	42.72	-5.84	8.32	-6.53
Janaria prestatzea	62.37	38.59	41.34	56.36	21.03	6.02	-2.75
Etxea garbitzea	55.42	33.00	37.03	53.91	18.39	1.52	-4.03
Erosketak egitea	56.09	45.23	50.51	51.08	5.59	5.01	-5.27
Haurrak zaindu	57.58	36.33	38.33	55.47	19.25	2.12	-2.01
Maitasuna eta babes emozionala eman	53.46	42.18	45.72	51.66	7.74	1.79	-3.54
Haurrei etxeko lanetan lagundu	55.07	42.87	39.77	54.62	15.30	0.45	3.10
Haurrentzako arropa erostera joan	82.70	24.63	25.82	76.57	56.88	6.13	-1.20
Haurrentzako bazkaria/afaria prestatu	60.60	41.75	43.62	55.70	16.99	4.90	-1.86
Haurrak bainatu eta jantzi	61.34	39.67	44.40	49.74	16.94	11.60	-4.73
Haurrak sendagilearengana eraman	63.58	38.93	43.19	61.02	20.38	2.56	-4.26
Haurrak parkera eraman	55.75	43.41	44.94	51.21	10.81	4.54	-1.52
Haurrak eskolaz kanpoko jardueretara eraman	56.52	42.65	48.08	54.13	8.44	2.39	-5.43
Etxean diziplina mantendu	56.70	42.57	45.26	50.18	11.44	6.53	-2.70
Broman eta jolasean aritu gure seme-alabekin	48.43	48.35	50.37	47.53	-1.94	0.91	-2.02

Grisez azpimarratutako zifrek % 1eko alde esanguratsua adierazten dute

3.5.1.1 grafikoa. Jarduera zenbaiti eskainitako denboraren portzentajea emakumeen portzentajearen arabera ordenatuta.

Bikoteko kide bakoitzak zer egiten duen eta bere bikoteak uste duena alderatzean, argi dago patroia bat dagoela eta bien ustez bikoteak uste duena baino gehiago egiten dutela, salbuespen bakarra *Haurrei etxeko lanetan lagundu* da, gizonek emakumeek uste dutena baino apur bat gutxiago egiten dutela esaten baitute. Emakumeek egindako jardueretan alderik handienak *Haurrak bainatu eta jantzi* jardueran daude, hamar puntu baino gehiagoko aldea dago emakumeek esaten dutenaren eta beren bikoteek uste dutenaren artean eta zortzi puntu baino gehiagoko aldea *Zorua garbitu* jardueraren kasuan. Gizonek egindako jarduerentzako aldeak txikiagoak dira oro har, eta alderik handienak *Zorua garbitu* (% 6.53) eta *Etxeko lanez arduratu* (% 6) jardueretan daude; horietan dago alderik handiena emakumeek uste dutenaren eta gizonen esandakoaren artean. 3.5.1.2 grafikoak jarduera bakoitzerako aztertutako aldeak ditu, emakumeek egindako jarduerentzat lortutako aldearen neurriaren arabera ordenatuta.

3.5.1.2 grafikoa. Adierazitako portzentajearen eta bikoteak emandakoaren arteko aldeak, emakumeentzako aldean arabera ordenatuta.

Datu hauek oinarri hartuta aztertu daitezkeen beste gaietako bat da jardueretako zein uzten den hein handiagoan edo txikiagoan beste pertsonen esku, bikoteko kideak ez direnen esku. 3.5.1.2 taulako emaitzen arabera, beste pertsona batzuen laguntzarik handiena *Etxea garbitu* eta *Etxeko lanez arduratu* jardueretan dago, emakumeak edo gizonak adierazitako denboraren % 10 baino gehiago eskuordetzen baita. Emakume eta gizonak adierazitako portzentajeetan aldeak egon daitezkeen arren, estatistikoki alde horiek ez direla esanguratsuak ikusi da.

3.5.1.2 taula. Bikoteko kideak ez direnek betetzen duten denboraren portzentajea, emakumeek aitortutakoaren arabera

	Emakumeak	Gizonezkoak
Etxea garbitu	14.30	12.45
Etxeko lanak egin	13.88	11.64
Haurrak zaindu	6.82	6.20
Arropa garbitu	6.56	8.05
Haurrentzako bazkaria eta afaria prestatu	5.47	2.39
Janaria prestatu	4.55	3.30
Maitasuna eta babes emozionala eman	4.36	2.62
Haurrei etxeko lanak egiten/jolas hezitzaileetan lagundu	4.08	5.71
Haurrak parkera eraman	3.74	4.30
Haurrak eskolaz kanpoko jardueretara eraman	3.27	0.78
Broman eta jolasean aritu gure seme-alabekin	3.22	2.45
Haurrak bainatu eta jantzi	3.08	6.68
Haurrentzako arropa erostera joan eta etxean ordenatu	2.79	2.85
Erosketak egin	2.31	2.58
Lurra garbitu	2.16	2.07
Haurrak sendagilearengana eraman	1,99	0,19
Etxean diziplina mantendu	1,49	4,56

3.5.2 Denbora erabileren aldeak alderatuta

Aldagai bat sortu da zeregin bakoitzean inkesta erantzun duenak eta bere bikoteak eskainitako portzentajea adierazteko emakume eta gizonen taldeetan. Balio positiboak esan nahi du, erantzun duenak bere bikoteak baino gehiago egiten duela eta alderantziz. Espero dena da emakumeentzta balioak positiboak izango direla eta gizonentzat negatiboak. 3.5.2.1 taulan alde hauen batez bestekoak daude emakume eta gizonentzat, batez bestekoen errore estandarrekin batera. Balio bakoitza oinarri hartu eta test bat egiten da estimatutako alde zero ez den beste balio esanguratsu bat ote den kontrastatzeko, hau da, balio bakoitzean biek zeregin horretan denbora berdina igarotzen dutela batez beste uste ote daitekeen ikusteko. Alde ez esanguratsu hauek grisez azpimarratu dira.

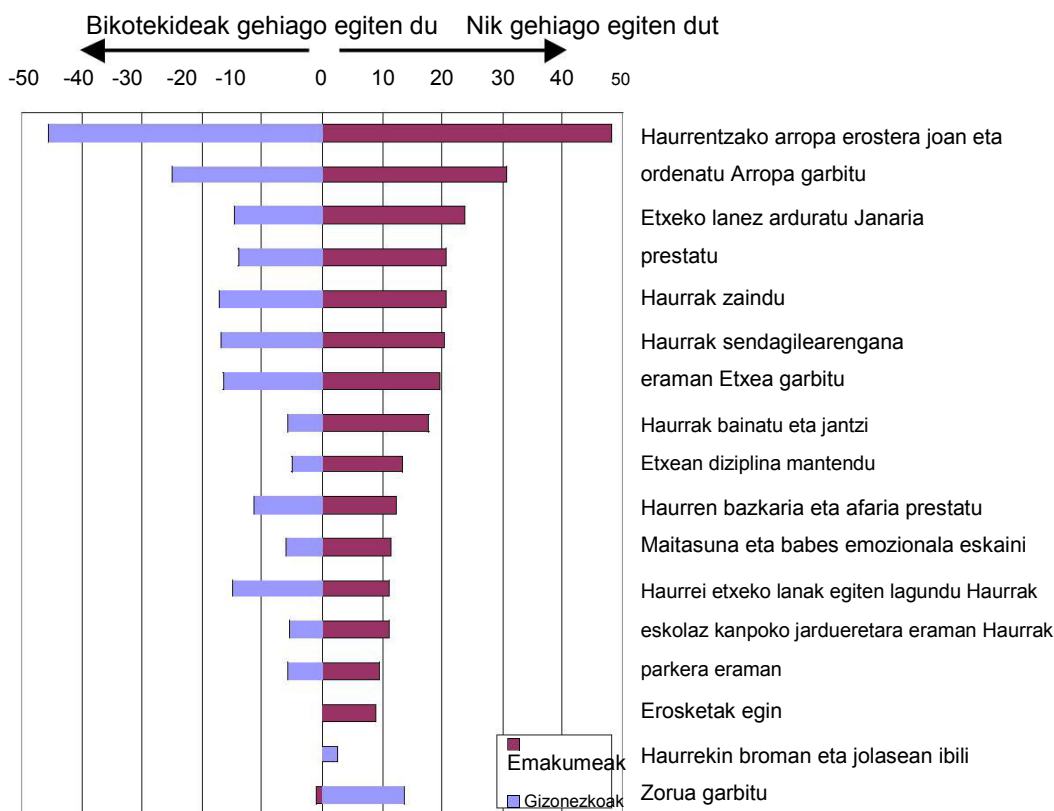
Aurrez uste bezala, emakumeen artean aldean balio positiboak dira nagusi, *nik bikotekideak baino gehiago egiten dut*, aldiz gizonetan balio negatiboak daude, *nik bikotekideak baino gutxiago egiten dut*. Bi zereginetan emakumeek eta gizonek ez dute alderik ikusten: *Erosketak egin eta Gure seme-alabekin broman eta jolasean ibili*. Beste zereginetan ikuspegia desberdina da. Gizonen arabera ez legoke batez beste alderik zeregin hauetan: *Haurrak bainatu eta jantzi*, *Haurrak eskolaz kanpoko jardueretara eraman* eta *Haurrak parkera eraman*. Aldiz, emakumeen ustez zeregin hauetan gizonek baino gehiago egiten dute modu esanguratsuan. Emakumeek zeregin batean dute gizonetikiko aldea, *Lurra garbitzen*, ez dute beren bikoteekiko alde esanguratsurik ikusten nahiz eta gizonek beren bikotekideek baino denbora gehiago igarotzen dutela uste izan.

3.5.2.1 taula. Zeregin bakoitzari eskaintzen diodan denboraren eta bikotekideak eskaintzen dionaren portzentajeen arteko aldea

	Emakumeak		Gizonezkoak	
	Batez bestekoa	e.e.	Batez bestekoa	_a.a_
Haurrentzako arropa erostera joan eta ordenatu	47,96	3,21	-45,50	3,31
Arropa garbitu	30,66	5,44	-25,06	4,69
Etxeko lanak egin	23,82	4,12	-14,67	4,23
Janaria prestatu	20,69	5,17	-14,03	5,12
Haurrak zaindu	20,53	3,72	-17,14	3,83
Haurrak sendagilearengana eraman	20,15	4,12	-16,67	4,50
Etxea garbitu	19,70	2,81	-16,31	2,95
Haurrak bainatu eta jantzi	17,58	2,07	-5,57	1,76
Etxean diziplina mantendu	13,38	2,99	-4,91	3,09
Haurrentzako bazkaria eta afaria prestatu	12,24	4,48	-11,40	4,00
Maitasuna eta babes emozionala eman	11,28	4,79	-5,95	4,29
Haurrei etxeko lanetan lagundu	11,23	3,46	-14,76	3,86
Haurrak eskolaz kanpoko jardueretara eraman	10,98	4,09	-5,26	4,02
Haurrak parkera eraman	9,44	2,99	-5,83	3,00
Erosketak egin	8,86	3,67	-0,14	4,07
Broman eta jolasean aritu gure seme-alabekin	0,09	2,32	2,50	1,84
Lurra garbitu	-1,06	2,57	13,51	2,08

Grisez azpimarratuta zero ez diren balio esanguratsuak $p > \% 1$ kasuetan

3.5.2.1 grafikoak emaitza horiek berak ditu, eta interpretazioa osatzeko, emakumeek hautemandako aldearen arabera ordenatu diran zeregin desberdinak.

3.5.2.1 Zeregin batzuei eskainitako denboran dauden aldeak bikotekidearekiko, gizonek adierazitakoaren arabera eta bikoteak adierazitako lan-tipologiaren arabera, denbora-portzentajeetan adierazita.

Aitak eta erantzunkidetasuna - - 2016ko emaitzen txostena

Kontuan izanda zeregin desberdinetan igarotzen den denbora lanean igarotzen denaren mende egon daitekeela, bikoteen tipologia bat sortu genuen hiru mailatan eta eskainitako denborari buruz ordena-eskala bat egin genuen goraka eta ordena honetan: *langabetua, lanaldi partziala eta lanaldi osoa*:

1. *tipologia*: emakumeak gizonak baino lanaldi handiagoa dauka
2. *tipologia*: biek denbora berdina igarotzen duten lanean
3. *tipologia*: emakumeak gizonak baino lanaldi txikiagoa dauka

Argi geratu behar da, adibidez, 2, tipologian sartuko liratekeela bi kideek lanaldi osoa duten bikoteak, baina baita biek lanaldi partziala dutenak edo langabezia daudenak ere bai. Bikoteen tipologia hori eraiki ondoren, laginean lau bikote ditugu 1. tipologian, berrogeita hemeretzi 2. tipologian eta berrogeita hamabi 3. tipologian.

Zeregin bakoitzean hiru bikote mota bakoitzerako kalkulaturako aldean batez bestekoak kalkulatu dira emakumeen talderako eta gizonen talderako. Emaitzak bi grafikotan daude banatuta, bata emakumeena da eta bestea gizonena, 3.5.2.2 eta 3.5.2.3 grafikoen interpretazioa argiago izan dadin, hurrenez hurren. "Emakumeak" izeneko grafikoen Y ardatzeko 0 gaineko puntuazioek (positiboak) adierazten dute emakumeek bikotekideek baino gehiago egiten dutela esaten dutela, aldiz, 0 azpikoek (negatiboak) adierazten dute bikotekideek (gizonek) gehiago egiten dutela. "Gizonak" izeneko grafikoen Y ardatzeko 0 gaineko puntuazioek

(positiboak) adierazten dute gizonek beren bikotekideek (emakumeek) baino gehiago egiten dutela adierazten dutela,

aldiz, 0 azpikoek (negatiboek) adierazten dute bikotekideek (emakumeek) gehiago egiten dutela. Bi grafikoetan zereginen ordenaren erreferentzia da lanaldi berdina duten bikoteen kasuan emakumeentzako dagoen aldean ordenamendua. Dena dela, ordena da arbitrarioa da eta ez du eraginik emaitzen interpretazioan. Interpretatzeko, bi grafikoak batera begiratzea da interesgarria, aurrerago agertzen diren bezala.

Hasteko, emakumeen grafikoan balio positiboak direla nagusi ikusten da, aldiz, gizonenean negatiboak dira nagusi; biak bat datoz kasurik gehienetan azkeneko erantzukizuna emakumeek hartzen dutela uste izatean. Oro har, emakumeek karga handiagoa hartzen dute hainbat zereginetan. 1. motako bikoteen kasuan (marra berdea), emakumeen grafikoan eremu negatiboan kokatzeko joera du marrak, aldiz, 2. motako bikoteen marra (laranja) emakumeentzako kokapen positiborako eta gizonentzako kokapen negatiborako joeran dago; amaitzeko, 3. motako bikoteen marra (urdina) emakumeentzako joera positiboagoenetan dago eta gizonentzako negatiboan. Datuek erabateko koherentzia dute espero zitekeenarekin. Marrak ordena koherentean daude, beti ere kolore berde, laranja eta urdinen ordenan, nahiz eta grafiko bakoitzean aurkako zentzuan egon, jakina. Gogoan izan behar dugu zereginei eskaintzen zaien denboran dauden desberdintasunez ari garela; ondorioz, ordena alderantzikatu egiten da grafikoa emakumeen gunean (gizonek baino denbora gehiago eskaintzen dute) edo gizonenean (emakumeen baino denbora gutxiago eskaintzen dute) irakurri. Aldean handiagoak dira oro har, bikoteko bi kideek lanari eskaintzen dioten denboran alde handiagoa dagoen heinean.

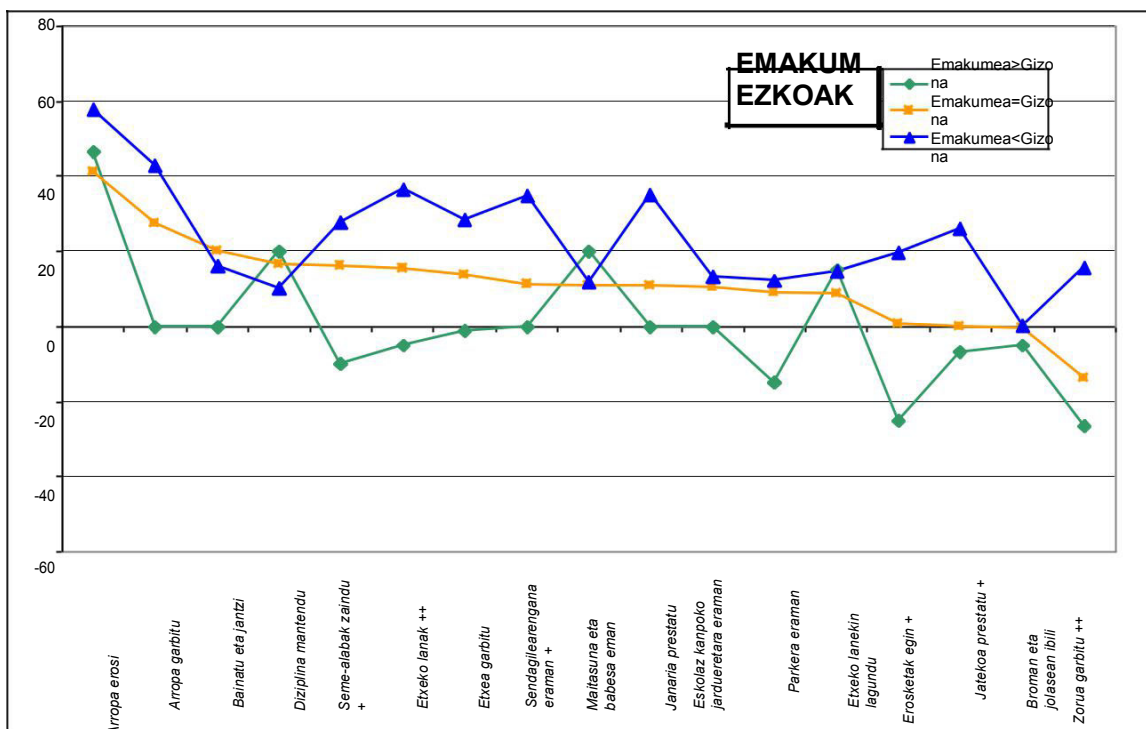
Emaitza hauek sakonago ikusi eta bikote moten arteko alde horiek emaitzetan egiaz zer eragin duten aztertu zen ANOVA eredu bat ezarriaz behatutako aldeetan. Hau da, kolore desberdinetako marren artean dauden alde horiek laginaren osaerak duen ausazko osagaiagatik izan daitezke soilik. Gogoan izan behar dugu 1. motako bikoteentzat egindako estimazioak 4 behaketarekin baino ez direla egiten eta, ondorioz, beste bi motatako bikoteei egindakoek baino lagin-akats handiagoa izan dezaketela. Azken finean, emakumeen gainkarga hori lanari eskaintzen dioten denboragatik ote den hein batean ikusi nahi da.

Emakumeen taldeak aztertuz gero, alde hauek % 1 esanguratsuek dira (grafikoan ‘++’ ikurra dute) bi kasutan: *etxeko lanak eta zorua garbitzea*. Esanguratasuna % 5era igoz gero (grafikoan ‘+’ ikurra), ondorio bera da beste kasu hauetan ere: *haurrak ziandu, medikuarengana eraman, erosketak egin eta janaria prestatu*. Honek esan nahi du gainerako kasu guztietako aldeak laginaren osaeraren ausazkotasunagatik izan daitezkeela.

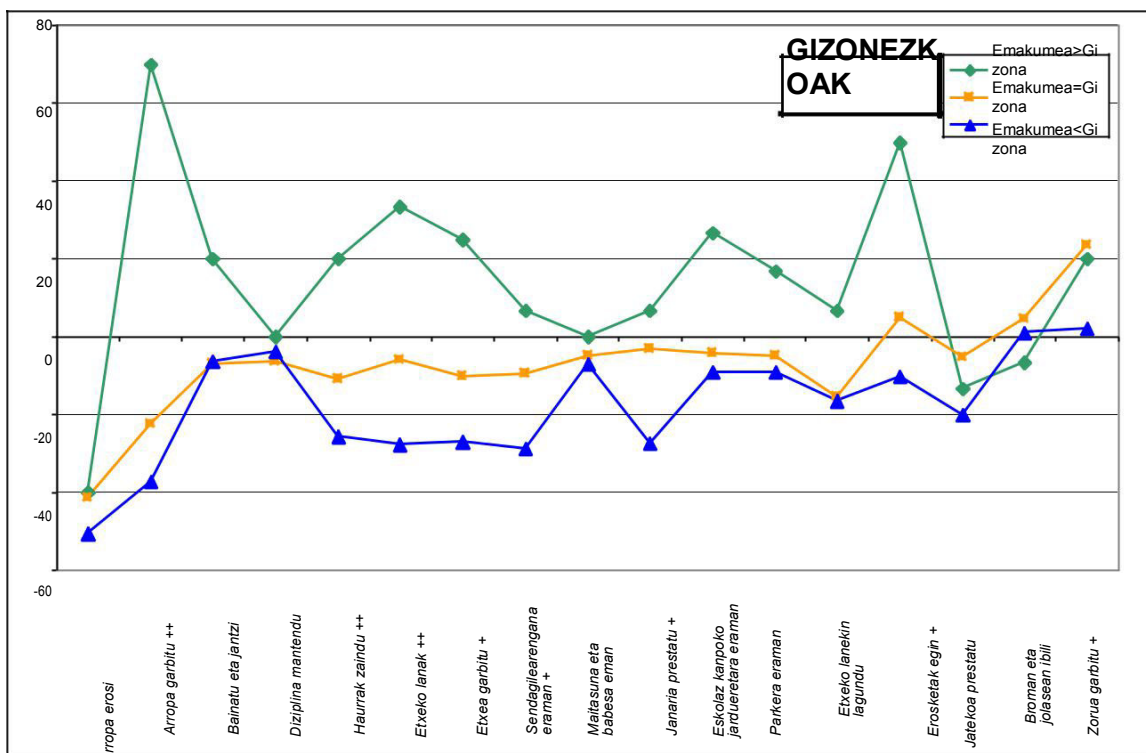
Gizonen taldean hiru alde esanguratsu daude % 1ean: *arropa garbitu, haurrak zaindu eta etxeko lanak*. Berrito ere esanguratasuna % 5era eramanez gero, hau da, gure ondorioen errore marjina % 1etik % 5era eramanez gero, alde esanguratsuen talde honetan sartu daitezke beste zeregin hauek ere: *etxea garbitu, sendagilearengana eraman, janaria prestatu, erosketak egin eta zorua garbitu*.

Ondorio hauetan bi zeregin nabarmendu behar dira, gizonek bereziki emakumeen esku uzten baitute gainkarga bat bikote mota dena delakoa izan arren: *diziplina mantendu eta maitasuna eta babes emozionala eman*. Bi grafikoetan hiru marrek bat egiten dute nahiz eta gizonek emakumeen

gainkarga hori gizonen azpitik jarri. Beraz, emaitzek emakumeen zereginen gainkargaren gaizki ulertutako finkapena adierazten dute, nahiz eta kasu askotan ezin azaldu bikoteko kide bakoitzak lanean igarotzen duen denbora desberdina kontuan izanda ere.

3.5.2.2 Bikotekidearekiko aldeak zeregin zenbaiti eskainitako denboran, emakumeek adierazitakoaren arabera eta bikotearen lan-tipologiaren arabera, denbora-portzentajeetan adierazita.

3.5.2.3 Zeregin batzuei eskainitako denboran dauden aldeak bikotekidearekiko, gizonek adierazitakoaren arabera eta bikoteak adierazitako lan-tipologiaren arabera, denbora-portzentajeetan adierazita.

3.6.- Aisia eta denbora pertsonala

Aisiako denbora pertsonala aztertzeko, hiru galdetegitako erantzunak jaso dira; lehenengo biak eskura dagoen aisiako denboraz dira, eta astean zeharreko eta asteburuko denbora bereizi dira; hirugarrenak eskura dagoen aisiako denbora horrekiko norbere asebetetze maila neurtu du, 1etik 10erako eskalan.

Eskura dagoen denbora bost mailako ordena-eskala batean neurtu da, eta zenbaki bakoitzak bere esanahia du: 1,

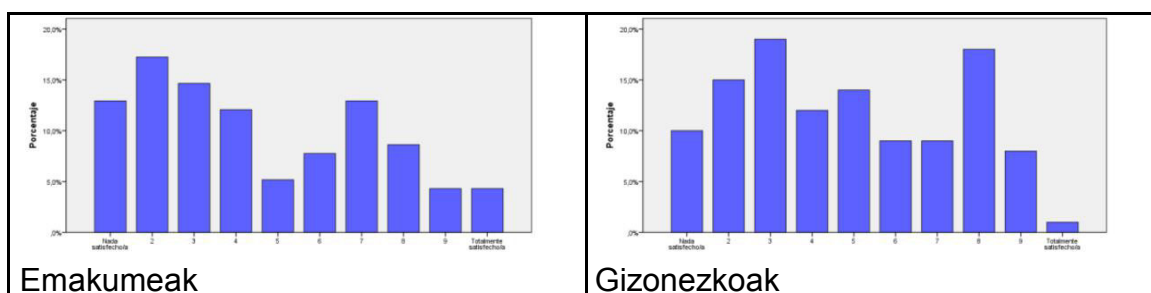
denborarik ez; 2, 0-5 ordu; 3, ordubete edo bi eskura; 4, 2-5 ordu eta 5, aisiarako 5 ordu baino gehiago dituela esan nahi du. Batez besteko kalkulu bat egin zen, ordutan neurtua, adierazitako bost tarte horietako klase-markak oinarri hartuta. Adierazitako aukera bakoitzean lortutako neurrien emaitzak 3.6.1. taulan daude.

3.6.1 taula. Eskura dagoen aisiako denbora

		Emakumeak		Gizonezkoak	
		Batez bestekoa	e.e.	Batez bestekoa	e.e.
Aisia pertsonalerako orduak astean zehar	<i>1etik 5erako eskala</i>	2.40*	.099	2.73*	.112
	<i>Gutxi gorabeherako orduak</i>	1.24*	.136	1.82*	.194
Aisia pertsonalerako orduak asteburuan	<i>1etik 5erako eskala</i>	2.75	.112	2.83	.106
	<i>Gutxi gorabeherako orduak</i>	1.83	.185	1.88	.181

Emakumeak beti gizonen azpitik daudela dirudi eskura duten aisia kopuruaren arabera, baina gizonetik alde negatiboa astean zehar eskura duten denboran oinarrituz gero soilik da esanguratsua, dela jatorrizko ordena-eskalan ($t = -2.68$; $g.l. = 113$; $p < 0.01$) dela orduen gutxi gorabeherako kalkuluan ($t = -2.78$; $g.l. = 113$; $p < 0.01$).

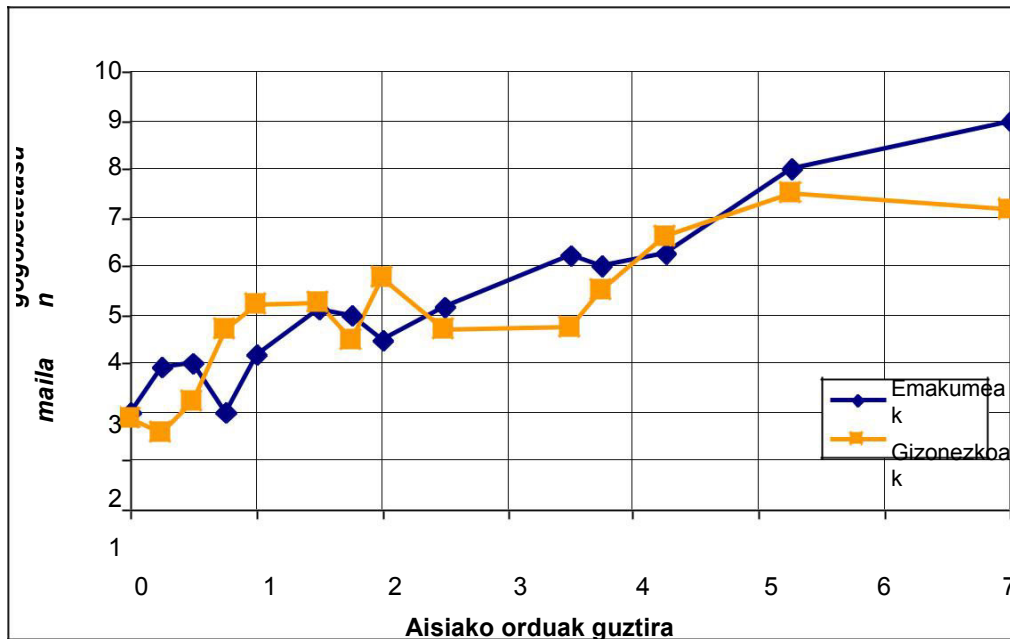
Eskura duten aisia denborarekiko asebetetze maila ebaluatuz gero, nahiz emakumeek nahiz gizonen 5az azpiko batez bestekoa dute 1etik 10erako eskalan. Emakumeen batez bestekoa 4.53 puntukoa da (e.e. = 0.251), gizonen batez bestekoaren azpitik dago, gizonena 4.85 puntukoa baita (e.e. = 0.238), nahiz eta alde hau estatistikoki esanguratsua ez izan, bi kasuetan emaitzen barreiadura oso handia baita. Ondorio honetan sakontzeko, 3.7.1 irudian gizonen eta emakumeen asebetetze puntuazioaren banaketa dago, eta bimodalitate argia ageri da banaketa horretan oso nabarmendua emakumeen kasuan. Mota honetako banaketak faktore erabakigarri baten eragina ezkututzen du eta laginaren barruan azpitalde desberdinak sortzen ditu.

3.7.1 grafikoa. Eskura dagoen aisiako denboraren asebetetze mailaren banaketa.

Kasu honetan logikoa da uste izatea neurtutako asebetetze mailan talde desberdinak sortzen dituen azpiko faktorea eskura dagoen aisiako ordu kopurua dela, eta honek eragiten du gogobetetze mailan aniztasun handia egotea

. Ideia hau baieztatzen duten tarteko hainbat analisiren ondoren, aldagai bat sortu genuen asteen zeharreko eta asteburuetakoa aisia-orduak batzen dituen. Barreiadura grafiko batean eskura dituzten osoko aisiako orduen balioen konbinazioa eta gizon eta emakumeen asebetetze maila banatuta adieraziz gero, argi ikusten da bi aldagaien arteko erlazio positiboa, baita aisiako ordu gehigarrien gero eta erabilera marjinal txikiagoa ere. Aisiako ordu bete gehiagok hazkunde esanguratsua eragiten ditu, ia bi puntuko asebetetzea da aisiarako zero ordu izatetik bat izaterako tartean; aldiz, sei ordutik zazpira igaroz gero, emakumeetan ia ez du puntu bateko alderik eragiten eta estatistikoki ez da esanguratsua, gizonetan beherako aldaketa txiki bat dago inolako esangurarik gabea.

3.6.2 grafikoa. Barreiadura grafiko eskura dauden aisiako orduen eta aisiako orduetako asebetetze mailaren artean.

3.7.- Beste analisi eta eredu kausal batzuei buruzko azken gogoetak

Aurrez esan bezala, lanarekin eta familia-lan uztartzearen bizipen subjektiboarekin zerikusia duten elementu pertzeptibo eta emozionalei lotutako gaiak, eta horiek partaideen garapen profesionalean dituzten ondorioak txosten honen xedeetatik kanpo daude. Lortutako emaitzen arabera, lan lerro hau garrantzitsua da, hurrengo ikerketetan sakndu beharrekoa. Era berean, beharrezkoa da aldagaien arteko balizko harreman kausalen batzuetan sakontzea ere. Zehatz esateko, datu binakatuen analisi batzuk egitea pentsatzen da, esplizituki alderatzeko egiturazko eraginek (hala nola soldata edo enplegu mota) eta eragin ideologikoen (feminismoarekin edo genero-berdintasunarekin identifikatzea, adibidez) bikoteko kide bakoitzak egiten dituen etxeko eta zaintza lanetan duten eragina.

Datu binakatuen edo diada datuen (*dyadic data* literatura anglosaxoian) analisiak esan nahi du aldagaien arteko ohiko eraduen optika aldatu behar dela, banako bakoitza doikuntzako oinarritzko objektua baita eremuan. Laginak

banakoen bi azpi-lagin ez independente ditu eta ezingo lirateke doitu ereduak banako mailara ohiko ereduekin, bikotea behaketa unitate bezala hartu beharko bailitzateke eta alde batera utzi banakoen aldagaiak. Azken urteetan APIM (*Actor Partner Interdependence Model*) eredu nagusitu da lagin diseinu mota honetarako; horrelakoetan datuak habiaratuta edo bikote desberdinetan kateatuta egoten dira. Eredu mota honen barruko funtsezko ezaugarrietako bat da auresale bat berak zeregin bikoitza duela aktore edo kide izatearen ikuspegitik. Bikoteko bi kideentzat modu simetrikoan jasotzen direnez datuak, aldagai bat berak banako mailan eragina du banakoaren beraren baliotik (aktore gisa balioa) edo bere bikotearen baliotik (kide gisa balioa). Ereduan bi balioak sartuz gero, ereduaren barruan datuek duten elkarmenpektasuna ere kontuan hartu daiteke. APIM ereduak gizabanako bakoitza analisiko oinarrizko unitatetzat erabiltzen du, ereduaren aktore eta kide zeregin bikoitza duela. Tratamendu estatistikorako beharrezkoa da eskura dugun datu-basearen egitura aldatu eta egokitzea eta hasierako egitura analisiaren oinarrizko unitatea bikotea bazen (3.4.1 taula) APIM eredu ezartzeko egitura egokira joatea, non gizabanakoa analisiaren unitate bihurtzen den eta aldagaiak modu bikoitzean aritzen diren aktore eta kide bezala (3.4.2 taula).

3.4.1 taula. Datuen matrizea hasierako egitura klasikoan

	Emak umea		Gizona	
	Sexua X 1	... X k	Sexua X 1	... X k
1 bikotea	1	E 11 ... E 1k	2	G 11 ... G 1k
2 bikotea	1	E 21 ... E 2k	2	G 21 ... G 2k
3 bikotea	1	E 31 ... E 3k	2	G 31 ... G 3k
...	...	...	...	...
n bikotea	1	E n1 ... E nk	2	G n1 ... G nk

3.4.2 taula. Datuen matrizea APIM tratamendurako

	Aktore a		Kidea	
	Sexua X 1	... X k	Sexua X 1	... X k
1 bikotea	1	E 11 ... E 1k	2	G 11 ... G 1k
2 bikotea	1	E 21 ... E 2k	2	G 21 ... G 2k
3 bikotea	1	E 31 ... E 3k	2	G 31 ... G 3k
...	...	...	...	...
n bikotea	1	E n1 ... E nk	2	G n1 ... G nk
1 bikotea	2	G 11 ... G 1k	1	E 11 ... E 1k
2 bikotea	2	G 21 ... G 2k	1	E 21 ... E 2k
3 bikotea	2	G 31 ... G 3k	1	E 31 ... E 3k
...	...	...	...	...
n bikotea	2	G n1 ... G nk	1	E n1 ... E nk

Ikuspegi honek datuen matrizea SPSSn egotea esan nahiko luke, jatorrizko matrizearen lerro bikoitzekin (236) eta aldagai kopuru berdinarekin, baina aldagaien zeregina bereizi beharra legoke aktore edo kide izatearen arabera, bikoteko kidea edo bestea izatearen arabera. APIM eredu orokorreko teknika eta estrategia metodologikoa duela gutxiko metodologia baten arabera dira eta anitzak eta konplexuak dira hainbat faktoreren arabera, hala nola, bikoteen tipologia, ereduaz azaldu den aldagaiaren izaera edo aldagai auresaleak. Helburu hauek txosten honetako helburuez kanpo daudenez, hemen ez dira gehiago garatuko. Harreman hauen esplorazio-analisiaren ikusitako emaitzen patroiek erakusten dutenez, analisi hau ikerketako beste alor batzuetara hedatuz gero, erantzunkidetasuna ulertzeko ikuspegi berriak ireki daitezke,

kontuan izanda bikotean banakoaren jokaera norbere ezaugarrien mende ez ezik, bikoteko bi kideen arteko egiturazko faktoreen edo ideologikoen elkarreraginaren mende ere badagoela.

Ondorioak

4.- Ondorioak

Txosten honetako ondoriorik garrantzitsuenen laburpena dago jarraian. Lehenengo atalean aztertutako aldagai bakoitzean lortutako emaitzarik nagusienetako batzuk daude laburtuta. Bigarren atalean interpretazio batzuk eta ekiteko iradokizun batzuk daude, ikusitako emaitzen arabera.

4a. Ikerketaren ondorio nagusiak

Ikerketako ondorioak analisi deskriptiboetatik eta aztertutako aldagaietarako elkartzeko-neurririk garrantzitsuenetatik ondorioztatu dira eta hauek izan dira:

- Familia-testuingurua
- Genero-ideologia/feminismoa
- Zaintzei buruzko emozioak
- Identitatea eta balio pertsonalak
- Denbora-erabileren pertzepzio subjektiboa.
- Aisia eta denbora pertsonala.

4a.1 Familia-testuingurua

- Parte hartu duten bikoteen familia-testuinguruarekiko lortutako emaitza zuzen lotuta dago duela hamarkada batzuk nagusi zen lanaren banaketa sexualarekin; hau da, amak batez ere etxeko lanak egiten eta haurrak zaintzen eta aitak etxetik kanpoko soldatapeko lanean, batez ere.
- Emaitzak adierazten duenez, aitaren soldatapeko lana ohiko lanaldi osoari dagokio, aldiz, amak gehienetan lanaldi partziala du.
- Belaunaldi faktoreek ere eragin berdina dute inkestatuetan, izan ere, antzeko gizarte ingurutik datoz eta beren aiten eta amen rola eta inkestatuaren sexua independenteak dira.

4a.2 Genero-ideologia/feminismoa

- Gizon eta emakumeen arteko berdintasun gaiekin inkestatutakoek duten inplikazio maila altua da, bi taldeek ia balio berdina lortu dute, 8tik gorakoa, 1etik 10erako eskalan.
- Inkestatuek feminismoarekin duten identifikazioa ere handia da, nahiz eta kasu honetan gizon eta emakumeen artean aldeak egon; emakumeek puntu bat baino gehiagoko aldea dute beren alde.
- Aldagai hauen arteko harreman mailari dagokionez, emakumeetan *berdintasunaren* eta *feminismoaren* arteko korrelazioa positiboa da, altuenetako bat izateaz gain. Gizonen artean, ordea, korrelazio hori askoz ahulagoa da.
- Badira beste korrelazio aipagarri eta esanguratsu batzuk ere, hain zuzen ere *ezkerre eskuina eskala* eta *feminismoaren* arteko korrelazio prebisiboki negatiboa, emakumeen taldean kalkulatu.

- Partaideek emakume eta gizonen ideologia orokorrarekin duten identifikazioari dagokionez, ezkererako joera garbia da, eta bikotearen barneko konkordantzia maila azpimarratu beharra dago.

4a.3 Zaintzei buruzko emozioak

- Lortutako emaitzen arabera, oro har, sentimendu positiboak hazi egiten dira seme-alabekin egotean eta negatiboak murriztu.
- Emakumeak eta gizonak beren emozioetan alderatuz gero, biek antzera ebaluatzen dituzte beren emozioak seme-alabekin edo gabe igarotako denborarekiko.
- Zaintzei buruzko emozioetan hautemandako alde bakarra seme-alaba horiekin bikoteak igarotako denboran dago. Emakumeek gizonak baino puntuazio altuagoa dute emozio positiboetan. Zehatz esateko, emakume eta gizonen artean aldeak daude hiru emoziotan seme-alabak bikotearekin daudenean:
  - Tristura: gizonak emakumeak baino tristeago sentitzen dira.
  - Poza: emakumeak gizonak baino pozago sentitzen dira.
  - Askatuta: emakumeak gizonak baino askatuago sentitzen dira.

4a.4 Identitatea eta balio pertsonalak

Genero-identitatea

- Emakumeek gizonak baino altuago puntuatu dute identitatearen ezaugarri adierazkorren itemetan, besteen zaintzarekin eta orientazioarekin zerikusia baldin badute (*Besteei eskaintzeko gaitasun handia, Oso atsegina, Besteen sentimenduez oso ohartzen da, Oso ulerkorra*).
- Identitate instrumentalen ezaugarriari dagokienez (*Oso lehiakorra, Inoiz ez dut amore ematen, Norbere buruaz oso seguru, Gehiago sentitu*), egoera aldatu egiten da, eta gizonak emakumeek baino puntuazio altuagoak dituzte.
- Gizonen eta emakumeen artean hautemandako aldeak handiagoak dira identitate adierazkorreko ezaugarrietan, identitate instrumentaletakoetan baino.

Bizitzako helburu garrantzitsuak

- Emakumeek gizonak baino puntuagoa handiagoa dute *laguntzearekin* eta *besteez kezkatzearekin* zerikusia duten bizitzako baterako helburuetan.
- Banako helburuei dagokienez, gizonak emakumeen gainetik daude zalantzarik gabe "*Lehiatu*" helburua, aldiz, emakumeak gizonen gainetik daude "*Independenteak izan*" helburuan.

Lana edo familia lehentasuna

- Emaitza guztietan bizitzako lehentasuna familia den arren lanarekin alderatuz gero, autopertzepzio terminoetan gizonak familiaren lehentasunera gehiago hurbiltzen dira emakumeak baino.
- Heretopertzepzioari dagokionez (bikotekideak zutez pentsatzen duena), emakumeen ustez beraiek familiaren lehentasunetik ez daude beren burua kalifikatzean agertzen diren bezain gertu,

aldi, gizonen beren bikotekideak familiarako joera handiagoarekin ikusten dituzte bikotekide horiek beren buruez uste dutena baino.

- Gizonen kasuan autopertzepzio eta heteropertzepzio dimentsioetan hautemandako aldeak nahitakoaren eta behatutakoaren arteko aldea esan nahiko dute beharbada, hurrenez hurren. Adibidez, gizonetako lanerako joera handiagoa dute beren bikotekideen ustez, nahiz eta gizonen beraiek familiari lehentasun handia eman, eta horrek beren nahien eta jokaeraren arteko kontraesana adierazi dezake.

4a.5 Denbora-erabileren pertzepzio subjektiboa

- Bikoteko kide bakoitzak egiten duela diona eta bere bikotekideak ikusten duena alderatuz gero, kasu bietan beren bikotekideak ikusten duena baino gehiago egiten dutela uste dute.
- Emakumeek beren buruei portzentaje handiagoak ematen dizkiete jarduera guztietan *Zorua garbitu eta Seme-alabekin broman eta jolasean ibili* jardueretan izan ezik.
- Emakumeek eta gizonen eskaintzen dieten denboraren artean alderik handienak jarduera hauetan daude: *Haurrei arropa erostera joan, Arropa garbitu, Janaria prestatu eta Haurrak medikuarengana eraman*.
- Beste batzuen laguntzarik handiena duten jarduerak *Etxea garbitu* eta *Etxeko lanez arduratu* dira; nahiz gizonen nahiz emakumeen eskuordetutako denboraren % 10 baino gehiago izaten da.

Denbora erabileraren aldeak alderatuta

- Oro har, adostasuna dago eta bai emakumeek bai gizonen uste dute emakumeek karga handiagoa dutela hainbat zereginetan, biak bat datoz esatean kasurik gehienetan azken erantzukizuna emakumeen esku geratzen dela.
- Emakumeetan aldean balio positiboak dira nagusi, *nik bikotekideak baino gehiago egiten dut*, aldiz, gizonetan negatiboak dira nagusi, *nik bikotekideak baino gutxiago egiten dut*.
- Oro har onartzen den arren etxeko eta zaintzako jardueretan emakumeek karga handiagoa hartzen dutenla, *Haurrak bainatu eta jantzi edo Eskolaz kankoko jardueretara eraman* bezalako zereginetan alde batzuk dauden (gizonen ustez nahiko berdina banatuta daude gauzak, baina emakumeen ustez gizonen baino gehiago egiten dute zeregin hauetan).
- Dimentsio bakarra dago gizonen eta emakumeen uste dutena aitak amak adina denbora edo gehiago igarotzen duela: *seme-alabekin broman eta jolasean aritu*.

Zereginen eskaintzako denbora lanari eskaintzakoarekin lotuta

- Emakumeek eta gizonen hartzen duten karga, lanari eskaintzen zaionaren arabera dago.
- Bikoteko bi kideek lanari denbora berdina eskaintzen dioten kasuetan, emakumeek ugalketa arloko lan- karga handiagoa izaten dute eta gizonen txikiagoa.
- Emakumeek gizonen baino lanaldi txikiagoa duten bikoteetan, emakumeentzat karga handiagoa da eta apur bat txikiagoa gizonentzat.
- Emakumeek gizonen baino lanaldi handiagoa duen bikoteetan, emakumeek karga txikiagoa izaten dute eta apur bat handiagoa gizonen, nahiz eta estereotipoaren aurkako bikoteentzako (emakumeek soldatapeko lan karga nabarmen handiagoa duena)

laginaren neurria oso txikia izan eta ondorioz, ezin eman emaitza erabakigarriak horrelako bikoteen datu gehiago izan arte.

- Bi zereginetan emakumeei gaitz jartzen zaiela ikusten da bereziki, bikote mota dena delakoa izan arren: *diziplina mantendu eta maitasuna eta babes emozionala eman*.

4a.6 Aisia eta denbora pertsonala

- Emakumeak gizonen azpitik daude, eskura duten aisiari dagokionez.
- Emakumeek denbora pertsonal gutxiago duten arren eskura gizonek baino, eskura duten aisiako denbora horrekiko asebetetze mailari buruzko ebaluazioak antzekoak dira emakume eta gizonentzat, nahiz eta kasu bietan 1etik 10erako eskalan 5az azpitik egon.

4b. Lan eta esku-hartze arloak

4b.1 -Belaunaldi-aldaketa: iraun eta eraldatu

Ikerketa honetatik ondorioztatzen diren belaunaldi arteko datu konparatiboak oinarri hartuta, gaur egungo aitak eta amak beren aitatasuna eta amatasuna beren aitek eta amek egin zutena ez bezala gauzatzen ari direla. Oraindik desberdintasunak dauden arren, oro har bikoteko bi kideengan funtzio bikoitza (zaintzak emateaz gain baliabide materialak hornitzea) iraganean baino presentean dagoela esan daiteke. Beste estudio batzuetan adierazi bezala, arazo nagusia da gizonak zaintza munduan ez direla sartu emakumeak lan munduan adina, ondorioz, emakumeek pisu handiagoa dute.

Aitatasunak gizonen bizitzan aurreko belaunaldietan baino toki handiagoa hartzen du eta horrek eragina du identitate maskulinoaren eraikuntzan. Gizon batzuk maskulinitatearen eredu alternatiboak eraikitzen ari direla dirudi, aurreko belaunaldietan maskulinitate hegemonikoak ezarritako rol klasikoak eraldatuaz eta zalantzan jarriaz.

Oro har, aitak beren aitak eurekin baino gehiago eta hobetu inplikatzeko dira haurrak zaintzen, beren inplikazioa beharrezkoa dela ohartzen dira, horri buruzko kontzientzia handiagoa dute, eta beren buruez aita zaintzailearen irudi markatuagoa dute. Dena dela, kontraesanek iraun egiten dute alor guztietan egondako aldaketa nabarmenen (norbere ideologia, balioak, berdintasunaren pertzepzioa, etab.) eta erresistentzia nabarmenen artean, erlazio dinamikoa dago eta denboraren erabileran, lan munduarekiko harremanean, zaintzako erantzukizunetan edo beste batzuk zaintzeko baja edo eszedentzietan ikus daitezke, besteak beste.

1. proposamena: *Belaunaldi aldaketak finkatzeko eta berdintasun arloan egondako aurrerapenetan atzerapenak saihesteko, berdintasun, hazkuntza eta erantzunkidetasun arloko departamendu arteko trebakuntza eta sentsibilizazio programak abian jartzea, sustatzea eta laguntzea proposatzen da. Programa horiek gizonentzako eta mistoak (bikoteentzat) lirateke. Bereziki azpimarratuko lirateke belaunaldi arteko aldaketak eta egitura-kultura arloko baldintzatzaileak. Izan dezaketen eragina dela eta, neurri hauek haurdunaldiko hasierako etapetan eta haur jaio berriekin esku-hartzen duten pertsonen zuzenduta egongo lirateke bereziki; eta erditzea prestatzeko ikastaroak oso egokiak lirateke eduki eta prozesu hauek sartzeko.*

4b.2- Errealitatea vs. pertzepzioa distortsioa

Gure gizartean aldaketak egon diren arren gizonek hazkuntza eta ugalketa lanetan duten esku-hartzean, nolabaiteko distortsioa dago inplikazio mailaren pertzepzioaren eta lan horiek egiaz egitearen artean. Nabarmendu beharrekoa da nahiz gizonek nahiz emakumeek egiten dutena gairik gaitzeskeraz joera dutela beren bikotekideak baloratzen duenarekin alderatuz gero (bien ustez bikotekideak aitortzen diena baino gehiago egiten dute). Emaitzen patroia honek adierazten du, beharrezkoa dela bikote barruan hausnarketa prozesuak sortzea, elkarrekin kuantifikatu dezaten eta bakoitzak egiten dituen jarduera desberdinak balioan jartzea, bikotean gaizkiulerturik egon ez dadin eta familiako sisteman eragin positiboa izango duten komunikazio-espazioak bultzatzeko.

Nabarmendu beharrekoa da, halaber, norberak egiten duenaren eta bikoteak uste duenaren arteko alde hauek handiagoak direla emakumeek egiten dituzten zereginen dagokienean. Gizonen kasuan nolabaiteko adostasuna dago hauek jarduera horietan igarotzen duten denbora portzentajeari buruz (oro har ados daude % 40 baino txikiagoa dela), baina emakumeek egiten dutenez desadostasun argia dago. Emakumeen ustez lanaren portzentaje handia egiten dute, aldiz, gizonek zeregin horien zati txiki bat baino ez dute aitortzen, eta beren emazteei portzentaje askoz txikiagoa aitortzen diete –edo beren buruei askoz portzentaje handiagoa.

Emaitza hauek oinarri hartuta, gomendagarria litzateke aurrez aipatutako hausnarketa eta elkarrizketa prozesuetan faktore hau kontuan izatea, emakumeek egiten duten lana ikusgarriago bihurtzeko eta beharrezkoa den arloetan gizonen aurrerapen handiagoa izateko behar diren urratsak emateko. Era berean, aitek beren gain hartutako erantzukizunen pertzepzioan balizko distortsioa egotea ere planteatu da, aparteko ekitaldietan askotan izaten den "arreta selektiboko" eraginarekin bat. Gauzak horrela, pertsona batek (gizon batek) estereotipoaren aurkako alorrean egindako lanek (zaintzan eta etxeko lanetan egindakoak) arreta handiagoa jaso dezakete ohartu gabe, zeregin horiei balio handiagoa eman dakieke berak duen genero rol horren aurkakoak baitira eta, ondorioz, arreta berenganatzen dute.

Esan beharra dago ugalketa lanetan emakumeek pisu handiagoa dutela eta erantzukizun eta dedikazio kontzeptuak desberdinak direla era bai. Oro har, erantzukizun nagusia oraindik ere emakumeek dutela ikusten da: gizonen ugalketako berriazko zeregin batzuetan parte hartzen duten arren, ez du esan nahi hauek zereginaren erantzukizuna hartzen dutenik.

Beraz, ondorioztatu dezakegu denbora erabileraren pertzepzioan distortsioak egon daitezkeela dela gizonen dela emakumeen aldetik "nik egiten dudala uste dudana" eta "nire bikoteak nik egiten dudala uste duena" kontzeptuen artean. Hori dela eta, hausnarketa prozesuak hasi beharra dago emakumeek eta gizonen etxeko lanetako inplikazioaz dituzten pertzepzioei buruz, eta guneak ireki beharra dago bakoitzak etxeko eta zaintza lanetan igarotzen dituen orduen

inpresioa partekatzeko, dauden alde horiek bikoteko eta elkarbizitzako gatazkarik ekarri ez dezaten.

2. proposamena: *Bikoteentzako hausnarketarako eta elkarrizketarako espazioak sustatu, emakumeek egiten duten lana ikusgarriagoa izan dadin eta kide bakoitzaren egiazko inplikazioaren analisi kritikoa egin dadin, lanak egitea eta horien erantzukizuna bereiziaz berariazko sentsibilizazio-kanpainen bidez.*

4b.3 - Aldaketa psikologikoak eta identitatea

Ikusitako emaitzen arabera, garrantzitsua da bikotean jokaera berdintzaileagoak garatzen dituzten edo garatzea oztopatzen duten elementu psikologikoetan sakontzen jarraitzea. Bestalde, argi dago identitateko ezaugarri adierazkorren (zaintzari lotutakoak) eta adierazkortasunari lotutako bizitzako balio eta helburuen (besteengatik kezkatzea, adibidez) garapen mugatua dutela gizonak. Identitatea denez jokabidean eraginik handiena duen faktoreetako bat eta nortasuna eratzen duenez -eta hau oso lotuta dago bizitzan lehentasuna ematen zaien balioei eta helburuei-, gizonak banako balio eta ezaugarri hauek ez edukitzea da etxean zaintzako jarrera ez garatzeko lehenengo oztopoa. Adierazkorra identitateko elementu gisa ez duen maskulinitatearen profil hau arazoa izan daiteke gizonentzat beraienez ere. Seme-alabekin ez daudenean sentitzen diren emozioen atalean, adibidez, emakumeak nahiko aske eta pozik sentitzen diren arren aita hurrekin dagoenean, gizonak tristura sentitzen dute ez daudenean eta emakumean denean seme-alabak zaintzen ari dena.

Aitatasun aktiboa egiteak eta etxeko eta zaintzako lanetan portzentaje handiagoak beren gain hartzeak banako eta bikote mailan aldaketak dakartza, tentsioak, lehen mailako ikaskuntzak, kontraesanak, gatazka eta koherentzia gabeziak ere bai eta horrek guztiak identitate mailako aldi bateko edo betirako gatazka sor ditzake. Gizarte funtzioak elementu psikologikoen garapenari lotuta daude oro har eta elementu horiek funtzio horietara egokitzea ahalbideratzen dute (hau da, denboran iraunkorrak diren zaintza jokabideak garatzea eta enpatia, abegikortasuna eta emozioei arreta jartzen dien ezaugarriekiko banako garapena lotuta doaz). Baina arlo psikologiko eta identitatea arloko osagai horiek gabe -jokabidearen aurrekoak edo ondoriozkoak izan daitezke-, oso zaila da gizonak etxekoan inplikatzeko egiazko aldaketak sortzea.

Hori dela eta, gizonak etxeko lanetan duten parte hartze mugatu horren atzean dauden mekanismo psikologikoetan sakontzeko analisi eta esku hartzeko bidea sartzea bereziki beharrezkoa izan daiteke aldaketa horiek sustatzeko eta egiturazko beste ikuspegi batzuk osatu ditzake; horrela, gizonak kokapen eta praktika berdintzaile eta erantzunkideagoetarako beharrezko eraldaketak egiteko lagungarria izan daiteke. Era berean, garrantzitsua da

kontuan izatea identitateko elementu hauek zer elkarreragin duten pertsona sartuta dagoen gizarte elementuekin. Besteak beste, garrantzitsua da gizonentzat eta emakumeentzat bereizi gabeko sozializazio espazioak sortzea (gehiago azpimarratuaz gizonen zaintza funtzioetan, maskulinitatearen elementu definigarri legez), gizonei zaintzarako ezaugarri eta kompetentzia gehiago eman ahal izateko. Aldaketa hauek tentsioa eta gatazka sortzen duten guneak murrizten lagunduko lukete, nahiz norbere itxaropenetan nahiz bikotearenean eta familiako sisteman.

3. proposamena: *Sentsibilizazio eta trebakuntza jarduerak egin ikuspegi psikologikotik, emakumeen eta gizonen identitate eta emozio arloko aldaketak sustatzeko, biei beren identitateak feminitate/maskulinitate eredu berdintzaileagoarekin berreraikitzen lagunduko dieten tresnak emanaz . Maskulinitate eta feminitate eredu alternatiboak sustatu eta balioa eman.*

4b.4 - Estereotipoaren aurkako bikoteetan sakondu

Datuen arabera, etxeke eta zaintza lanetan gizonak baino emakumeek erantzukizun handiagoa hartzeko joera onartuta dago oro har, eta joera hori zuzentzen den kasu bakarra da amak bere bikoteak baino dedikazio handiagoko soldatapeko enplegua duenean. Denboren erabilera berdina egiten dela dirudi beren planak ohiko amatasun eta aitatasun ereduetatik urruntzen diren bikoteetan. Horrelakoetan emakumeak bere identitatea bere lanaren bidez gehiago eraikitzen du, eta gizonak, ondorioz edo modu paraleloan, modu natural eta berdintzaileagoan bizi dituzte zaintza arloko erantzukizunak.

Emaitza hauek itxaropentsuak dira, genero rola alderantzizatzeko aukera ikusten baita eta gizonetan inplikazio handiagoa sustatzekoa ere bai, gizarte eta ekonomia arloko esku-hartzearen bidez. Baina estudio honetako laginean bikote mota honek duen neurri mugatua dela eta, ezinezkoa da erlazio hauei buruzko ondorio sendoak ezartzea; ezinezkoa da, halaber, mota honetako bikoteetan aurki daitezkeen berariazko beste prozesu batzuetan sakontzea ere. Ekintzarako berariazko lerro gisa, beza, egungo lagina haztea proposatzen da, estereotipoaren aurkako bikote gehiago sartzeko (aitak amak baino ordu gutxiagoko lana duena edo langabezia dagoena), zehatzago aztertu ahal izateko horrelako bikoteetako prozesuak eta bikote tradizionalagoetan aldaketak sortzeko erreferentzia gisa erabili. Era berean, gaur egun gure gizartea erlazionatzeko modu ugari dagoela kontuan izanda, sexu bereko gurasoak (aitak edo amak) dituzten bikoteetako erlazio-dinamikak eta rolen banaketa sartzeko aukerak elementu oso aberasgarria eman dezake. Bikote hauekin egindako lana profil hain berdintzailea ez duten bikoteekin paraleloan egindako lanarekin osatu daiteke, elkarrekin gunean sortu ahal izateko eta gune horietan esperientziak partekatu eta praktika onen transferentziak egin ahal izateko.

---

4. proposamena: *Egungo lagina hazi, estereotipoaren aurkako bikote gehiagorekin, beren berriazko dinamikak eta prozesuak identifikatzeko eta egiazko berdintasunerantza joateko erreferentzia nola izan daitezkeen ikusteko.*

4b.5-Faktore ideologikoak vs. Egiturazko faktoreak

Ikusitako emaitzen arabera bada sakondu beharreko lan-arlo bat ere, hau da, elementu ideologikoek eta egiturazko elementuek nola elkarrekiten duten aldaketak -eta erresistentziak- egoteko garrantzia handia izan dezaten, gizonak etxeko eta zaintza lanetan inplikazio handiagoa sustatzeko prozesuan. Partaideek oro har berdintasun arloan inplikazio handia adierazten duten arren, bikotean desberdintasun handiak daudela adierazten dute emaitzek. Enplegu motaren eta denbora erabileren arteko harremanaren azterketatik ondorioztatzen den legez, etxeko gauzekiko denboraren banaketa lanari eskaintzen zaion denborak oso markatzen du (egiturazko faktorea). Aurrez erdu kausalekin egindako azterketak ere ildo berekoak dira, soldata bezalako elementu egiturazkoak eragin handia duten denboraren erabileran, eta kokapen feminista bezalako elementu identitarioak ezgaitzeko gai dira.

Emaitzen patroia honek bi dimentsioen arteko erlazio konplexua adierazten du eta sakontzea interesgarria litzateke. Espero bezala, bi kideek joera feminista edota berdintzailea duten bikoteetan ere lanaren banaketako ohiko funtzioak erabili beharra izan dezakete bikoteaz harantzagoko faktoreen ondorioz (adibidez, enpresak amak amatasuna hartzeko onarpen handiagoa) eta modu markatuagoan zehazten dituzte faktore horiek bikotearen barruan erabakiak hartzeko egiazko aukerak. Soldata edo enplegu mota bezalako egiturazko elementuen pisuak ezgaitu egin dezake beste faktore ideologik batzuen eragina eta azkenean emakumeak izan behar etxeko eta zaintza lan gehienak egingo dituen, laneko baldintzek horretara bultzaz gero. Aldiz, eta ikuspegi optimistago batetik, litekeena da bikote batean hasieran kideak berdintasunarekin oso konprometuta ez egotea eta beren egiturazko egoeraren ondorioz (adibidez, emakumeak enplegu hobea du eta bere bikotekide gizonarena baino soldata hobea ere bai) beren genero rola aldatu behar izatea eta gizonak egin behar izatea etxeko eta zaintza lanak batez ere. Horiek horrela, erlazio hauen azterketa ekintza lerro esplizitu bezala planteatzen dugu, dimentsio horiek gizonak etxean parte hartze handiagoa izateko nola elkarreragiten duten identifikatzeko.

---

5. proposamena: *Faktore ideologikoen eta egiturazkoen artean egoten diren elkarrekintzaren ezagutzan eta ondorioetan sakondu, erantzunkidetasun arloan aurrera egiteko bietan aritzea beharrezkoa dela premisa hartuta, baita erlazio horiek berriazko zer formatan ematen diren ere, zuzendu ahal izateko.*

4b.6 - Enplegu arloa

Kontuan izanda etxeko lanaren banaketa zein garrantzitsua den lan munduan berdintasuna sustatzeko, garrantzitsua da amek eta aitek enplegu arloarekiko izaten dituzten bizipenetan berariaz sakontzea, eta etxeko eta zaintza lanetan gehiago sartzekak bikoteko bi kideentzako lanean izango lituzkeen ondorioen pertzepzio subjektiboa aztertzea, baita zeregin horietan zerikusia duten laneko faktoreak ere. Alor honetan daukagun berariazko proposamena da emakumeek eta gizonek beren bizitza pertsonalari eta profesionalari buruzko erabakiak hartzeko emakumeek eta gizonek erabiltzen dituzten mekanismoetan sakontzea, bestearen zer funtzio sakrifikatzen duten ikustea eta erabaki horien guztien azpian dauden testuinguruko faktoreak eta prozesu psikologikoak identifikatzea. Aztertu beharreko beste elementuetako bat da bizitza pertsonala edo familiara eta laneko bizitza uztartzea ezartzen duten enpresek nola hautematen duten hori, erakundeetan berdintasun-helburuen garapenari zuzen lotuta. Azterketa batzuek iradokitzen dutenez, lanean izaten den asebetetze maila eta langileen banako etekina handiagoak direla bizitza pertsonala eta lanekoa uztartzeko ekintzak abian jarri dituzten enpresetan (Amstad, Meyer, Fasel, Elfering eta Semmer, 2011). Hori dela eta, orain artean osoan heldu ez zaion gai bati heltzea eta aztertzea garrantzitsua da; hau da, uztartze hori errazten duten telelana bezalako neurriak hartzea baliabide garrantzitsua izan daitekeela erakundeentzat eta langileentzako ez ezik erakundearen lehiakortasunerako ere onurak ekar ditzakeela.

Era berean, genero estereotipoak eta emakumeen eta gizonen arteko aldean betikotzea lana egiteaz harantzago daudenez –adibidez, buruzagitza-estilo erangikorragoak (Gartzia eta van Engen, 2012) edo talde barneko lankidetzaren bezalako erakunde mailako jokabideak (Gartzia eta van Knippenberg, 2015)-, enpresetan lankidetzarako eta esku-hartzeko erlazio estuagoak ezartzeko beharra planteatu da, bizitza profesionala eta pertsonala uztartzeak erakundeetan bertan zer ondorio dituen berariaz sakondu ahal izateko. Gai hau dela eta, azterketa askotan erakutsi da genero ikuspegia sartzekak erakundearen funtzionamenduan ondorio positiboak dituela, nahiz kudeaketaren eta etekinaren ikuspegitik, nahiz enpresaren irudiari eta ospeari dagokionez, (Bear, Rahman eta Post, 2010), dela produktuen eta zerbitzuen hornitzaile gisa (Braithwaite, 2010) dela enplegua ematen duen erakunde gisa (Lundkvist, 2015). Aldi berean, estereotipikoki femeninoa denak balioa duenez egungo erakundeetan, azterketa kopuru garrantzitsu batek erakutsi du genero berdintasunaren eta erakundearen funtzionamendu eta kudeaketa egokitaren artean harremana dagoela (ikus Eagly, Gartzia eta Carli, 2014 gaiari buruzko azterketa sistematikorako). Hori dela eta, erakunde publikoen eta enpresen artean bi helburuak -berdintasunarena eta lehiakortasunarena- batera zerbitzatzeko lotura eta lankidetzaren mekanismo sendoagoak finkatzea laneko ildo garrantzitsua da, baina oraindik abian jarri gabe dago erantzunkidetasunaren eta gizonek etxean inplikazio handiagoa izatearen markoan.

6. proposamena: *EAEko enpresekin lankidetzaren harremanak ezarri, erantzunkidetasunaren garapenean eta horrek erakunde mailan dituen ondorioetan zerikusia duten prozesuetan sakontzeko, eta prozesu horietan behar diren diagnostikorako tresnak erabili berdintasun horrek lehiarako abantaila gehiago ekarri ditzan.*

BIBLIOGRAFIA

- Abril, P. eta Amigot, P.; Botía, C.; Domínguez-Folgueras, M.; González, M. J., Jurado-Guerrero, T.; Lapuerta, I.; Martín-García, T.; Monferrer, J. eta Seiz, M. (2015). Ideales igualitarios y planes tradicionales: análisis de parejas primerizas en España. *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 150, 3-22.
- Abril, P. eta Romero, A. (2005). Masculinidad y trabajo. Las empresas con políticas de género y sus consecuencias sobre la masculinidad. *Sociología del Trabajo*, 55, 3-26.
- Aguayo, F., Correa, P., Cristi, P. (2011). Encuesta IMAGES Chile Resultados de la *Encuesta Internacional de Masculinidades y Equidad de Género*. Chile.
- Amstad, Meier, Fasel, Elfering eta Semmer, (2011). *Meta-analysis of work-family conflict and various outcomes with a special emphasis on cross-domain versus matching-domain relations*. *Journal of Occupational Health Psychology*, 16, 2, 151–169.
- Aresti, N. (2010). *Masculinidades en tela de juicio. Hombres y género en el primer tercio del siglo XX*. Madril, Ediciones Cátedra.
- Barker, G. (2003) *Men's Participation as Fathers in the Latin American and Caribbean Region: A Critical Literature Review with Policy Considerations*. World Bank (Final Draft).
- Barker, G. (2008). *La participación del hombre como Padre en la Región de América Latina y el Caribe: Una Revisión de Literatura Crítica con Consideraciones para Políticas*. Promundo/Save the Children. Brasil.
- Bem, S.L. (1974). The measurement of psychological androgyny. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 42, 155-162.
- Brody eta Hall, (2000). *Gender and Culture Differences in Emotion - School of Psychology*. UK.
- Carabí, A eta Armengol (ed.), (2008). *La masculinidad a debate*. Barcelona: Icaria.
- Cohen, J. (1988). *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences, second edition*. Hillsdale, N.J.: Lawrence Erlbaum
- Connel R. W., (1995). *Masculinities*. Berkeley, University of California Press.
- CIS (2012) *Conocimiento sobre la realidad sociopolítica y económica*. Estudio nº 2973 de diciembre de 2012.
- Croft, A. (2014). Artículos: *Dads Who Share the Load Bolster Daughters' Aspirations*. Ciencia de la Psicología. Honako honetan eskuragarri: <http://www.psychologicalscience.org/index.php/news/releases/dads-who-share-the-load-bolster-daughters-aspirations.html>
- Duran, M. A. (2007). *El valor del tiempo, ¿Cuántas horas le faltan al día*. Madril, Espasa argitaletxea.
- Eagly, A. H. (1987). *Sex differences in social behavior: A social-role interpretation*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Emakunde (2014). *Zifrak: Emakumeak eta gizonak Euskadin*: Vitoria-Gasteiz, Emakunde. Eurostat (2014). *Labour Force Survey* (en línea). Honako honetan eskuragarri: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/labour_market/introduction
- Eustat (2012). *Familia, lana eta norberaren bizitza bateratzeari buruzko inkesta. Emaitzak aztertzea*. Gasteiz. Eustat.
- Gartzia, L., Aritzeta, A., Balluerka, N., & Barberá, E. (2012). Inteligencia emocional y género: más allá de las diferencias sexuales. *Anales de Psicología*, 28, 567-575.
- Gartzia, L., & van Engen, M. (2012). Are (male) leaders “feminine” enough? Gender traits of identity as mediators of sex differences in leadership styles. *Gender in Management*, 27(5), 295-314.
- Gartzia, L. & van Knippenberg, D. (2015). Too Masculine, Too Bad: Effects of Communion on Leaders' Promotion of Cooperation. *Group and Organization Management*, 1-33.
- Gartzia, L., & López-Zafra, E. (2014). Gender Research in Spanish Psychology: An overview for international readers. *Sex Roles*, 70(11-12), 445-456.

- Gartzia, L., & López-Zafra, E. (2016). Gender Research in Spanish Psychology, Part II: Progress and Complexities in the European Context. *Sex Roles*, 73 (11-12).
- Gartzia, L., & Fetterolf, J. (2016). What Division of Labor Do Spanish University Students Expect in their Future Lives? Divergences and Communalities of Female and Male Students. *Sex Roles*, 74, 121-135.
- Hearn, J. (1995). *A Crisis of Masculinity, or New Agendas for Men?* Palgrave MacMillan, London, Editorial: Routledge.
- Hearn, J. (2014). Contextualizing Men, Masculinities, Leadership and Management: Gender/Intersectionalities, Local/Transnational, Embodied/virtual, Theory/Practice. En S. Kumra, R. Simpson eta R. Burke (Eds.), *Oxford Handbook of Gender in Organizations* (417-436 or.). England: Oxford University Press.
- Harrington, B., Van Deusen, F., Humberd, B. (2011). *The new dad. Caring, committed and conflicted.* Boston College.
- Lamb, M. E. (2004). *The Role of the Father in Child Development.* Hoboken, New Jersey: John Wiley eta Sons.
- Mayer, J.D., Salovey, P., & Caruso, D.R. (2004a) Emotional intelligence: theory, findings and implications. *Psychological Inquiry*, 60, 197-215.
- Morales, P. (2012). Gizarte Zientziei aplikatutako estatistika. *Laginaren neurria: zenbat subjektu behar ditugu?* Honako honetan eskuragarri: <http://www.upcomillas.es/personal/peter/investigacion/Tama%F1oMuestra.pdf>
- Nock, S. eta Einolf, C. (2008) *The One Hundred Billion Dollar Man. The Annual Costs of Father Absence.* AEB: National Fatherhood Initiative.
- Olavarria, J. (2003). Men at home: Childrearing and housekeeping among Chilean workingclass fathers', in M.C. Guttman (ed.) *Changing Men and Masculinities in Latin America.* London: Duke University Press.
- Rubin, Z., Provenzano, K.J. eta Luria, Z. (1974). Social and cultural influences in sex-roles development. The eye of the beholder. Parents views on sex of new borns. *American Journal of Orthopsychiatry*, 44, 512-519.
- Sarkadi, A., Kristiansson, R., Oberklaid, F. eta Bremberg, S. (2008). Fathers' involvement and children's developmental outcomes: a systematic review of longitudinal studies. *Acta Pædiatrica* 97.
- Schein, Ruediger, Lituchy eta Jiang (1996). *Think manager—think male: a global phenomenon?* AEB. Journal of Organizational Behavior, 17, 33-41.
- Segura, S. eta González-Romá, V. (2003). How do respondents construe ambiguous response formats of affect items? *Journal of Personality and Social Psychology*, 85, 956-968.
- Seidler, Victor J. (2006). *Culturas globales y vidas íntimas.* Madril, Montesinos Ensayos.
- Shields, (1995). An empirical analysis of firms implementation experiences with activity-based costing. *Journal of Management Accounting Research*, 7.
- Simon eta Nath, (2004). *Los afectos: diferencias entre géneros.* Argitaletxea: Ediuno, Espainia.
- Spence, J. T., eta Buckner, C., E. (2000). Instrumental and expressive traits, trait stereotypes, and sexist attitudes: What do they signify? *Psychology of Women Quarterly*, 24, 44-62.
- Spence, J. T., eta Helmreich, R. L. (1978). *Masculinity and femininity: Their psychological dimensions, correlates and antecedents.* Austin: University of Texas Press.
- Tajfel, H. eta Turner, J. C. (1986). *The social identity theory of inter-group behavior.* In S. Worchel eta L. W. Austin (ed.), *Psicología de relaciones intergrupo.* Chicago: Nelson-Hall
- hainbat egile. (2015). *State of the world fathers.* New York, Men Care, Promundo, Save the Children.

ESKER ONAK

Lan hau ez zen egin izango Eusko Jaurlaritzako Familia Politikarako eta Komunitate Garapenerako zuzendaritzaren eta Enplegu eta Gizarte Politiketako sailaren gidaritza, finantzazio eta lankidetzarik gabe. Hori dela eta, eskerrak eman nahi dizkiogu bere lankidetzagatik, konfiantzagatik eta ulerkorra izan delako.

Eskerrak eman nahi dizkiegu, halaber, modu anonimoan eta trukean ezer eskatu gabe parte hartu duten guztiei, gure galderei erantzun baitiete, banako edo bikoteko elkarrizketetan parte hartu baitute edo eztabaidako taldeetan egon baitira. Eta eskerrak funtsezko informatzaileekin harremanetan jartzen lagundu digutenei, edo ikerketaren berri eman dutenei beren inguru pertsonal eta profesionalean.

Eskerrak Deustuko Unibertsitatetik ere prozesu osoan proiektua aberasten lagundu digutenei eta topaketarako eta hausnarketarako hain gune egokia eskaini digutenei. Eta esker bereziak Toñi Caro eta María López Bellosori, beraien ekarpenak eta inplikazioa funtsezkoak izan baitira ikerketa hau ongi burutzeko.

Ikerketa honek ez zuen horrenbesteko helmenik izango Haurreskolen Patzuergoak, Ibaiondo ikastolako guraso elkarteak, Landaberde haurreskolak eta CCOO sindikatuak hedatzeko eman diguten babesik gabe.

Eranskinak

I.- LANKIDETZA ESKERTZEKO GUTUNA LABURTUTA

Lagun hori:

Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte Politiketako Saileko Familia Politikarako eta Komunitate Garapenerako Zuzendaritzak eskerrak eman nahi dizkizu *"Euskal aiten inplikazioa seme-alaben hazkuntzan: erantzukidetasunean eta lan produktiboan daukan eragina"* ikerketan parte hartzeagatik eta laguntzeagatik.

Ikerketaren emaitzak ezagutu ondoren, gurasotasun positiboaren arloan gizonekin esku hartzeko baliabide baliotatu bat prestatzeko eta bikoteko bi kideen erantzukidetasuna bultzatzeko estrategia bat eta ekintza berriak definitzeko konpromisoa hartu dugu; izan ere, funtsezko balio eta printzipioetariko bat baita hori Euskal Autonomia Erkidegoan familia arloan egiten diren politika publikoetan.

Eusko Jaurlaritzak, ikerketa-taldeak -Ritxar Bacete González eta Leire Gartzia Fernández (Deustuko Unibertsitatea) buru direla- eman diren datu guztien konfidentialtasuna bermatzen du. Datuak modu anonimoan erabiliko dira, eta ikerketa honetarako eta ezarritako helburuetarako baino ez dira erabiliko.

Estimado amigo/a,

La Dirección de Política Familiar y Desarrollo Comunitario del Departamento de Empleo y Políticas Sociales del Gobierno Vasco, agradece sinceramente tu participación y colaboración en esta investigación sobre la *"Implicación de los padres vascos en la crianza: impacto en la corresponsabilidad y en el trabajo productivo"*.

Una vez tengamos los resultados de la investigación nuestro compromiso es elaborar una herramienta validada de intervención con hombres en materia de parentalidad positiva y definir una estrategia y nuevas acciones para promover la corresponsabilidad de ambos miembros de la pareja, que es uno de los valores fundamentales y principios inspiradores de las políticas públicas de Familia en Euskadi.

Desde el Gobierno Vasco, el equipo investigador -liderado por Ritxar Bacete González y Leire Gartzia Fernández (Universidad de Deusto)- garantizamos la total confidencialidad de los datos aportados, que serán utilizados de forma anónima, exclusivamente en el marco de la presente investigación y para los fines establecidos.

ESKERRIK ASKO PARTE
HARTZEAGATIK!

¡MUCHAS GRACIAS POR TU
PARTICIPACIÓN!

Vitoria-Gasteizen, 2015eko irailaren 9an / Vitoria-Gasteiz, a 9 de septiembre de 2015

Izpta./Fdo.: Jose Luis Madrazo-Juanes
Familia Politikarako eta Komunitate Garapenerako zuzendaria
Director de Política Familiar y Desarrollo Comunitario

II.- LANKIDETZA ESKERTZEKO GUTUN LUZEA

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

**ENPLEGU ETA GIZARTE
POLITIKETAKO SAILA**

Gizarte Politiketako Balburuordetza
Familia Politikarako eta Komunitate
Garapenerako Zuzendaritza

**DEPARTAMENTO DE EMPLEO Y
POLÍTICAS SOCIALES**

Viceconsejería de Políticas Sociales
Dirección de Política Familiar y
Desarrollo Comunitario

Lagun hori:

Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte Politiketako Saileko Familia Politikarako eta Komunitate Garapenerako Zuzendaritzak eskerrak eman nahi dizkizu *"Euskal aiten inplikazioa seme-alaben hazkuntzan: erantzukidetasunean eta lan produktiboan daukan eragina"* ikerketan parte hartzeagatik eta laguntzeagatik.

Oso ondo dakigu azken urteotan aldaketak izan direla berdintasunaren alorrean, eta aitek zaintzaile gisa betetzen duten rolean, eta gero eta inplikazio handiagoa dutela etxeko zereginetan... eta badakigu, era berean, zailtasunak daudela oraindik ere bizitza pertsonala, profesionala eta familiarra behar bezala uztartzeko orduan.

Azterketa honen bidez, hobeto jakin nahi izan dugu zer nolakoa den aita eta amen erantzukidetasuna seme-alaben hazkuntzan, bai eta, aitatasunaren-amatasunaren ondoren, nola esleitzen diren rolak, nola berregokitzen diren ordutegiak, lan produktiboa, etab. Gertatzen ari diren aldaketen berri izan nahi dugu, eta bikoteko bi kideek nola bizi duten hori jakin nahi dugu. Eta horren helburua da era guztietako familien beharrezararako politika konprometituagoak eta eraginkorrakoak ezartzia.

Ikerketaren emaitzak ezagutu ondoren, gurasotasun positiboaren arloan gizonekin esku hartzeko baliabide balioztatu bat prestatzeko eta bikoteko bi kideen erantzukidetasuna bultzatzeko estrategia bat eta ekintza berriak definitzeko konpromisoa hartu dugu; izan ere, funtsezko balio eta printzipioetariko bat baita hori Euskal Autonomia Erkidegoan familia arloan egiten diren politika publikoetan.

Eusko Jaurlaritzak, ikerketa-taldeak -Ritxar Bacete González eta Leire Gartzia Fernández (Deustuko Unibertsitatea) buru direla- eman diren datu guztien konfidentialtasuna bermatzen du. Datuak modu anonimoan erabiliko dira, eta ikerketa honetarako eta ezarritako helburuetarako baino ez dira erabiliko.

Estimado amigo/a,

La Dirección de Política Familiar y Desarrollo Comunitario del Departamento de Empleo y Políticas Sociales del Gobierno Vasco, agradece sinceramente tu participación y colaboración en esta investigación sobre la *"Implicación de los padres vascos en la crianza: impacto en la corresponsabilidad y en el trabajo productivo"*.

Somos plenamente conscientes de los cambios que se han producido en los últimos años en material de igualdad y en los roles que desempeñan los padres (varones) como cuidadores, así como su mayor implicación en los trabajos domésticos... y también lo somos, de las dificultades que siguen existiendo de cara a conciliar positivamente la vida personal, con la profesional y familiar.

Con este estudio nos planteamos conocer mejor cómo se desarrolla la corresponsabilidad de padres y madres respecto a la crianza de los hijos e hijas, cómo tras la paternidad-maternidad se reasignan los roles, reajustan horarios, el trabajo productivo, etcétera. Pretendemos conocer los cambios que se están produciendo y cómo lo vivencian ambos miembros de la pareja. Todo ello para poder desarrollar políticas más comprometidas y eficaces con las necesidades de todo tipo de familias.

Conocidos los resultados de la investigación nuestro compromiso es elaborar una herramienta validada de intervención con hombres en materia de parentalidad positiva y definir una estrategia y nuevas acciones para promover la corresponsabilidad de ambos miembros de la pareja, que es uno de los valores fundamentales y principios inspiradores de las políticas públicas de Familia en Euskadi.

Desde el Gobierno Vasco, el equipo investigador -liderado por Ritxar Bacete González y Leire Gartzia Fernández (Universidad de Deusto)- garantizamos la total confidencialidad de los datos aportados, que serán utilizados de forma anónima, exclusivamente en el marco de la presente investigación y para los fines establecidos.

ESKERRIK ASKO PARTE HARTZEAGATIK!

¡MUCHAS GRACIAS POR TU PARTICIPACIÓN!

Vitoria-Gasteizen, 2015eko irailaren 9an / Vitoria-Gasteiz, a 9 de septiembre de 2015

Izpta./Fdo.: Jose Luis Madrazo-Juanes
Familia Politikarako eta Komunitate Garapenerako zuzendaria
Director de Política Familiar y Desarrollo Comunitario

Donostia - San Sebastián, 1 - 01010 VITORIA-GASTEIZ
Tef. 012 ZUZENEAN - Fax 945 016340 - e-mail: familia@euskadi.eus